

XEOGRAFÍA E HISTORIA

2º BACHARELATO

Hª DE ESPAÑA

CURSO: 2021 – 2022

ÍNDICE:

1. Introducción e contextualización. 3
2. Contribución ás competencias clave. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais. 3
3. Concreción dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave. 7
4. Grao mínimo de consecución para superar a materia. 200
5. Secuenciación e temporalización das unidades didácticas. 203
6. Concrecións metodolóxicas. 207
7. Materias e recursos didácticos. 208
8. Avaliación: 208
  - Criterios de avaliación.
  - Procedementos e instrumentos de avaliación.
  - Criterios de cualificación.
9. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente. 211
10. Actividades de seguemento, recuperación e avaliación das materias pendentes. 213
11. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato (cambios de modalidade ou de idioma) 213
12. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados. 214
13. Medidas de atención á diversidade. 214
14. Elementos transversais. 215
15. Contribución do departamento ao Proxecto Lector. 215
16. Contribución do departamento ao Plan TIC. 216
17. Contribución do departamento ao Plan de Convivencia. 216
18. Actividades complementarias e extraescolares. 218
19. Addenda. Plan de continxencia. 221
20. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. 222

HISTORIA DE ESPAÑA**1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN**

A Programación Didáctica Historia de España para o Bacharelato está fundamentada no establecido no Real Decreto 1105/2014 do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, e no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Redactado na Introducción e Programación de 1º Eso.

2. CONTRIBUCIÓN ÁS COMPETENCIAS CLAVE. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS.

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender
c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.
d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender
e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Aprender a aprender.
f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis	Comunicación lingüística.

linguas estranxeiras.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.	Competencia dixital. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas.
h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.	Competencias sociais e cívicas. Conciencia e expresións culturais.
i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.
l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.
m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.

OBJECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender
c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender Comunicación lingüística.
d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	Competencias sociais e cívicas. Aprender a aprender
e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Aprender a aprender.
f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.	Competencia dixital. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas.
h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.	Competencias sociais e cívicas. Conciencia e expresións culturais.
i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.
l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.

das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B0.1. Método histórico. Fontes e perspectivas. – B0.2. Análise e comentario de fontes. – B0.3. Utilidade das fontes. – B0.4. Mapas e liñas do tempo. 	<p>B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade.</p> <p>HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.</p> <p>B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos.</p> <p>HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.</p> <p>B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.</p> <p>HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.</p> <p>B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade.</p> <p>HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/ as.</p>

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 1: A Península Ibérica desde os primeiros humanos ata a desaparición da monarquía Visigoda (711)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B1.1. Da prehistoria á monarquía visigoda: prehistoria (evolución do Paleolítico ao Neolítico; pintura cantábrica e levantina; importancia da metalurxia); configuración das áreas celta e ibérica (Tartesos, indoeuropeos e colonizadores orientais; cultura castrexa); Hispania romana (conquista e romanización da Península; legado cultural romano; exemplo galego); monarquía visigoda (ruralización da economía; poder da Igrexa e a nobreza). 	<p>B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias.</p> <p>HEB1.1.1. Explica as diferentas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio.</p> <p>HEB1.1.2. Identifica as diferentas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina.</p> <p>HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrgicas e explica as súas repercusións.</p> <p>HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento.</p> <p>HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos.</p> <p>HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta.</p> <p>HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo.</p> <p>HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares.</p>

- HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza.
- HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición.
- HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principais acontecementos históricos.
- HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 2: A Idade Media: tres culturas e un mapa político en constante cambio (711-1474)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B2.1. Al-Andalus: conquista musulmá da Península; evolución política de Al-Andalus; revitalización económica e urbana; estrutura social; relixión, cultura e arte. – B2.2. Os reinos cristiáns do século XIII ao XV: evolución política; nacemento das Cortes. Os reinos cristiáns na baixa Idade Media (séculos XIV e XV): diferente evolución e organización política das coroas de Castela, Aragón e Navarra. Proceso de reconquista e repoboación. – B2.3. Os reinos cristiáns na ICADE Media: réxime señorial e sociedade estamental. Tensións sociais. – B2.4. Os reinos cristiáns na ICADE Media: do estancamento á expansión económica. Crises agraria e demográfica. – B2.5. O Camiño de Santiago. Unha cultura plural: cristiáns, musulmáns e xudeus. Manifestacións artísticas. 	<p>B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron.</p> <p>HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península.</p> <p>HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principais acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns.</p> <p>HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.</p> <p>HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.</p> <p>B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía.</p> <p>HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.</p> <p>HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.</p> <p>HEB2.2.3. Compara a organización política da coroa de Castela, a de Aragón e o reino de Navarra ao remate da Idade Media.</p> <p>HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.</p> <p>B2.3. Diferenciar as tres grandes fases da evolución económica dos reinos cristiáns durante toda a Idade Media (estancamento, expansión e crise), e sinalar os seus factores e as súas características.</p> <p>HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media.</p> <p>B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental.</p> <p>HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.</p> <p>B2.5. Describir as relacións culturais de cristiáns, musulmáns e xudeus, e especificar as súas colaboracións e as influencias mutuas.</p> <p>HEB2.5.1. Describe o labor dos centros de tradución.</p> <p>HEB2.5.2. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística do Camiño de Santiago, e elabora unha breve exposición.</p>

Contidos e Criterios de Avaluación do Bloque 3: A formación da monarquía hispánica e a súa expansión mundial (1474-1700)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B3.1. Os Reis Católicos: unión dinástica de Castela e Aragón; reorganización do Estado; política relixiosa; conquista de Granada; descuberta de América; incorporación de Navarra; relacións con Portugal. – B3.2. Auxe do Imperio no século XVI: dominios de Carlos I e de Filipe II; modelo político dos Austrias; conflitos internos; conflitos relixiosos no seo do Imperio; conflitos exteriores; exploración e colonización de América e do Pacífico; política económica respecto a América; a revolución dos prezos e o custo do Imperio. – B3.3. Crise e decadencia do Imperio no século XVII: os validos; expulsión dos mouriscos; proxectos de reforma de Olivares; guerra dos Trinta Anos e perda da hegemonía en Europa en favor de Francia; rebelións de Cataluña e Portugal en 1640; Carlos II e o problema sucesorio; crise demográfica e económica. – B3.4. Século de Ouro español: do Humanismo á Contrarreforma; Renacemento e Barroco na literatura e na arte. 	<p>B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade.</p> <p>HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.</p> <p>HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492.</p> <p>HEB3.1.3. Analiza as relacións dos Reis Católicos con Portugal e os obxectivos que perseguían.</p> <p>B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II.</p> <p>HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.</p> <p>HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI.</p> <p>HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.</p> <p>B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica.</p> <p>HEB3.3.1. Describe a práctica do valemto e os seus efectos na crise da monarquía.</p> <p>HEB3.3.2. Explica os principios proxectos de reforma do Conde Duque de Olivares.</p> <p>HEB3.3.3. Analiza as causas da guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa.</p> <p>HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal de 1640.</p> <p>HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias.</p> <p>HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.</p> <p>B3.4. Recoñecer as grandes achegas culturais e artísticas do Século de Ouro español, extraendo información de interese en fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, internet, etc.).</p> <p>HEB3.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre os seguintes pintores do Século de Ouro español: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez e Murillo.</p>

Contidos e Criterios de Avaluación do Bloque 4: España na órbita francesa: o reformismo dos primeiros Borbóns (1700-1788)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B4.1. Cambio dinástico e Guerra de Sucesión: unha contenda civil e europea; a Paz de Utrecht e o novo equilibrio europeo; os pactos 	<p>B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.</p> <p>HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a</p>

- de familia con Francia.
- B4.2. Reformas institucionais: novo modelo de Estado; Administración en América; Facenda Real; relacións Igrexa-Estado.
  - B4.3. Economía e política económica: recuperación demográfica; problemas da agricultura, a industria e o comercio; liberalización do comercio con América.
  - B4.4. Engalaxe económica de Cataluña. Estancamento económico de Galicia.
  - B4.5. A Ilustración en España e Galicia: proxectistas, anotadores e ilustrados; despotismo ilustrado; novo concepto de educación; Sociedades Económicas de Amigos do País; prensa periódica.
- composición dos bandos en conflito.
- HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.
  - HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea surgida da Paz de Utrecht e o papel de España nela.
  - B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica.
  - HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.
  - HEB4.2.2. Elabora un esquema comparativo do modelo político dos Austrias e dos Borbóns.
  - HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real.
  - HEB4.2.4. Describe as relacións Igrexa-Estado e as causas da expulsión dos xesuítas.
  - B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica.
  - HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.
  - HEB4.3.2. Desenvolve os principais problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector.
  - HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.
  - B4.4. Explicar a engalaxe económica de Cataluña, en comparación coa evolución económica do resto de España.
  - HEB4.4.1. Especifica as causas da engalaxe económica de Cataluña no século XVIII.
  - B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión.
  - HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.
  - HEB4.5.2. Razona a importancia das Sociedades Económicas de Amigos do País e da prensa periódica na difusión dos valores da Ilustración.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 5: A crise do Antigo Réxime (1788-1833): Liberalismo fronte a Absolutismo

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
– B5.1. Impacto da Revolución Francesa: relacións entre España e Francia; Guerra da Independencia.	B5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España.
– B5.2. Primeiro intento de revolución liberal, Cortes de Cádiz e Constitución de 1812.	HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia.
– B5.3. Reinado de Fernando VII: restauración do absolutismo; trienio liberal; reacción absolutista.	HEB5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos.
– B5.4. Emancipación da América española: protagonismo crioulo; fases do proceso; repercusións para España.	B5.2. Comentar o labor legislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo.
– B5.5. A obra de Goya como testemuño da época.	HEB5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime. HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812.

- B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha.
- HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.
- HEB5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.
- HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.
- HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.
- B5.4. Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas e as súas fases, así como as repercusións económicas para España.
- HEB5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.
- HEB5.4.2. Especifica as repercusións económicas para España da independencia das colonias americanas.
- B5.5. Relacionar as pinturas e os gravados de Goya cos acontecementos deste período, e identificar nelas o reflexo da situación e os feitos contemporáneos.
- HEB5.5.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre Goya e elabora unha breve exposición sobre a súa visión da guerra.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 6: A conflitiva construción do Estado liberal (1833-1874)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
– B6.1. O carlismo como derradeiro bastión absolutista: ideario e apoios sociais; as dúas primeiras guerras carlistas.	B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias.
– B6.2. Triunfo e consolidación do liberalismo no reinado de Isabel II: primeiros partidos políticos; protagonismo político dos militares; legislación económica de signo liberal; nova sociedade de clases.	HEB6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas. HEB6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.
– B6.3. Proceso constitucional.	B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais.
– B6.4. Sexenio Democrático: revolución de 1868 e caída da monarquía isabelina; procura de alternativas políticas e monarquía de Amadeo I; primeira República; guerra de Cuba, terceira guerra carlista e insurrección cantonal.	HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.
– B6.5. Inicios do movemento obreiro español: condicións de vida da poboación obreira e labrega; a Asociación Internacional de Traballadores e o xurdimento das correntes anarquista e socialista.	HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II. HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.
	B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder. HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de

1837 e 1845.

B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país.

HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.

HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.

HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.

B6.5. Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España, en relación co desenvolvemento do movemento obreiro internacional.

HEB6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 7: A Restauración Borbónica: implantación e afianzamento dun novo sistema político (1874-1902)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B7.1. Teoría e realidade do sistema canovista: inspiración no modelo inglés; a Constitución de 1876 e o bipartidismo; quenda de partidos, caciquismo e fraude electoral. – B7.2. Oposición ao sistema: catalanismo, nacionalismo vasco, regionalismo galego e movemento obreiro. – B7.3. Éxitos políticos: estabilidade e consolidación do poder civil; liquidación do problema carlista; solución temporal do problema de Cuba. – B7.4. Perda das derradeiras colonias e crise de 1898: guerra de Cuba e con Estados Unidos; Tratado de París; rexeneracionismo. 	<p>B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real.</p> <p>HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.</p> <p>HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876.</p> <p>HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.</p> <p>HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.</p> <p>B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado.</p> <p>HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.</p> <p>HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.</p> <p>B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político.</p> <p>HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX.</p> <p>HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.</p> <p>B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias.</p> <p>HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.</p> <p>HEB7.4.2. Señala os principios feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París.</p> <p>HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.</p>

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 8: Continuidade e transformacións económicas no século XIX: un desenvolvemento insuficiente

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
----------	---

- B8.1. Lento crecemento da poboación: mantemento dun réxime demográfico antigo; excepción de Cataluña.
  - B8.2. Economía española no XIX: agricultura protexida e estancada (efectos das desamortizacións; baixos rendementos); deficiente industrialización (industria textil catalá, siderurxia e a minaría); dificultades dos transportes (condicionamentos xeográficos; rede de ferrocarrís); comercio (proteccionismo fronte a librecambismo); finanzas (a peseta como unidade monetaria; desenvolvemento da banca moderna; problemas da Facenda; investimentos estranxeiros. O caso galego.
- B8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa.
  - HEB8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX.
  - HEB8.1.2. Compara a evolución demográfica de Cataluña coa do resto de España no século XIX.
  - B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas.
  - HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.
  - HEB8.2.2. Especifica as causas agricultura española do século XIX.
  - HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurgia e a minaría ao longo do século XIX.
  - HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.
  - HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.
  - HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.
  - HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.
  - HEB8.2.8. Explica o proceso que conduciu á unidade monetaria e á banca moderna.
  - HEB8.2.9. Explica a reforma Mon Santillán da Facenda pública e os seus efectos.
  - HEB8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 9: A crise do sistema da Restauración e a caída da monarquía (1902-1931)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
– B9.1. Intentos de modernización do sistema: revisionismo político dos primeiros gobernos de Afonso XIII; oposición de republicanos e nacionalistas cataláns, vascos, galegos e andaluces.	B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes.
– B9.2. Quebra do sistema: impacto dos acontecementos exteriores (intervención en Marrocos; I Guerra Mundial; Revolución Rusa); crecente axitación social (Semana Tráxica de Barcelona; crise xeral de 1917; "trienio bolchevique" en Andalucía).	HEB9.1.1. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas. HEB9.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.
– B9.3. Ditadura de Primo de Rivera: directorio militar e directorio civil; remate da guerra de Marrocos; caída da ditadura; afundimento da monarquía.	B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas. HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927. HEB9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.
– B9.4. Crecemento económico e cambios demográficos no primeiro terzo do século: efectos da Guerra Mundial na economía española;	B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións.

intervencionismo estatal da ditadura; transición ao réxime demográfico moderno; movementos migratorios; transvasamento de poboación da agricultura á industria.

- HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.
- HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.
- HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.
- B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX.
- HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.
- HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.
- HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 10: A II República. A Guerra Civil nun contexto de crise internacional (1931-1939)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
– B10.1. A II República como solución democrática ao afundimento do sistema da Restauración.	B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social.
– B10.2. Evolución política durante a II República: bienio reformista (Constitución de 1931; política de reformas; Estatuto de Cataluña; forzas de oposición á República); bienio radical-cedista (política restauradora e radicalización popular; revolución de Asturias); Fronte Popular (primeiras actuacións do Goberno; preparación do golpe militar).	HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.
– B10.3. Guerra Civil: sublevación e desenvolvemento da guerra; dimensión internacional do conflito; evolución das dúas zonas; consecuencias da guerra.	B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República. HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931. HEB10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior. HEB10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.
– B10.4. Idade de Prata da cultura española: da xeración do 98 á do 36.	B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil. HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra. HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar. HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.
	B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas.

HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 11: A ditadura franquista (1939-1975)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B11.1. Características e evolución do franquismo: postguerra (grupos ideolóxicos e apoios sociais do franquismo; oscilantes relacións co exterior; configuración política do novo Estado; represión política; autarquía económica); anos do "desenvolvemento" (plans de desenvolvemento e o crecemento económico; transformacións sociais; reafirmación política do réxime; política exterior; crecente oposición ao franquismo); fin do franquismo (inestabilidade política; dificultades exteriores; efectos da crise económica internacional de 1973). – B11.2. Cultura española durante o franquismo: cultura oficial; cultura do exilio; cultura interior á marxe do sistema. 	<p>B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional.</p> <p>HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.</p> <p>HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.</p> <p>HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.</p> <p>HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.</p> <p>HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.</p> <p>HEB11.1.6. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.</p> <p>HEB11.1.7. Relaciona a evolución política do réxime cos cambios que se producen no contexto internacional.</p> <p>HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.</p> <p>HEB11.1.9. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.</p> <p>HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.</p> <p>HEB11.1.11. Representa unha liña do tempo desde 1939 ata 1975, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.</p> <p>B11.2. Describir a diversidade cultural do período, distinguindo as súas manifestacións.</p> <p>HEB11.2.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a cultura do exilio durante o franquismo.</p>

Contidos e Criterios de Avaliación do Bloque 12: Normalización democrática de España e integración en Europa (desde 1975)

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> – B12.1. Transición á democracia: crise económica mundial; alternativas políticas ao franquismo, continuísmo, reforma ou ruptura; o papel do Rei; a lei para a reforma política; primeiras eleccións democráticas. – B12.2. Período constituínte: Pactos da Moncloa; preautonomías de Cataluña e o País Vasco; Constitución de 1978 e Estado das autonomías. O caso de Galicia. – B12.3. Gobernos constitucionais: 	<p>B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas.</p> <p>HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.</p> <p>HEB12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.</p> <p>HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.</p> <p>HEB12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.</p>

- problema do terrorismo; golpe de Estado frustrado de 1981; ingreso na OTAN; plena integración en Europa.
- B12.4. Papel de España no mundo actual.
- B12.2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político.
- HEB12.2.1. Explica o proceso de elaboración e aprobación da Constitución de 1978 e as súas características esenciais.
  - HEB12.2.2. Describe como se estableceron as preautonomías de Cataluña e o País Vasco.
- B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfronta e os efectos da plena integración en Europa.
- HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principios acontecementos de cada unha delas.
  - HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.
  - HEB12.3.3. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.
  - HEB12.3.4. Analiza o impacto da ameaza terrorista sobre a normalización democrática de España, describe a xénese e evolución das organizacións terroristas que actuaron desde a transición democrática ata os nosos días (ETA, GRAPO, etc.) e reflexiona sobre outros temas relacionados: a cidadanía ameazada, os movementos asociativos de vítimas, a mediación en conflitos, etc.
  - HEB12.3.5. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.
- B12.4. Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos.
- HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.

HISTORIA DE ESPAÑA: CONCRECIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

A aprendizaxe da Historia de España centrarase no desenvolvemento dos seguintes obxectivos competenciais para cada unha das competencias:

1. Competencias sociais e cívicas

- Identificar e reflexionar sobre diferentes problemáticas sociais, políticas e económicas tratadas ao longo da Historia de España.
- Aplicar os coñecementos desenvolvidos en diferentes momentos da Historia de España á reflexión ou resolución de problemas da actualidade.
- Relacionarse lingüísticamente con outras persoas e convivir con elas.
- Erradicar os usos discriminatorios da linguaxe, detectando prexuízos e imaxes estereotipadas.
- Realizar actividades en grupo extraendo ensinanzas das achegas realizadas por outras persoas.
- Expresarse de forma asertiva e amosar unha actitude favorable ao diálogo e ao traballo cooperativo.
- Valorar a reflexión histórica como instrumento para mellorar a capacidade para coñecer a nosa realidade social e mellorar a convivencia coas persoas da nosa redonda.

2. Competencia de conciencia e expresións culturais

- Contextualizar as obras, ilustracións e textos no seu momento histórico relacionándoos coa súa realidade social, cultural e política.
- Apreciar o estudo da Historia de España como medio de reflexión sobre os feitos do pasado e como instrumento de coñecemento da propia cultura e sociedade.
- Valorar a dimensión literaria dos textos históricos apreciando a forma, o estilo e o uso da linguaxe en diferentes textos.
- Apreciar manifestacións artísticas como a literatura, a música, a pintura ou o cine axudándose de instrumentos de análise histórica na súa valoración.

3. Competencia en comunicación lingüística

- Aplicar diferentes estratexias de comprensión, análise e valoración de textos.
- Comprender e compor textos como medio para optimizar a aprendizaxe e o estudo dos sucesos históricos.
- Familiarizarse co léxico propio da área e entender as diferentes acepcións dun mesmo termo en función do contexto no que se emprega.
- Definir conceptos usando a linguaxe específica da área.
- Comunicarse argumentando as ideas propias e respectando as quendas de palabra dentro dun grupo.
- escoitar as opinións distintas á propia con respecto, sensibilidade e espírito crítico.
- Expor opinións de forma argumentada ao longo dun debate.
- Recorrer ao uso activo de mecanismos que permiten a ampliación e a consolidación do vocabulario.
- Aprender a recoñecer o significado dun termo a partir do seu contexto.
- Valorar a lingua e o seu correcto uso como instrumento básico de reflexión e desenvolvemento persoal.

4. Competencia dixital

- Analizar de forma crítica a información recibida a través dos medios de comunicación e da Internet.
- Aplicar coñecementos, habilidades e procedementos propios da Historia á análise crítica da información dos medios de comunicación e da Internet.
- Proporcionar coñecementos e destrezas para a busca de información relevante.
- Recorrer a soportes electrónicos no proceso de escritura.
- Adquirir habilidades para a reutilización da información na produción de textos orais e escritos propios.

- Utilizar adecuadamente as bibliotecas e a Internet, así como a utilización do smartphone na aula cando o requira e permita o seu uso o profesor.

5. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

- Comprender a relevancia e as implicacións do avance tecnolóxico e científico para as transformacións sociais, políticas e económicas ao longo da historia de España.
- Recoñecer diferentes ferramentas de análise de datos estatísticos relacionadas coas ciencias ou as matemáticas.
- Valorar a aplicación de procedementos de análise e reflexión para o estudo da historia como instrumentos aplicables a diferentes áreas de saber matemático e científico.
- Desenvolver actitudes de interese polo coñecemento de diferentes materias e ciencias a través da interpretación de gráficos e datos.
- Analizar, comprender e transmitir información relativa a diferentes ámbitos das ciencias naturais e sociais.

6. Competencia de aprender a aprender

- Identificar a idea principal dun texto e resumir o seu contido.
- Relacionar obras ou textos históricos de diferente índole e extensión cun determinado contexto histórico, social ou político.
- Comparar entre si diferentes teorías ou puntos de vista históricos e as propostas diversas que realizan sobre unha mesma problemática ou xeito de proceder extraendo as súas propias conclusións.
- Desenvolver o gusto pola aprendizaxe continua e a actualización permanente.
- Confrontar as propias opinións ou coñecementos con outras fontes de coñecemento ou opinión.
- Formular solucións a problemas complexos a partir dunha análise previa exhaustiva

7. Competencia de sentido de iniciativa e espírito emprendedor

- Valorar a Historia, as cuestións abordadas ao longo da Historia de España e os procedementos de análises históricas como instrumentos de autoconhecimento e desenvolvemento persoal.
- Formarse e expresar unha opinión propia sobre cuestións históricas de diversa índole e sobre cuestións de actualidade ou da propia realidade cotiá.
- Analizar e resolver problemas, trazar plans e emprender procesos de decisión.
- Realizar pequenas investigacións de forma autónoma.
- Analizar criticamente os propios valores, prexuízos e opinións.
- Valorar criticamente a nosa interacción co medio social.

CONTIDOS, CRITERIOS, ESTÁNDARES E COMPETENCIAS POR TEMAS**HISTORIA DE ESPAÑA. 2º BACHARELATO****UNIDADE 1: AS RAÍCES HISTÓRICAS: PREHISTORIA E IDADE ANTIGA****Obxectivos Didácticos**

- Localizar no tempo as distintas etapas da Prehistoria e a Historia Antiga e sinalar os principais xacementos de cada período no mapa.
- Valorar a importancia dos restos humanos de Atapuerca no contexto das primeiras ocupacións europeas.
- Comparar o xeito de vida e as producións materiais das sociedades cazadoras- recolectoras e das sociedades agrícolas e con metalurxia.
- Recoñecer as innovacións introducidas polos pobos fenicios, gregos e cartaxineses na Península e localizar as súas colonias máis importantes.
- Coñecer a organización socioeconómica, os patróns de asentamento e as principais manifestacións artísticas dos distintos pobos prerromanos da Península.
- Describir as diferentes fases da conquista romana de Hispania, os territorios ocupados en cada etapa e a posterior organización do territorio.
- Analizar as causas que conduciron á crise e caída do Imperio romano.
- Coñecer o proceso de formación do Estado visigodo.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Observación dun eixe cronolóxico no que aparecen as raíces históricas de España, desde o Paleolítico até os inicios da Idade Media. – Interpretación de mapas e debuxos relativos á época en cuestión. – Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado. 	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de diferentes fontes como textos ou mapas. C. Lingüística - Aprender a Aprender 1.2 Representa nunha liña do tempo os principais acontecementos relativos a procesos históricos. Aprender a Apr.
BLOQUE 1		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>Os primeiros poboadores da Península Ibérica.</p> <p>Os principais xacementos prehistóricos.</p> <p>As características dos grupos cazadores-recolectores.</p> <p>A arte rupestre.</p> <p>As etapas do Paleolítico.</p> <p>As etapas do Neolítico.</p> <p>A chegada da metalurxia e do megalitismo.</p> <p>A chegada dos pobos colonizadores e as súas principais achegas.</p> <p>As características dos pobos indoeuropeos, fenicios, gregos e cartaxineses.</p> <p>O mítico reino de Tartessos.</p> <p>Os pobos prerromanos: iberos, celtas e celtiberos.</p> <p>A arte ibera.</p> <p>As raíces históricas de España: a Prehistoria e a Idade Antiga.</p>	<p>1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica que ocorreron durante a Prehistoria.</p>	<p>1.1 Expón as características principais das Península Ibérica durante a Prehistoria, tanto no Paleolítico como no Neolítico. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.</p>
<p>A chegada dos romanos á Península Ibérica.</p> <p>As fases da conquista romana da Península.</p> <p>As actividades económicas de Hispania en época romana.</p> <p>O concepto 'romanización'.</p>	<p>2. Expor os trazos máis destacados da Península Ibérica durante a Idade Antiga, desde a época prerromana ata a súa conquista por parte dos romanos.</p>	<p>2.1 Describe as características dos pobos colonizadores e o legado que deixaron na Península Ibérica. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - Aprender a Apr. - Sent. de Inic. e Esp. Empr.</p> <p>2.2 Explica os trazos principais dos pobos prerromanos que conviviron na Península e as diferenzas entre eles. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Cult.</p> <p>2.3 Comprende as causas da conquista romana da Península Ibérica e as consecuencias que se derivaron dela. Sociais e Cívicas - Aprender a Apr. - C. Lingüística.</p>
<p>Os visigodos en Hispania: do reino de Tolosa ao reino de Toledo.</p> <p>A monarquía visigoda.</p> <p>A ruralización de Hispania.</p> <p>A cultura e a arte visigodas.</p>	<p>3. Describir a presenza visigoda na Península e a súa in-fluencia a distintos niveis.</p>	<p>3.1 Expón a presenza visigoda na Península Ibérica e as características políticas e culturais do seu reino. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Cult. - C. Lingüística.</p>
<p>A crise do Imperio, a súa caída e as invasións xermánicas.</p>	<p>4. Resumir as orixes históricas de España.</p>	<p>4.1 Coñece as raíces históricas de España durante os tempos prehistóricos e a Idade Antiga para comprender a herdanza patrimonial e cultural que recibimos. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Responde cuestións formuladas a partir de diferentes fontes como textos ou mapas. C. Lingüística - Aprender a Aprender	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreta un mapa sobre a economía da Hispania romana. P. 22, Act. 1 - Comenta un texto de Apiano sobre a fundación dunha cidade. P. 22, Act. 2
1.2 Representa nunha liña do tempo os principais acontecementos relativos a procesos históricos. Aprender a Apr.	Elabora unha liña do tempo dixital sobre a Hispania romana e visigoda. P. 23, Act. 4
BLOQUE 1	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Expón as características principais das Península Ibérica durante a Prehistoria, tanto no Paleolítico como no Neolítico. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica os lugares da Península Ibérica onde están situados os xacementos paleolíticos máis significativos. P. 05, Act. 1 - Elabora unha síntese das características de cada unha das etapas do Paleolítico. P. 05, Act. 4 - Describe as dúas culturas que se desenvolveron durante o Neolítico. P. 06, Act. 2 - Expón as diferenzas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico. P. 07, Act. 3
2.1 Describe as características dos pobos colonizadores e o legado que deixaron na Península Ibérica. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - Aprender a Apr. - Sent. de Inic. e Esp. Empr.	Explica as características dos pobos colonizadores e enumera as súas principais achegas. P. 09, Act. 4, 6 Analiza un xacemento arqueolóxico da cidade grega de Emporion. P. 21, Act. Como se...
2.2 Explica os trazos principais dos pobos prerromanos que conviviron na Península e as diferenzas entre eles. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Cult.	Identifica as semellanzas e diferenzas entre a cultura celta, ibera e celtibera. P. 11, Act. 2 Describe as características máis destacadas da arte ibera e analiza unha das súas esculturas: a Dama oferente do Cerro dos Santos. P. 11, Act. 4. P. 22, Act. 3
2.3 Comprende as causas da conquista romana da Península Ibérica e as consecuencias que se derivaron dela. Sociais e Cívicas - Aprender a Apr. - C. Lingüística.	Relaciona o contido do tratado do Ebro co inicio da conquista romana de Hispania. P. 13, Act. 1 Coñece as provincias romanas no século IV, as súas respectivas capitais e formas de goberno. P. 13, Act. 4 Argumenta por que os romanos desembarcaron na Península no século III a.C. P. 13, Act. 5 Explica o desenvolvemento económico da Hispania romana. P. 15, Act. 2 Define o concepto de romanización e o seu significado para a poboación hispanorromana. P. 15, Act. 3 Expón as causas polas que entrou en crise o Imperio romano e as súas consecuencias. P. 15, Act. 4
3.1 Expón a presenza visigoda na Península Ibérica e as características políticas e culturais do seu reino. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Cult. - C. Lingüística.	Describe a conquista visigoda de Hispania e coñece os territorios que ocuparon as súas xentes. P. 16, Act. 1 Coñece as características da monarquía visigoda e as causas polas que a nobreza e a Igrexa alcanzaron tanto poder. P. 17, Act. 2, 3. P. 18, Act. 3
4.1 Coñece as raíces históricas de España durante os tempos prehistóricos e a Idade Antiga para comprender a herdanza patrimonial e cultural que recibimos. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais.	Destaca os feitos históricos máis relevantes de cada unha das etapas nas que se divide a orixe histórica de España. P. 18, Act. 1 Xustifica se a síntese de culturas foi un elemento constitutivo do noso pasado remoto. P. 18, Act. 4

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste primeiro tema presentaremos un breve percorrido polos momentos máis relevantes das raíces históricas de España: a Prehistoria peninsular, a chegada dos pobos colonizadores, a conquista romana e a formación da Hispania romana, a crise do Baixo Imperio e as invasións xermánicas que deron paso á época visigoda.

Iniciaremos o tema analizando as distintas etapas dos períodos paleolítico e neolítico, destacando os primeiros poboadores da península ibérica mediante o estudo dos numerosos xacementos arqueolóxicos existentes. Continuaremos coa chegada dos pobos colonizadores: indoeuropeos, fenicios, gregos e cartaxineses facendo especial fincapé no reino dos Tartessos.

Finalmente, pecharemos o tema coa conquista, desenvolvemento e caída do Imperio Romano en Hispania e a orixe da formación da monarquía visigoda. A través dos diferentes períodos sinalaremos a importancia da presenza de diversos pobos e a síntese de culturas como elemento constitutivo do noso pasado.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestarlle unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Xacementos paleolíticos			Neolítico e os pobos indoeurop			Iberos, celtas e celtiberos			A conquista romana			A conquista visigoda de Hispania			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 2: A IDADE MEDIA: AO-ÁNDALUS E OS REINOS CRISTIÁNS (SÉCULOS VIII-XV)**Obxectivos Didácticos**

- Localizar cartograficamente as distintas etapas da Idade Media desde o dominio musulmán durante os séculos VIII ao XI até a crise da Coroa de Aragón.
- Valorar a importancia das achegas da cultura musulmá en terras hispánicas e comprender a especificidad do medievo español.
- Recoñecer as distintas etapas da formación de Ao-Ándalus, desde a chegada dos musulmáns na península até o seu retroceso fronte aos reinos cristiáns.
- Establecer as fronteiras do Islam na Península e recoñecer as diferentes etapas políticas de Ao-Ándalus.
- Explicar as bases económicas e culturais de Ao-Ándalus.
- Entender o desenvolvemento do reino astur-leonés e as orixes do reino de Castela.
- Identificar e localizar xeograficamente os condados pirenaicos.
- Analizar as primeiras repoboacións e as súas características máis destacadas.
- Comparar as institucións de goberno de Castela e a Coroa de Aragón.
- Comprender as causas e as consecuencias da crise da baixa Idade Media.
- Elaborar un eixe cronolóxico das distintas etapas da Idade Media peninsular.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado.	1. Comentar e interpretar fontes históricas e historiográficas relacionando a súa información cos coñecementos adquiridos previamente.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.
BLOQUE 2		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<p>A invasión musulmá da Península Ibérica e a súa división en dúas zonas: Al-Ándalus e os condados e reinos cristiáns.</p> <p>A chegada de Abd al-Rahmán I e a creación do Emirato independente.</p> <p>O Califato de Abd al-Rahmán III como época de maior esplendor.</p> <p>A convivencia de grupos sociais plurais: árabes, bérberes, xudeus, eslavos, muladíes e mozárabes.</p> <p>A achega da presenza musulmá ás terras hispanas: o desenvolvemento agrícola, comercial, artesán e urbano.</p> <p>A debilidade musulmá: a creación das taifas e a desintegración do Califato.</p> <p>A crise da Baixa Idade Media: causas e consecuencias.</p> <p>A Baixa Idade Media en Castela, Navarra e Aragón.</p>	1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península Ibérica, describindo as súas etapas e os cambios que introduciron a distintos niveis.	<p>1.1 Explica a creación e a evolución de Ao-Ándalus nas súas distintas fases. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais.</p> <p>1.2 Expón o legado que nos deixou a presenza musulmá na Península. Sociais e Cívicas - Matemáticas, Ciencia e Tecnoloxía.</p>

<p>A orixe dos reinos cristiáns e a resistencia ao avance musulmán: o reino de Asturias, León e o condado de Castela.</p> <p>Os condados pirenaicos: a Marca Hispánica, o condado de Aragón, o reino de Pamplona e os condados cataláns.</p> <p>A importancia de Sancho III e a formación dos reinos.</p> <p>O avance cristián e a consolidación dos reinos: a Coroa de Castela e Aragón, e o reino de Navarra.</p> <p>A expansión do século XIII tras a derrota musulmá nas Navas de Tolosa.</p> <p>A repoboación das terras conquistadas e a economía dos reinos cristiáns: agricultura e gandería.</p>	<p>2. Expor a evolución e configuración dos reinos cristiáns, relacionándoa co proceso de reconquista, e mencionando as súas características sociais, políticas e económicas.</p>	<p>2.1 Describe a orixe, desenvolvemento e consolidación dos reinos cristiáns. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Sentido de Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.</p> <p>2.2 Desenvolve as características dos reinos cristiáns en distintos ámbitos: económico, social e político. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>
<p>A sociedade estamental: os privilexiados e os non privilexiados.</p> <p>As institucións políticas da Idade Media: a monarquía e as Cortes.</p>	<p>3. Analizar a crise da Baixa Idade Media, identificando as súas causas e expondo as súas consecuencias.</p>	<p>3.1 Explicar a crise da Baixa Idade Media e as súas repercusións nos reinos cristiáns. C. Lingüística - Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta un texto do rei Abd Allah de Granada sobre o exército de Ao-Ándalus. P. 27, Act. 2 - Describe a figura de Pelaio segundo as crónicas musulmá a partir dun texto de Ao-Maqqari. P. 30, Act. 1 - Explica, a partir dun texto de Lemosín, o papel de Carlo-magno na batalla de Roncevalles. P. 30, Act. 2 - Define, por medio da lectura dun texto, que eran as parias, quen as cobraban e a súa función. P. 32, Act. 1 - Comenta un contrato comercial do ano 1260 e explica para que servía. P. 37, Act. 2
BLOQUE 2	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Explica a creación e a evolución de Ao-Ándalus nas súas distintas fases. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica como se construíu o Estado andalusí e as distintas etapas da súa vixencia. P. 27, Act. 4. P. 48, Act. 1 - Describe os grupos étnicos e relixiosos de Ao-Ándalus e comenta se existía tolerancia entre eles. P. 27, Act. 5 - Sintetiza a situación de Ao-Ándalus a partir do século XI. P. 33, Act. 2
<p>1.2 Expón o legado que nos deixou a presenza musulmá na Península. Sociais e Cívicas - Matemáticas, Ciencia e Tecnoloxía.</p>	<p>Expón as innovacións dos musulmáns en materia agrícola e as súas actividades económicas. P. 29, Act. 1, 2</p> <p>Menciona as achegas máis importantes da presenza musulmá na Península Ibérica. P. 29, Act. 4</p>

<p>2.1 Describe a orixe, desenvolvemento e consolidación dos reinos cristiáns. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Sentido de Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.</p>	<p>Desenvolve a evolución do reino asturleonés desde o século VIII até o século X. P. 31, Act. 4 Describe os reinos e condados que deron lugar ao núcleo pirenaico. P. 31, Act. 5 Expón a consolidación dos reinos cristiáns e o avance da súa conquista en distintas fases. P. 33, Act. 3 Define os tipos de repoboación que existen e o xeito no que se organizaba cada un deles. P. 35, Act. 1, 3 Coñece o proceso de conquista e repoboación e relaciónao coa estrutura da propiedade agraria en España ata o século XX. P. 35, Act. 5. P. 48, Act. 2</p>
<p>2.2 Desenvolve as características dos reinos cristiáns en distintos ámbitos: económico, social e político. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>	<p>Describe a importancia da transhumancia en Castela e as súas consecuencias para a agricultura. P. 36, Act. 1 Compara a economía do reino de Castela e a da Coroa de Aragón a partir do século XIII. P. 37, Act. 4 Expón a estrutura da sociedade medieval e o papel de cada un dos seus compoñentes. P. 39, Act. 1, 2, 4, 5 Explica a orixe da burguesía. P. 39, Act. 3 Describe o papel da monarquía na Idade Media e do resto de institucións de goberno. P. 41, Act. 3, 4 Desenvolve como se gobernaban as cidades e o tipo de cargos e organismos que existían. P. 41, Act. 5</p>
<p>3.1 Explicar a crise da Baixa Idade Media e as súas repercusións nos reinos cristiáns. C. Lingüística - Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>	<p>Expón en que consistiu a crise da Baixa Idade Media e as súas consecuencias. P. 43, Act. 1, 2, 3, 4 Explica as repercusións da crise en Castela, Navarra e Aragón. P. 45, Act. 3, 4. P. 47, Act. 1.</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

O obxectivo deste tema é o estudo da Idade Media na península ibérica a partir de dúas etapas claramente diferenciadas: por un lado, a formación e o apoxeo do Estado musulmán de Ao-Ándalus e, polo outro, a expansión dos reinos e condados cristiáns a partir do século XII.

Iniciaremos o tema estudando a conquista, expansión e dominio musulmán na península destacando o funcionamento social e político do Califato durante a época de esplendor de Ao-Ándalus. Sinalaremos, tamén, as achegas máis importantes da presenza musulmá no medievo español como o desenvolvemento do regadío, o auxe do comercio e o desenvolvemento urbano.

Continuaremos o tema coa expansión do reino de Asturias e dos condados pirenaicos como inicio do retroceso de Ao-Ándalus. Finalmente, pecharemos o tema coa consolidación dos reinos de Castela e Aragón e a grande expansión cristiá do século XIII.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:
Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	O Emirato musulmán á península			A presenza musulmá			Asturias e os condados			A sociedade estamental			Crise da Baixa Idade Media			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 3: OS REIS CATÓLICOS E O IMPERIO DOS AUSTRIAS (SÉCULOS XV-XVII)**Obxectivos Didácticos**

- Comprender a importancia que tivo a unión dinástica dos Reis Católicos.
- Saber como se levou a cabo o proceso de unificación política da Península: a conquista de Granada, a incorporación de Navarra e a unión con Portugal.
- Entender como se formou o Estado moderno autoritario e cales foron os órganos de goberno utilizados pola monarquía absoluta para exercer o seu poder.
- Analizar os problemas das minorías (xudeus, conversos, mudéxares...) e as estratexias utilizadas polos Reis Católicos para forzalos a se converter ao Cristianismo.
- Recoñecer a política internacional dos Reis Católicos: o antagonismo con Francia, as alianzas matrimoniais con Austria e Inglaterra, etc.
- Coñecer o proxecto de Cristóbal Colón e as distintas fases da conquista do continente americano.
- Describir a administración colonial e a explotación económica das Indias.
- Reflexionar sobre o impacto da conquista nas sociedades indíxenas.
- Coñecer os aspectos xerais da política exterior de Carlos V e de Felipe II.
- Analizar os principais conflitos internos dos Austrias: a guerra de Comunidades, o levantamento dos mouriscos andaluces, a crise de 1640, etc.
- Recoñecer os distintos grupos sociais da España dos Austrias.
- Analizar a evolución demográfica, económica e social de España ao longo dos séculos XVI e XVII.
- Comprender os piares nos que se baseou a expansión económica de España no século XVI e analizar as causas que provocaron a crise económica do século XVII.
- Analizar as causas da decadencia política do século XVII e a perda da hexemonía dos Austrias en Europa.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado – Análise dunha pintura histórica. – Observación dun eixe cronolóxico no que aparece a evolución da monarquía hispánica nos séculos XVI e XVII. 	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender. 1.2 Analiza diversos mapas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas. 1.3 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.
BLOQUE 3		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>Os Reis Católicos: a unión dinástica entre a Coroa de Castela e Aragón.</p> <p>A construción dunha monarquía autoritaria: o reforzamento do poder real e as súas institucións.</p> <p>A pacificación social e a unidade relixiosa nos reinos dos Reis Católicos.</p> <p>A unificación do territorio hispánico e a política internacional.</p> <p>Os erros de Colón e a chegada a América.</p>	<p>1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, identificando as pervivencias medievais e os feitos rele-vantes que lle dan paso á modernidade.</p>	<p>1.1 Define o concepto de 'unión dinástica' aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos, describe as características do novo Estado e os problemas aos que lle tivo que facer fronte. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>
<p>Os gobernos dos Austrias: o poder do monarca e as súas institucións.</p> <p>A expansión do Imperio europeo no século XVI. A importancia de Carlos I e Felipe II.</p> <p>Martín Lutero e as guerras de relixión entre católicos e protestantes.</p> <p>Os enfrontamentos entre Francia e Inglaterra, os problemas en Flandres e os conflitos internos nos reinos hispánicos durante o século XVI.</p> <p>A colonización do continente americano, a organización e explotación do territorio e as súas consecuencias.</p> <p>A estrutura económica e social dos reinos hispánicos e as causas do seu declive.</p> <p>A Guerra dos Trinta Anos.</p> <p>As revoltas de 1640 en Cataluña e Portugal.</p> <p>A crise demográfica, económica e social do século XVII.</p>	<p>2. Explicar a evolución e expansión da monarquía hispánica durante os século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Felipe II, e expor as causas do seu declive.</p>	<p>2.1 Expón as características dos imperios de Carlos I e Felipe II, compáraos entre si e describe os conflitos que supuxeron as súas políticas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p> <p>2.2 Analiza a expansión colonial en América e o Pacífico, a política que se tomou ao respecto no século XVI e as súas consecuencias. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta un texto no que aparecen os poderes que se recoñeceron Isabel de Castela e Fernando de Aragón entre si. P. 56, Act. 2 - Explica, mediante a lectura dun texto, que era a Santa Ir-mandade e con que obxectivo se creou qué. P. 59, Act. 2 - Expón, a partir dun texto, que era a Santa Inquisición e cal era a súa función. P. 59, Act. 4 - Define os límites que sinala J. de Mariana nun texto do ano 1599. P. 62, Act. 1
<p>1.2 Analiza diversos mapas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas.</p>	<p>Comenta un mapa sobre a expansión da Coroa de Castela e Aragón e relaciónao coa política exterior dos Reis Católicos. P. 60, Act. 1, 3</p> <p>Identifica nun mapa os dominios de Carlos I e de Felipe II en Europa. P. 64, Act. 1</p> <p>Indica, coa axuda dun mapa, os territorios conquistados polos españois. P. 68. Act. 1</p>

1.3 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.	Realiza, recorrendo á procura de información, un informe sobre o problema mourisco no século XVI, o seu desenvolvemento e as súas consecuencias. P. 67, Act. 4
BLOQUE 3	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Define o concepto de 'unión dinástica' aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos, describe as características do novo Estado e os problemas aos que lle tivo que facer fronte. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<ul style="list-style-type: none"> - Describe o reinado dos Reis Católicos como etapa de transición entre Idade Media e Moderna. P. 57, Act. 3 - Desenvolve o concepto de unión dinástica aplicado á Coroa de Castela e Aragón. P. 57, Act. 4 - Resume os conflitos sociais que querían solucionar os Reis Católicos e as medidas que tomaron para isto. P. 59, Act. 6 - Explica as relacións exteriores dos Reis Católicos e os obxectivos que perseguían. P. 61, Act. 5
2.1 Expón as características dos imperios de Carlos I e Felipe II, compáraos entre si e describe os conflitos que supuxeron as súas políticas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.	<p>Sintetiza o modelo monárquico dos Habsburgo, a función dos principais órganos de goberno da monarquía e a evolución das Cortes. P. 63, Act. 4, 5</p> <p>Compara o reinado de Carlos I e Felipe II e expón os problemas que supuxeron. P. 65, Act. 4</p> <p>Expón a expansión imperial da monarquía hispánica no século XVI. P. 65, Act. 5</p> <p>Describe os conflitos que se produciron nos reinos hispánicos durante o século XVI. P. 67, Act. 1, 2, 3</p> <p>Expón as características da economía e a sociedade españolas no século XVI e as causas da súa crise. P. 71, Act. 4, 6. P. 75, Act. 1, 2, 3</p> <p>Explica as causas da Guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa. P. 73, Act. 4</p>
2.2 Analiza a expansión colonial en América e o Pacífico, a política que se tomou ao respecto no século XVI e as súas consecuencias. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.	<p>Explica a expansión colonial en América e o Pacífico durante o século XVI. P. 69, Act. 4</p> <p>Sintetiza a política respecto a América e as súas consecuencias para a poboación indíxena. P. 69, Act. 5</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

O obxectivo do tema é analizar os cambios da monarquía hispánica nos séculos XVI e XVII e comprender a evolución do reinado dos Reis Católicos, desde a estrutura medieval dos reinos hispánicos á construción do estado moderno, así como a expansión e crise do Imperio dos Austrias.

Iniciaremos este apartado explicando o papel da monarquía autoritaria dos Reis Católicos para a consolidación da unidade territorial e relixiosa da península mediante o control político da nobreza e a reforma das institucións.

A continuación, faremos fincapé na importancia do descubrimento de América como elemento fundamental da dinastía dos Austrias. Finalmente, compararemos as diferenzas entre a época dos Austrias do século XVI e a do século XVII, tratando de comprender que elementos conduciron á súa decadencia.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Formación da monarquía			O goberno dos Austrias			Expansión imperial europea			Explotación das Américas			Causas da crise do século XVII			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 4: O SÉCULO XVIII: O REFORMISMO DOS PRIMEIROS BORBÓNS (1700-1788)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer a sociedade e a economía da España do Antigo Réxime.
- Analizar as causas e as consecuencias da Guerra de Sucesión.
- Identificar aos primeiros monarcas Borbóns nun eixe cronolóxico.
- Entender o proceso de centralización do poder político da monarquía absoluta de Felipe V e analizar as consecuencias dos Decretos de Nova Planta.
- Describir a política exterior dos Borbóns no século XVIII.
- Coñecer as características do novo sistema de administración territorial imposto polos Borbóns; comentar as reformas fiscais e valorar o poder político dos primeiros ministros do século XVIII.
- Expor os trazos que definen a sociedade estamental do século XVIII.
- Identificar as características do Despotismo Ilustrado de Carlos III e as reformas que se levaron a cabo durante dito reinado.
- Analizar a evolución demográfica de España no século XVIII, tendo en conta as diferenzas rexionais entre a periferia e o interior.
- Comprender a importancia da agricultura na economía española do XVIII e tomar conciencia da importancia das crise de subsistencias nesta época.
- Identificar os tipos de propiedade agraria no século XVIII e os intentos realizados para levar a cabo unha reforma agraria.
- Coñecer as transformacións que experimentou a industria no século XVIII coa creación de manufacturas reais.
- Describir as medidas que potenciaron o auxe do comercio entre as colonias e a metrópole.
- Comprender os principais postulados da Ilustración e os intentos dos ilustrados españois para renovar e superar a decadencia económica e social do noso país..

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado – Observación dun eixe cronolóxico no que aparece o cambio e a continuidade na España do século XVII respecto ao período anterior. 	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión	1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.
BLOQUE 4		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
<p>A chegada dos Borbóns a España e os conflitos que supuxo.</p> <p>A Guerra de Sucesión e a paz de Utrecht.</p> <p>As consecuencias dos tratados de Utrecht e Rastatt.</p>	1. Analizar a Guerra de Sucesión española, explicando as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.	1.1 Expón as causas da Guerra de Sucesión Española, a composición dos bandos do conflito e as consecuencias dos tratados de paz que determinaron a súa fin. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.

<p>A Guerra dos Sete Anos e a independencia dos EUA.</p> <p>A pervivencia do Antigo Réxime no século XVIII: a sociedade estamental, a economía agraria e señorial, a industria tradicional e a debilidade do mercado interior.</p> <p>O absolutismo monárquico dos Borbóns.</p> <p>Os decretos de Nova Planta: causas e consecuencias.</p> <p>A reorganización da Facenda como froito dos problemas económicos.</p> <p>A influencia das ideas ilustradas en España: a crítica á sociedade tradicional, a mellora da educación e o despotismo ilustrado.</p> <p>O reinado de Carlos III e a súa obra reformista.</p> <p>As Sociedades Económicas de Amigos do País: orixe e expansión.</p> <p>O problema agrario, a fin dos privilexios da Mesta e a liberalización da propiedade.</p> <p>A evolución demográfica e económica do século XVIII e as súas limitacións</p> <p>A liberalización do comercio colonial e o impulso ás manufacturas como medidas contra o problema económico.</p> <p>As manufacturas de indianas en Cataluña.</p>	<p>2. Expor os elementos de cambio e continuidade respecto ao Antigo Réxime, a todos os niveis, que tiveron lugar debido á irrupción das ideas ilustradas.</p>	<p>2.1 Explica en que consistiu o Antigo Réxime, facendo mención ás súas características sociais e económicas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>2.2 Describe as características do novo modelo de Estado, compárao co anterior, e remarca a importancia que tivo a Ilustración neste cambio. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.</p>
---	--	---

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir da lectura de diferentes textos. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta un texto no que se expoñen as razóns ás que se alega para a resistencia catalá. P. 85, Act. 2 - Expón, a partir dun texto de Ferrer del Río, a política que se seguiu coas colonias americanas. P. 87, Act. 3 - Explica a situación de pobreza que describe un texto de Ustáriz e relaciónao coa crise demográfica e económica do século XVII. P. 88, Act. 1 - Comenta a situación dos campesiños plasmada nun informe sobre a Lei Agraria. P. 89, Act. 2 - Analiza, a partir da lectura dun fragmento do Decreto de Nova Planta, que se establece nel. P. 90, Act. 1 - Define que foi o despotismo ilustrado e comenta, segundo un texto de Cabarrús, por que é necesario cambiar as leis. P. 93, Act. 4 - Describe a situación de Europa e España durante o século XVIII a partir da análise de dous textos da época. P. 98, Act. 2. P. 99, Act. 3
BLOQUE 4	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores

<p>1.1 Expón as causas da Guerra de Sucesión Española, a composición dos bandos do conflito e as consecuencias dos tratados de paz que determinaron a súa fin. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica as dúas liñas sucesorias que se disputaban o trono español e as causas do conflito que se desatou. P. 84, Act. 1. P. 85, Act. 3, 4. P. 102, Act. 1 - Describe que supuxeron os tratados de paz e o conflito que quedou desatado tras a súa firma. P. 85, Act. 5, 6 - Desenvolve os cambios na posición internacional de España no século XVIII e os intereses que dirixiron a súa política exterior. P. 87, Act. 4. P. 102, Act. 2
<p>2.1 Explica en que consistiu o Antigo Réxime, facendo mención ás súas características sociais e económicas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<p>Define que é o Antigo Réxime e as súas características sociais e económicas. P. 89, Act. 3. P. 102, Act. 3</p> <p>Describe a situación dos dous grupos sociais na España do século XVIII. P. 89, Act. 4</p>
<p>2.2 Describe as características do novo modelo de Estado, compárao co anterior, e remarca a importancia que tivo a Ilustración neste cambio. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.</p>	<p>Expón as características da nova monarquía borbónica fronte á dos Austrias. P. 91, Act. 3</p> <p>Explica en que consistía a organización do goberno e a administración do século XVIII. P. 91, Act. 4</p> <p>Enumera os aspectos da sociedade criticados polos ilustrados e a importancia que ten a educación para eles. P. 92, Act. 2, 3</p> <p>Describe en que consistiu o reformismo borbónico no reinado de Carlos III e a oposición coa que se encontrou para aplicar o seu programa. P. 95, Act. 4, 5</p> <p>Cita as reformas que foron levadas a cabo durante o reinado de Carlos III en distintos ámbitos. P. 95, Act. 6. P. 102, Act. 4</p> <p>Explica que foron as Sociedades Económicas de Amigos do País: obxectivos e tarefas. P. 97, Act. 1, 2, 3</p> <p>Analiza os cambios que se produciron no século XVIII a nivel económico e demográfico. P. 101, Act. 5, 7</p> <p>Cita os elementos de continuidade que perduraron respecto ao Antigo Réxime. P. 101, Act. 6. P. 102, Act. 5</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema estudaremos as transformacións sociais, económicas e culturais da España do século XVIII durante o reinado dos Borbóns. Sinalaremos, tamén, o xeito no que as ideas ilustradas do século XVIII foron o xermolo da modernización da economía e da política de España e do resto de Europa.

Empezaremos o tema partindo da Guerra de Sucesión e o inicio dunha nova dinastía: os Borbóns.

Continuaremos coa descrición da sociedade e economía da Coroa de Castela dentro do marco do Antigo Réxime e o reformismo.

Finalmente, pecharemos este apartado explicando as transformacións do reformismo ilustrado, a influencia das ideas ilustradas, os progresos económicos e os límites do reformismo na España dos Borbóns do século XVIII.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos: Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A chegada dos Borbóns ao trono			O modelo absolutista dos Borbóns			O novo pensament o ilustrado			O reformismo borbónico de Carlos III			Evolución demográfica e económica			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 5: LIBERALISMO FRONTE A ABSOLUTISMO (1788-1833)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer as causas que, durante o reinado de Carlos IV, desencadearon o Motín de Aranjuez e provocaron o ascenso ao trono de Fernando VII.
- Recoñecer as principais medidas que se comprendían na Constitución de Baiona e as razóns do seu escaso apoio social.
- Explicar as características da Guerra da Independencia e a súa evolución, localizando nun mapa os lugares onde se produciron as batallas máis importantes.
- Analizar as consecuencias máis destacadas da Guerra da Independencia.
- Valorar a relevancia histórica das Cortes de Cádiz na historia de España.
- Coñecer as principais reformas introducidas pola Constitución de 1812 destinadas á ordenación do Estado como un réxime liberal.
- Entender os enfrontamentos que tiveron lugar entre liberais e realistas durante o reinado de Fernando VII e os feitos que conduciron á restauración do absolutismo.
- Analizar as medidas políticas e económicas levadas a cabo durante o retorno do absolutismo (1814-1820).
- Comprender a resistencia liberal ás medidas absolutistas e describir os feitos que conduciron ao Trienio Liberal e á restauración da Constitución de 1812.
- Valorar a intervención estranxeira na segunda restauración do absolutismo.
- Desenvolver a política absolutista que se levou a cabo entre 1823 e 1833.
- Entender os intereses políticos dos sectores enfrontados polo conflito de sucesión de Fernando VII.
- Reflexionar sobre o proceso que conduciu á abolición da Inquisición.
- Expor a situación da América española a finais do século XVIII.
- Comprender o orixe e a evolución do movemento emancipador das colonias americanas e identificar os personaxes que dirixiron este proceso.

Utilizar correctamente o vocabulario específico deste período histórico.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Análise e comentario de textos referidos á época da crise do Antigo Réxime en España. – Observación de imaxes, mapas, esquemas e debuxos para unha maior aproximación ao tema tratado. – Comparación entre diversas fontes que ofrecen información sobre un mesmo feito desde distintos puntos de vista. 	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 5		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>Os factores interiores e exteriores que promovieron a crise definitiva del Antigo Réxime en España.</p> <p>El impacto da Revolución francesa en a Península.</p> <p>El Tratado de Fontainebleau, a ocupación napoleónica, a huida das autoridades borbónicas e el motín de Aranjuez.</p> <p>A destitución de Godoy e a abdicación de Carlos IV a favor de su hijo Fernando.</p> <p>A debilidade da monarquía borbónica e su abdicación en favor de José Bonaparte.</p> <p>El Estatuto de Bayona, a proclamación de José I como rey e sus consecuencias: el levantamiento del 2 de mayo e as juntas revolucionarias.</p> <p>A guerra da Independencia: causas, desenvolvemento, actitudes e consecuencias.</p>	<p>1. Analizar as relacións entre España e Francia, centrándose na Revolución Francesa e a Guerra da Independencia e especificando en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións.</p>	<p>1.1 Resume os cambios sociais e políticos que experimenta España como consecuencia da Revolución francesa e as actitudes fronte a eles. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p> <p>1.2 Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Comunicación Lingüística.</p>
<p>A convocatoria das Cortes de Cádiz: a soberanía nacional, a división de poderes e el reconocimiento de Fernando VII como rey.</p> <p>A Constitución de 1812: os derechos del ciudadano, limitación da monarquía e confesionalidad del Estado.</p>	<p>2. Expor a relevancia da convocatoria das Cortes de Cádiz e a proclamación da Constitución de 1812 como intento de evitar o afundimento do Estado.</p>	<p>2.1 Explica a importancia das Cortes de Cádiz e comenta as características esenciais da Constitución de 1812. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender – Com. Ling.</p>
<p>A abolición del Antigo Réxime e a ordenación del Estado como un réxime liberal: a necesidade de abolir a Inquisición para a aprobación da liberdade de imprenta.</p>	<p>3. Comprender que a aprobación da liberdade de imprenta polas Cortes de Cádiz esrivo directamente relacionada coa necesidade de abolir a Inquisición.</p>	<p>3.1 Expón en que consistía o Tribunal da Inquisición e a necesidade de abolila para pórle fin ao Antigo Réxime. Soc. e Cív. - Com. Lingüística - Conc. E Exp. Culturais.</p>
<p>A emancipación das colonias americanas: causas, etapas e consecuencias.</p>	<p>4. Explicar por que se desenvolveron os diferentes movementos independentistas nas colonias americanas a partir do ano 1810 e o proceso bélico que lle puxo fin ao Imperio español en América.</p>	<p>4.1 Describe as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas. Soc. e Cív. - Aprender a Apr. - Com. Ling.</p>
<p>A restauración del absolutismo: a persecución dos liberales e os afrancesados a manos de Fernando VII.</p> <p>A reivindicación liberal e os pronunciamentos militares como método para acceder ao poder: el Trienio Liberal.</p> <p>Os conflitos durante el Trienio entre liberales e absolutistas.</p> <p>A invasión dos Cien Mil Hijos de San Luís.</p> <p>A reincorporación de Fernando VII á Coroa e a década ominosa.</p>	<p>5. Desenvolver os factores, tanto interiores como exteriores, que provocaron entre 1808 e 1833 a crise definitiva do Antigo Réxime en España, facendo especial mención ao goberno de Fernando VII.</p>	<p>5.1 Explica as diferentes etapas no reinado de Fernando VII, as dificultades coas que se encontrou á hora de exercer o seu poder e describe como o seu fin contribuíu definitivamente á caída do Antigo Réxime en España. Sent. Inic. E Esp. Emprendedor - C. Ling. - Soc. E Cívicas.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta, a través de diversos textos, as actitudes fronte á invasión napoleónica. P. 123, Act. 3, 7 - Xustifica, a partir de diferentes textos, a necesidade de manter ou abolir a Inquisición. P. 127, Act. 4 - Analiza un fragmento do Manifesto dos Persas, citando autores, cronoloxía e consecuencias. P. 130, Act. 1, 3 - Comenta un fragmento do Manifesto de Fernando VII sobre a Constitución. P. 131, Act. 3
BLOQUE 5	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Resume os cambios sociais e políticos que experimenta España como consecuencia da Revolución francesa e as actitudes fronte a eles. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza o impacto que tivo a Revolución francesa sobre a monarquía española. P. 120, Act. 2 - Expón as consecuencias das abdicacións de Baiona para a monarquía española. P. 121, Act. 3, 4 - Explica a actitude da monarquía española fronte á Revolución francesa e o papel de Godoy. P. 121, Act. 5
1.2 Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Comunicación Lingüística.	<ul style="list-style-type: none"> - Expón o porqué da ocupación napoleónica de España e do baleiro de poder causado pola rebelión popular e a creación das Xuntas revolucionarias. P. 121, Act. 6 - Analiza, a partir dun mapa, a evolución dos exércitos e identifica as batallas máis importantes. P. 122, Act. 2 - Elabora unha síntese sobre o carácter da guerra, mencionando o apoio británico e a formación das guerrillas. P. 123, Act. 5
2.1 Explica a importancia das Cortes de Cádiz e comenta as características esenciais da Constitución de 1812. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Com. Ling.	<p>Explica por que se convocaron Cortes, quen as compuñan e o seu carácter revolucionario. P. 125, Act. 2</p> <p>Expón o contido e a importancia da Constitución de 1812. P. 125, Act. 3</p> <p>Describe e valora o impacto político e social das Cortes de Cádiz e a Constitución de 1812. P. 125, Act. 5</p>
3.1 Expón en que consistía o Tribunal da Inquisición e a necesidade de abolila para pórle fin ao Antigo Réxime. Soc. e Cív. - Com. Lingüística - Conc. E Exp. Culturais.	<p>Define a Inquisición e as súas principais características (atribucións, delitos perseguidos...). P. 127, Act. 1, 3</p> <p>Desenvolve cronoloxicamente o proceso de clausura da Inquisición por parte dos liberais. P. 127, Act. 5</p>
4.1 Describe as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas. Soc. e Cív. - Aprender a Apr. - Com. Ling.	<p>Explica o impacto da invasión napoleónica nas colonias e as consecuencias da falta de políticas reformistas nelas. P. 129, Act. 3</p> <p>Explica as fases do proceso de independencia localízalas nun mapa. P. 129, Act. 3. P. 140, Act. 1</p>
5.1 Explica as diferentes etapas no reinado de Fernando VII, as dificultades coas que se encontrou á hora de exercer o seu poder e describe como o seu fin contribuíu definitivamente á caída do Antigo Réxime en España. Sent. Inic. E Esp. Emprendedor - C. Ling. - Soc. E Cívicas.	<p>Elabora unha síntese sobre a primeira restauración absolutista e as súas características. P. 133, Act. 7</p> <p>Expón a organización da oposición liberal e os inicios do Trienio, a súa política reformista e os problemas aos que se enfrontou. P. 133, Act. 9</p> <p>Explica por que se cualificou de ominosa a última década do reinado de Fernando VII. P. 97, Act. 7</p> <p>Analiza o peso dos factores económicos e políticos na crise do Antigo Réxime. P. 136, Act. 2</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema abordaranse as causas polas que o Antigo Réxime entrou en crise partindo do impacto que tivo a Revolución francesa e a apertura do liberalismo en España.

Continuaremos analizando o enfrontamento entre os partidarios do absolutismo e do liberalismo mediante a Guerra da Independencia e a formación do Trienio Liberal. Así mesmo, faremos fincapé nos factores internos da crise do Antigo Réxime para finalizar coa reacción absolutista fronte ao problema da independencia das colonias e a cuestión sucesoria.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:
Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Revolución francesa en España			As Cortes de Cádiz			Independencia das colonias			Restauración del absolutismo			Segunda restauración absolutista			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 6: A CONSTRUCIÓN DO ESTADO LIBERAL (1833-1868)**Obxectivos Didácticos**

- Identificar os trazos que definen a configuración do Estado liberal.
- Coñecer os intereses políticos e económicos dos diferentes sectores que se enfrontaron na primeira guerra carlista.
- Desenvolver o conflito armado entre carlistas e isabelinos.
- Avaliar a política levada a cabo polos primeiros gobernos de transición.
- Analizar as causas que provocaron o ascenso dos progresistas ao poder e as distintas reformas que levaron a cabo.
- Coñecer os principios básicos proclamados pola Constitución de 1837.
- Desenvolver a política dos moderados entre 1837 e 1840.
- Coñecer os trazos máis relevantes da rexencia de Espartero (1840-1843).
- Identificar os principais partidos políticos que conformaban o liberalismo español e saber o ideario de cada un deles.
- Explicar o proceso de configuración do réxime moderado e as novas leis e reformas que este sistema político puxo en marcha.
- Relacionar sobre a intervención militar na vida política.
- Entender as medidas reformistas do Bienio Progresista (1854-1856) e as causas da conflitividade social e a crise económica que tivo lugar durante este período.
- Explicar os factores que desencadearon a crise do último período do moderantismo. (1856-1868).

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado.	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 6		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
A Primera Guerra Carlista: causas, desenvolvemento e final. A ideoloxía carlista. O proceso de revolución liberal.	1. Describir o carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, indicando os seus compoñentes ideolóxicos e a súa evolución no tempo.	1.1 Identifica o ámbito xeográfico do carlismo, explica o seu ideario e apoios sociais, e expón o desenvolvemento dos conflitos desatados pola oposición aos liberais. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Conc. e Exp. Culturais.

<p>O fracaso do Estatuto Real. A revolta de 1836 e a subida dos progresistas ao poder. A nova orde constitucional. A reforma agraria liberal e as súas medidas: a abolición dos señoríos, a desvinculación de morgados e a desamortización de bens do clero regular. O regreso do goberno dos moderados. A rexencia de Espartero. Os primeiros partidos políticos: moderados, progresistas, demócratas e republicanos. A década moderada e as bases do seu e réxime. O desenvolvemento do Estado liberal moderado. A Constitución de 1845. A crise do moderantismo derivada da inestabilidade do Estado. O bienio progresista. A revolución de 1854, a acción dos gobernos, os problemas sociais e a súa crise. O golpe de Estado de O'Donnell. As causas da ausencia de normalidade constitucional na España isabelina: a preponderancia militar, a loita entre as camarillas, a adulteración das eleccións, a inestabilidade política e a represión. A desintegración da monarquía. A reacción moderada. Os gobernos durante o reinado de Isabel II. O goberno unionista de O'Donnell e a crise final do sistema. O pacto de Ostende. As etapas da construción do Estado liberal.</p>	<p>2. Analizar o paso do Antigo Réxime ao réxime liberal bur-gués durante o reinado de Isabel II, expoñendo correc-tamente os cambios políticos, económicos e sociais que se introduciron.</p>	<p>2.1 Describe as etapas do proceso de revolución liberal e a nova orde constitucional que se derivou del. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Apr. 2.2 Explica cales foron os conflitos que tiveron lugar entre os moderados e os progresistas e tamén explica as consecuencias das revolucións que se desencadearon como consecuencia destes conflitos. Sociais e Cívicas - C. Lingüística. 2.3 Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II. Aprender a aprender - Sociais e Cívicas. 2.4 Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade e caracteriza o papel que xogaron os militares. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>
---	--	--

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<p>– Responde varias cuestións a partir da lectura e análise de diferentes textos relativos á época traballada. P. 136, Act. 1, 2. P. 138, Act. 8, 9. P. 139, Act. 10, 11</p>
BLOQUE 6	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores

<p>1.1 Identifica o ámbito xeográfico do carlismo, explica o seu ideario e apoios sociais, e expón o desenvolvemento dos conflitos desatados pola oposición aos liberais. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Conc. e Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Expón os obxectivos e ideais do carlismo e a súa relación coa Igrexa. P. 134, Act. 1. P. 135, Act. 1 - Menciona quen apoiaron os carlistas e quen os isabelinos, e con que motivos. P. 135, Act. 3 - Explica o fin do conflito e como foi recibido por parte dos carlistas. P. 135, Act. 5
<p>2.1 Describe as etapas do proceso de revolución liberal e a nova orde constitucional que se derivou del. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Apr.</p>	<p>Expón a diferenza fundamental entre un estatuto real e unha constitución. P. 136, Act. 2</p> <p>Cita as causas que levaron ao motín da Granxa e as súas consecuencias. P. 137, Act. 3</p> <p>Menciona como se organizaron os tres poderes na Constitución de 1837, explica que poderes lle outorgaba ao rei e que tipo de sufraxio se estableceu. P. 137, Act. 5</p> <p>Compara a Constitución de 1812 e 1837. P. 137, Act. 6</p>
<p>2.2 Explica cales foron os conflitos que tiveron lugar entre os moderados e os progresistas e tamén explica as consecuencias das revolucións que se desencadearon como consecuencia destes conflitos. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Cita as causas da insurrección que tivo lugar en Barcelona en 1842. P. 139, Act. 12</p> <p>Contextualiza correctamente a chegada ao poder dos progresistas e as consecuencias da revolución de 1836. P. 139, Act. 14</p> <p>Expón o enfrontamento entre moderados e progresistas e o papel da raíña rexente. P. 139, Act. 16</p> <p>Describe como accedeu Espartero ao poder e as causas do seu fracaso. P. 139, Act. 17</p>
<p>2.3 Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II. Aprender a aprender - Sociais e Cívicas.</p>	<p>Relaciona a instauración dun réxime parlamentario coa aparición dos partidos políticos e expón as características de cada un deles. P. 141, Act. 1, 2, 3, 4</p> <p>Completa un cadro con información sobre os primeiros partidos políticos de España. P. 141, Act. 5</p>
<p>2.4 Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade e caracteriza o papel que xogaron os militares. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<p>Expón as características do réxime liberal moderado e as reformas que emprendeu. P. 143, Act. 3, 5</p> <p>Explica as causas da crise do moderantismo e as súas consecuencias. P. 143, Act. 6</p> <p>Describe os obxectivos da revolución de 1854 e as súas consecuencias. P. 145, Act. 5</p> <p>Expón as reformas económicas que emprendeu o goberno progresista e os seus obxectivos. P. 145, Act. 6</p> <p>Explica os problemas sociais aos que lles tivo que facer fronte o bienio e as causas da súa crise. P. 145, Act. 7, 8</p> <p>Describe o papel do exército na política española do século XIX. P. 147, Act. 1</p> <p>Desenvolve por que non houbo normalidade constitucional na España isabelina. P. 147, Act. 6. P. 149, Act. 4</p> <p>Expón as causas da desintegración da monarquía isabelina. P. 149, Act. 4</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

No transcurso do presente tema analizaremos a creación e o desenvolvemento do Estado liberal en España, as súas características e os seus condicionantes. Así, trataremos de comprender como se estableceu en España un sistema liberal parlamentario durante o reinado de Isabel II estudando os grupos políticos que se formaron e os problemas e deficiencias do Estado liberal español.

Abordaremos este tema empezando polo detonante da primeira guerra carlista e o proceso de revolución liberal. Seguidamente, sinalaremos as particularidades do estado liberal durante a década moderada, a configuración do réxime moderado así como os seus problemas e insuficiencias.

Continuaremos co establecemento do bienio progresista subliñando tanto as reformas impulsadas como os problemas sociais acaecidos neste período. Finalmente, pecharemos o tema cos sucesos do goberno unionista de O'Donnell e a posterior crise final de Isabel II co Pacto de Ostende.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:
Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A primeira guerra carlista			Proceso de revolución liberal			Primeiros partidos políticos			Inestabilidade constitucional			Desintegración da monarquía			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 7: O SEXENIO DEMOCRÁTICO (1868-1874)**Obxectivos Didácticos**

- Explicar as causas e as consecuencias da revolución de 1868.
  - Desenvolver a revolución da Gloriosa e especificar a composición e as medidas do Goberno provisional.
  - Identificar os trazos democráticos do sexenio 1868-1874.
  - Enumerar os aspectos máis significativos da Constitución liberal-democrática de 1869.
  - Valorar a reorientación da política económica durante o Sexenio Democrático.
  - Comprender o panorama político do Sexenio Democrático.
  - Entender as causas da inestabilidade do reinado de Amadeo de Savoia e saber como se organizou a oposición á monarquía.
  - Explicar como se produciu a proclamación da Primeira República Española.
  - Sintetizar os problemas políticos e sociais aos que tivo que facerlle fronte a República.
  - Entender a análise histórica como un proceso en constante reelaboración.
  - Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.
  - Analizar dun mapa sobre os conflitos carlista e cantonalista desenvolvidos durante o Sexenio Democrático.
- Utilizar o vocabulario específico do período histórico estudado.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado – Observación dun eixe cronolóxico no que aparecen todas as distintas etapas que tivo a construción do réxime liberal. 	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais. 1.2 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprend - C. Lingüística.
BLOQUE 6		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<ul style="list-style-type: none"> - Causas e desenvolvemento da revolución de 1868. - A revolución Gloriosa. - O movemento revolucionario e as xuntas. - O Goberno provisional e as primeiras reformas. - A Constitución de 1869. - As dúas tendencias do republicanismo: unitarios e federais. - As reformas económicas. - As dificultades da rexencia. - O sistema de recrutamento das quintas. - A penuria do servizo militar. - A incorporación a filas e a redención. - A protesta popular e o protagonismo das mulleres na revolta contra as quintas. - A monarquía de Amadeo de Savoia. - Os movementos contra a monarquía. - A proclamación da República e as súas características. - A Primeira República: o proxecto constitucional de 1873. - As guerras e o cantonalismo. - A liquidación da República. - O fracaso da experiencia democrática durante o Sexenio. 	<p>1. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, mencionando as distintas formas de goberno que se propuxeron.</p>	<p>1.1 Identifica os grandes conflitos que tiveron lugar duante o Sexenio Democrático e as súas consecuencias políticas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p> <p>1.2 Comprende en que consistía o sistema de recrutamento das quintas e as diversas razóns polas que as clases medias e populares se opuxeron a el. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p> <p>1.3 Expón a implantación da monarquía de Amadeo de Savoia e as reaccións que xerou. Sociais e Cívicas.</p> <p>1.4 Comprende como se produciu a advinda da República, os seus condicionantes e a diversidade de reaccións que provocou. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>
---	--	---

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sintetiza diversos artigos da Constitución de 1869 e aprecia as novidades que se introducen respecto a outras anteriores. P. 160, Act. 6 - Explica as razóns do escaso apoio a Amadeo de Savoia a partir de lectura dun texto. P. 164, Act. 2 - Analiza diversas fontes relativas á República e tamén responde unha serie de preguntas ao respecto. P. 167, Act. 1, 2, 3, 4 - Explica, a partir da lectura dalgúns artigos da Constitución federal, como se organiza o poder do Estado. P. 168, Act. 1 - Comenta un texto de Cánovas del Castillo e responde algunhas preguntas sobre o seu contido. P. 174, Act. 2
<p>1.2 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprend - C. Lingüística.</p>	<p>Investiga, a través da procura de información na Rede e da visualización dunha película, o sucedido durante o asasinato do xeneral Prim. P. 175, Act. 6</p>
BLOQUE 6	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores

<p>1.1 Identifica os grandes conflitos que tiveron lugar duante o Sexenio Democrático e as súas consecuencias políticas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Describe o desenvolvemento xeográfico da Revolución de 1868. P. 159, Act. 2 - Expón a novidade que presentaron as eleccións de 1869 respecto das anteriores. P. 159, Act. 3 - Indica a posición da cámara a partir da observación dun gráfico. P. 159, Act. 4 - Explica as causas da Revolución de 1868, o seu desenvolvemento e as súas consecuencias. P. 161, Act. 7, 8, 11. P. 175, Act. 3 - Expón o contido da Constitución de 1869 e o seu carácter democrático. P. 161, Act. 10 - Describe as reformas económicas emprendidas polo Goberno e os obxectivos que perseguían. P. 161, Act. 12
<p>1.2 Comprende en que consistía o sistema de recrutamento das quintas e as diversas razóns polas que as clases medias e populares se opuxeron a el. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Explica en que consistía o sistema de quintas e por que se calificaban de forma negativa. P. 163, Act. 1, 4, 5</p> <p>Define que é a redención e a súas consecuencias económicas para as distintas clases. P. 163, Act. 3</p> <p>Describe o papel das mulleres na volta contra as quintas. P. 163, Act. 5</p>
<p>1.3 Expón a implantación da monarquía de Amadeo de Savoia e as reaccións que xerou. Sociais e Cívicas.</p>	<p>Relata a chegada ao poder de Amadeo de Savoia e as consecuencias que tivo o asasinato de Prim para a monarquía. P. 165, Act. 4</p> <p>Expón os opositores que tiña a monarquía e a que conflitos lles tivo que facer fronte. P. 165, Act. 5, 6</p>
<p>1.4 Comprende como se produciu a advinda da República, os seus condicionantes e a diversidade de reaccións que provocou. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica como se creou a República federal e que problemas tivo que enfrontar. P. 169, Act. 4</p> <p>Describe as actuacións dos presidentes da República: Nicolás Salmerón e Emilio Castelar. P. 169, Act. 6</p> <p>Elabora unha síntese sobre a República autoritaria tras o golpe de Estado de Pavía. P. 169, Act. 7</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema trataremos de comprender o carácter do Sexenio Democrático, por que constituíu o primeiro sistema democrático en España e que problemas fixeron fracasar esta experiencia.

Iniciaremos o tema coa revolución e o goberno provisional de 1868 despois da caída de Isabel II, destacando as causas económicas e políticas do pronunciamento e as características e desenvolvemento do goberno provisional. Logo darémoslle paso ao establecemento da monarquía de Amadeo de Savoia para pasar á proclamación da República.

Finalmente, explicaremos en detalle o proxecto constitucional federal de 1873 sinalando os seus principais problemas como a oposición monárquica, as guerras carlista e cubana e a insurrección cantonalista.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos: Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A revolución de 1868			Sistema de quintas			Monarquía de Amadeo de Savoia			Proclamación da República			O fracaso do Sexenio			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 8: A ECONOMÍA ESPAÑOLA (1833-1900)**Obxectivos Didácticos**

- Valorar as motivacións e os efectos tanto económicos como sociais da reforma agraria liberal.
- Recoñecer os límites do crecemento agrícola.
- Analizar o crecemento da poboación española ao longo do século XIX considerando factores como as epidemias, a dieta, a mortalidade infantil, as migracións, etc.
- Coñecer as causas que frearon o proceso de industrialización en España en relación a outros países europeos.
- Identificar os sectores industriais pioneiros en Cataluña: a industria algodoneira
- Coñecer a evolución da produción mineira, siderúrxica e a difusión da industria en España no século XIX e principios do XX.
- Recoñecer as vantaxes que supuxo a invención do ferrocarril no campo dos transportes, o proceso de industrialización e a articulación do mercado interior.
- Analizar a evolución que experimentou o comercio exterior neste período.
- Coñecer as distintas políticas comerciais do século XIX: as proteccionistas e as librecambistas.
- Expor a reforma fiscal de 1845 e relacionala coas causas do déficit do Estado.
- Identificar s principais bancos do sistema financeiro do século XIX.
- Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.
- Entender a análise histórica como un proceso en constante reelaboración e rexeitar as interpretacións simplistas, dogmáticas e personalistas.
- Participar en discusións e debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante.
- Resolver cuestións formuladas sobre información obtida en cadros cronolóxicos, debuxos, obras de arte, fotografías, mapas e textos.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 8		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
Os efectos da reforma agraria liberal. O aumento da produción agraria e a insuficiencia da transformación. O empeoramento das condicións de vida campesiñas. A transformación do campo español a partir da reforma agraria liberal. Os límites da desamortización. Os antigos señores convertidos en novos propietarios. O problema da estrutura da propiedade. A escasa modernidade da agricultura.	1. Analizar os diferentes sectores económicos, tendo en conta as transformacións de signo liberal e as consecuencias derivadas delas.	1.1 Analiza os obxectivos da reforma agraria que se levou a cabo no século XIX e valora os seus efectos sobre o campo español. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.

<p>Os inicios da industrialización en España. A industria algodoneira en Cataluña. Os límites da industria téxtil. As colonias industriais. A expansión da minaría e a industria siderúrxica. As diferenzas entre a industrialización española e o resto de países europeos. O lento progreso do proceso industrial español. O crecemento limitado da poboación. O éxodo rural e a urbanización. A emigración a ultramar. A insuficiencia dos transportes. A construción do ferrocarril. O mercado interior e o comercio exterior. Proteccionismo fronte a librecambismo. Os problemas da Facenda. A Reforma MonSantillán. A persistencia do endebedamento. A unificación monetaria e bancaria. Os cambios demográficos e económicos na España do século XIX.</p>	<p>2. Explicar a evolución do proceso industrializador en España, comparándoo co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa.</p>	<p>2.1 Expón os inicios da industrialización en España, remarcando o papel de Cataluña, e facendo mención aos límites cos que se encontrou. Matemáticas, Ciencias e Tecnoloxía - Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística. 2.2 Describe a evolución da siderurxia e da minaría ao longo do século XIX. Sociais e Cívicas - C. Lingüística. 2.3 Comprende as causas que diferenciaron o proceso industrializador español do doutras economías e que deron lugar a un desenvolvemento da industria máis lento e débil. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>
---	---	--

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta unha carta sobre o empeoramento das condicións de vida campesiñas tras a reforma agraria liberal. P. 179, Act. 2 - Analiza un texto de Bosch Labrús e responde unha serie de cuestións. P. 200, Act. 2
BLOQUE 8	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Analiza os obxectivos da reforma agraria que se levou a cabo no século XIX e valora os seus efectos sobre o campo español. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica como se lle puxo fin á agricultura do Antigo Réxime e os seus obxectivos. P. 179, Act. 3 - Expón o cambio na produción agrícola e o motivo do seu crecemento. P. 179, Act. 4 - Relaciona a estrutura da propiedade da terra e a modernización da agricultura. P. 179, Act. 5 - Describe os límites da desamortización en España. P. 181, Act. 1 - Explica como conseguiu a nobreza terratenente converter os seus dereitos señoriais en patrimonios territoriais. P. 181, Act. 2 - Expón por que non se solucionou o problema do latifundismo. P. 181, Act. 3

<p>2.1 Expón os inicios da industrialización en España, remarcando o papel de Cataluña, e facendo mención aos límites cos que se encontrou. Matemáticas, Ciencias e Tecnoloxía - Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<p>Identifica nun gráfico os períodos de crecemento e crise da industria algodoneira catalá. P. 183, Act. 1 Sintetiza a orixe da industria algodoneira catalá, o seu proceso de mecanización e a evolución. P. 183, Act. 2 Expón as causas polas que Cataluña presentaba condicións para a súa industrialización, os problemas que encontrou e os seus intentos para resolvelos. P. 183, Act. 3</p>
<p>2.2 Describe a evolución da siderurxia e da minaría ao longo do século XIX. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Explica a evolución da exportación do mineral do ferro. P. 184, Act. 2 Describe cando, por que e onde se produciu a expansión da minaría. P. 185, Act. 3 Expón a evolución da industria siderúrxica e as razóns da preponderancia de Biscaia. P. 185, Act. 4</p>
<p>2.3 Comprende as causas que diferenciaron o proceso industrializador español do doutras economías e que deron lugar a un desenvolvemento da industria máis lento e débil. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Identifica os problemas xeográficos e de recursos que tivo que afrontar a industria española. P. 187, Act. 1 Explica a que se dedicaron gran parte dos capitais españois e as causas de que se preferise a actividade especulativa ao investimento na industria. P. 187, Act. 3 Describe por que dicimos que a industrialización foi en España desequilibrada territorial e sectorialmente. P. 187, Act. 4 Sintetiza o proceso de crecemento español, establecend as súas causas e características. P. 189, Act. 3 Expón os motivos do éxodo do campo ás cidades e da emigración cara a ultramar. P. 189, Act. 4, 5 Describe os problemas de transporte e da Facenda de España no século XIX. P. 191, Act. 1. P. 195, Act. 2 Expón os argumentos que usaban os liberais e os protectionistas a favor das súas formulacións. P. 193, Act. 1, 2, 3</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Ao longo do presente tema analizaremos as reformas económicas do século XIX en España e trataremos de comprender por que foron insuficientes para modernizar a economía e transformala.

En primeiro lugar, analizaremos os principais cambios demográficos que sufriu España, como o crecemento demográfico, o éxodo rural, a urbanización e a emigración a ultramar. Seguidamente, analizaremos os cambios económicos máis importantes como a liberalización da produción e o comercio e a mobilización dos recursos económicos.

Finalmente deterémonos na análise das transformacións na agricultura e na industria e nos avances e límites dos cambios producidos no mercado, a facenda e a banca.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A reforma agraria en España			O proceso industrializador			Evolución demográfica a no s. XIX			Transporte, ferrocarril e mercado			Librecambismo o fronte a proteccionismo			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 9: A FILOSOFÍA DA ERA INDUSTRIAL. DE MARX A STUART MILL**Obxectivos Didácticos**

- Entender a transformación da organización social estamental propia do Antigo Réxime á sociedade de clases.
- Analizar as condicións de vida e as condicións do traballo do proletariado durante o século XIX, comparándoas co estilo de vida da burguesía e das novas clases dirixentes.
- Enumerar os diferentes sectores que forman as clases populares e analizar as causas da expansión da clase media no século XIX.
- Coñecer o nivel de vida do campesiñado e describir os diferentes tipos de propiedade e sistemas de explotación da terra no século XIX.
- Entender os novos comportamentos sociais e opolos aos tradicionais.
- Explicar as causas das revoltas do movemento obreiro e da aparición das primeiras formas de asociacionismo e de sindicalismo.
- Describir as insurreccións agrarias que tiveron lugar no campo andaluz.
- Enumerar as principais reivindicacións da clase obreira.
- Comprender os postulados teóricos das principais correntes ideolóxicas que influíron no pensamento da sociedade española ao longo deste século.
- Explicar a chegada da Internacional a España e a súa evolución histórica até a escisión.
- Especificar as razóns do enfrontamento entre anarquistas e marxistas na Primeira Internacional.
- Saber como se produciu a difusión das ideas socialistas e das teorías marxistas e con que obxectivo se creou a Unión Xeral de Traballadores.
- Reflexionar sobre os elementos de crítica social do anarquismo e a liña de actuación dos movementos anarquistas na sociedade española do século XIX.
- Analizar o papel da muller na sociedade industrial do século XIX.
- Valorar a importancia da loita do movemento obreiro e a súa influencia na análise das condicións sociolaborais do presente.
- Entender a análise histórica como un proceso en constante reelaboración e rexeitar as interpretacións simplistas, dogmáticas e personalistas.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprest. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUES 6 E 7		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprest. e Com. Clave

<p>A fin da sociedade estamental. A situación da nobreza e do clero. A sociedade de clases. Un novo tipo de conflito social derivado das diferenzas na riqueza. O poder económico da nobreza e da Igrexa. A nova elite privilexiada composta da antiga aristocracia e os novos grupos burgueses. A alta burguesía, a burguesía industrial e as clases medias. Os novos hábitos sociais como resultado da industrialización do país. A situación das mulleres: a muller obreira e burguesa. A educación feminina. As clases populares: artesáns e traballadores de servizos, proletariado industrial e campesiñado.</p>	<p>1. Analizar o paso do Antigo Réxime ao réxime liberal bur-gués durante o reinado de Isabel II, expondo correctamente cambios políticos, económicos e sociais que se introduciron.</p>	<p>1.1 Analiza o peso económico e o poder social e político que mantiveron os grupos sociais privilexiados tras as reformas sociais. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender. 1.2 Expón o nacemento de novos grupos sociais dirixentes tras a caída do Antigo Réxime e describe as súas características. Sociais e Cívicas - C. Lingüística. 1.3 Describe os cambios que se produciron na sociedade española como resultado da industrialización, a urbanización e o poder económico da nova clase burguesa. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Apr.</p>
<p>As condicións laborais e as súas enfermidades e a explotación e miseria do campesiñado. As orixes do movemento obreiro: expansión e revoltas agrarias. A chegada do internacionalismo: marxismo e anarquismo. O socialismo utópico como precursor. A Asociación Internacional de Traballadores (AIT) como primeiro intento de unión contra o capitalismo. A AIT en España: a Federación Rexional Española. Crise e escisión das dúas correntes internacionalistas. Socialismo e anarquismo no último terzo do século XIX. O programa do PSOE. A creación da UGT. O anarcosindicalismo: da FTRE á CNT.</p>	<p>2. Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España.</p>	<p>2.1 Comprende as condicións de vida e laborais dos obreiros no século XIX e os movementos sociais aos que deron lugar. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Le e comenta dous artigos da Constitución de 1837. P. 204, Act. 1 - Analiza un texto de Anselmo Lorenzo e responde unha serie de preguntas ao respecto. P. 205, Act. 3 - Describe os cambios que se produciron nas cidades e explica o ambiente que se plasma nunha serie de textos. P. 211, Act. 1 - Le dous textos sobre o papel da muller na burguesía e na clase obreira e compáraos. P. 211, Act. 4
BLOQUES 6 E 7	

Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Analiza o peso económico e o poder social e político que mantiveron os grupos sociais privilexiados tras as reformas sociais. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica por que a revolución liberal lle puxo fin á sociedade estamental e as súas características. P. 205, Act. 4 - Describe a situación na que se encontraron a partir do século XIX os grupos privilexiados do Antigo Réxime. P. 205, Act. 5 - Razona por que existiron conflitos sociais e as súas características. P. 205, Act. 6 - Expón a posición económica da nobreza na nova sociedade liberal e compáraa coa posición da burguesía. P. 207, Act. 1 - Explica como conservou a nobreza a súa influencia e poder políticos. P. 207, Act. 2
<p>1.2 Expón o nacemento de novos grupos sociais dirixentes tras a caída do Antigo Réxime e describe as súas características. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Identifica os grupos que formaban a clase dirixente na España do século XIX. P. 209, Act. 2</p> <p>Expón as actividades da gran burguesía e as diferenzas entre a burguesía industrial e a alta burguesía. P. 209, Act. 3</p> <p>Cita quen formaban as clases medias e a súa posición ideolóxica. P. 209, Act. 4</p>
<p>1.3 Describe os cambios que se produciron na sociedade española como resultado da industrialización, a urbanización e o poder económico da nova clase burguesa. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Apr.</p>	<p>Describe as novas formas de lecer que xurdiron debido aos cambios na sociedade española. P. 211, Act. 2</p> <p>Explica o papel das mulleres na sociedade burguesa e a educación que recibían. P. 211, Act. 3</p> <p>Sintetiza a composición dos grupos de traballadores urbanos e que lles sucedía no caso de non ter traballo. P. 213, Act. 3</p> <p>Describe as características do grupo social que aparece coa industrialización. P. 213, Act. 4</p>
<p>2.1 Comprende as condicións de vida e laborais dos obreiros no século XIX e os movementos sociais aos que deron lugar. Sociais e Cívicas - Conciencia e Exp. Culturais - Aprender a Aprender.</p>	<p>Cita as condicións laborais dos obreiros e describe as súas vivendas e modos de vida. P. 215, Act. 1, 2, 3, 4</p> <p>Expón o proceso de organización do movemento obreiro español e as súas demandas e métodos de loita. P. 217, Act. 4</p> <p>Relata as revoltas agrarias, onde se produciron e que demandaban os campesiños. P. 217, Act. 5</p> <p>Expón o nacemento das ideas socialistas e a súa chegada a España. P. 219, Act. 3</p> <p>Explica a chegada do internacionalismo a España. P. 219, Act. 4</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

No presente tema faremos un percorrido pola orixe e as características propias da sociedade de clases da España do século XIX e trataremos de comprender as novas diferenzas sociais e os conflitos e ideoloxías que se orixinaron.

Empezaremos o tema contextualizando o fin da sociedade estamental e a nova forma de organización social da España do XIX. Analizaremos, tamén, o peso económico e o poder social e político que mantiveron os grupos sociais privilexiados tras as reformas liberais.

Comentaremos, seguidamente, o peso que tiveron os novos hábitos sociais como resultado da industrialización e describiremos as condicións de vida e laborais dos obreiros que deron pé aos movementos obreiros. Finalmente estudaremos o papel que xogaron as novas ideas políticas do socialismo e o anarquismo.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:
Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A sociedade de clases			Análise da nova burguesía			As clases populares no s. XIX			Expansión movemento obreiro			Socialismo e anarquismo			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 10: A RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1875-1902)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer os feitos que conduciron á Restauración da monarquía Borbónica.
- Indicar as características do sistema da Restauración e as bases nas que se sustenta.
- Analizar os aspectos máis representativos da Constitución de 1876.
- Comentar as consecuencias políticas que se derivaron do final do conflito carlista e a Guerra dos Dez Anos en Cuba.
- Describir a ideoloxía dos partidos políticos dinásticos que se alternaron no poder e analizar criticamente a forma na que manipulaban o sistema electoral.
- Explicar os intereses políticos e a composición social das principais forzas de oposición á quenda dinástica.
- Desenvolver a evolución do republicanismo, o carlismo e os movementos disidentes dos grandes partidos dinásticos.
- Valorar se o sistema da Restauración era democrático.
- Comprender a evolución dos nacionalismos catalán e vasco.
- Coñecer as ideas defendidas polos rexionalismos galego, valenciano, aragonés e andaluz.
- Describir a política colonial española e recoñecer as causas que desencadearon o proceso de independencia de Cuba e as Filipinas.
- Analizar as repercusións económicas e políticas da crise do 98 en España.
- Localizar xeograficamente os escenarios principais en que tiveron lugar estes conflitos coloniais.
- Entender a análise histórica como un proceso en constante reelaboración.
- Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.
- Participar en discusións e debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 7		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>Un novo réxime político. A Constitución de 1876. O final das guerras carlistas e cubana. O sistema bipartidista: o Partido Liberal-Conservador e o Partido Liberal-Fusionista. O funcionamento da quenda dinástica: a alternancia no poder. O desenvolvemento da quenda de partidos: a etapa do goberno conservador e a etapa do goberno liberal. O falseamento electoral durante a época da Restauración. O caciquismo e a fraude electoral.</p>	<p>1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real.</p>	<p>1.1 Explica os elementos fundamentais do sistema político da Restauración, ideado por Cánovas del Castillo, e o seu funcionamento real. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>
<p>A expansión do PSOE. O auxe de nacionalismos e rexionalismos. As orixes do catalanismo e o Memorial de Agravios. Sabino Arana e o nacionalismo vasco. O nacemento do galeguismo, valencianismo, aragonesismo e andalucismo. As forzas políticas marxizadas do sistema: o republicanismo e o carlismo.</p>	<p>2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado.</p>	<p>2.1 Enumera as forzas políticas que foron marxizadas do sistema da Restauración e os seus motivos. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender. 2.2 Resume a orixe e evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>
<p>O imperio colonial español. O problema cubano e o estalido da guerra de Cuba. A insurrección filipina. A guerra contra os EUA e a perda das últimas colonias. O afundimento do Maine. O ultimátum dos EUA a España. As repercusións da crise de 1898. A literatura do desastre.</p>	<p>3. Expor o desastre colonial e a crise de 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias.</p>	<p>3.1 Explica as causas do problema de Cuba e Filipinas e as consecuencias para España nos ámbitos económico, político e ideolóxico. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - C. Lingüística</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comenta un texto de Cánovas del Castillo no que nega a concesión do sufraxio universal. P. 230, Act. 1 - Xustifica se o sistema da Restauración era democrático a partir dun texto de Joaquín Costa. P. 235, Act. 6 - Identifica os principios do republicanismo a partir dun fragmento do Manifesto do Partido Republicano Federal. P. 236, Act. 1 - Comenta unha poesía sobre o fenómeno da emigración galega. P. 240, Act. 2
BLOQUE 7	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores

<p>1.1 Explica os elementos fundamentais do sistema político da Restauración, ideado por Cánovas del Castillo, e o seu funcionamento real. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Explica os motivos do fácil restablecemento da monarquía borbónica. P. 231, Act. 3 – Expón os obxectivos do réxime da Restauración deseñado por Cánovas del Castillo. P. 231, Act. 4 – Describe os principais trazos da Constitución de 1876. P. 231, Act. 5 – Explica as razóns da derrota carlista e as súas implicacións para o País Vasco. P. 231, Act. 7 – Relata como se alternaron no poder conservadores e liberais. P. 232 Act. 1 – Explica a orixe e a ideoloxía dos dous partidos da quenda pacífica, as súas similitudes e as súas diferenzas. P. 233, Act. 3 – Sintetiza o sistema de formación de goberno que garantía a quenda. P. 233, Act. 4 – Cita as reformas dos gobernos liberais. P.233, Act. 6 – Define que era un cacique e o seu papel no sistema da Restauración. P. 235, Act. 1 – Argumenta se o elevado abstencionismo favorecía a corrupción do sistema da Restauración. P. 235, Act. 7
<p>2.1 Enumera as forzas políticas que foron marxinas do sistema da Restauración e os seus motivos. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica a situación do republicanismo durante os primeiros anos da Restauración e as diferenzas entre as súas opcións. P. 238, Act. 4</p> <p>Expón as causas da escasa influencia electoral do republicanismo e o motivo polo que aumentou os seus deputados en 1893. P. 238, Act. 5</p> <p>Describe a perda de influencia do carlismo durante a Restauración. P. 238, Act. 6</p> <p>Relata a lenta expansión do socialismo a partir de 1881 e o logro do primeiro deputado do PSOE. P. 238, Act. 7</p>
<p>2.2 Resume a orixe e evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica as razóns do desenvolvemento do rexionalismo e do nacionalismo a finais do século XIX. P. 241, Act. 4</p> <p>Desenvolve a evolución do nacionalismo catalán, vasco e galego e compáraos entre si. P. 241, Act. 5, 6, 7</p>
<p>3.1 Explica as causas do problema de Cuba e Filipinas e as consecuencias para España nos ámbitos económico, político e ideolóxico. Sociais e Cívicas - Conc. e Exp. Culturais - C. Lingüística</p>	<p>Expón o contexto e as causas da insurrección en Cuba e Filipinas. P. 243, Act. 2, 3, 5</p> <p>Explica as causas, desenvolvemento e consecuencias da guerra contra EUA e a postura de cada bando. P. 245, Act. 1, 2, 3, 4, 5. P. 247, Act. 2, 3, 4, 5, 6, 8</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Nesta unidade trataremos de comprender as razóns do establecemento e consolidación do sistema político da Restauración e as súas principais características, así como os seus logros e carencias máis destacados.

Primeiro, exporemos as principais características da Constitución de 1876 e a implantación do sistema bipartidista e o funcionamento da chamada quenda dinástica, facendo especial énfase no caciquismo, a fraude electoral e na alternancia de partidos artificial.

A continuación, pasaremos a expor as forzas políticas marxinas do sistema, como o republicanismo, o carlismo e o socialismo para darlle paso ao auxe dos nacionalismos e rexionalismos. Seguidamente, exporemos tamén a guerra contra os Estados Unidos, a perda das últimas colonias do Imperio español e as consecuencias da crise do 98.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Refuerzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Constitución de 1876			Bipartidismo e quenda dinástica			As forzas políticas marxinas			Nacionalismos e rexionalismos			A guerra contra os Estados Unidos			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 11: A CRISE DA RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1902-1931)**Obxectivos Didácticos**

- Valorar os distintos intentos rexeneracionistas realizados por conservadores e liberais na segunda etapa da Restauración.
- Identificar as causas da revolta popular da Semana Tráxica no marco da política internacional española de principios de século.
- Entender a evolución política dos nacionalismos periféricos e do republicanismo.
- Coñecer as reivindicacións dos movementos obreiros ao longo do primeiro terzo do século XX e reflexionar sobre as melloras na regulación das condicións laborais conseguidas a través das novas formas de sindicalismo.
- Analizar o impacto que tivo a Primeira Guerra Mundial no desenvolvemento económico de España durante as dúas primeiras décadas do século XX.
- Coñecer os personaxes e os acontecementos máis significativos da crise de 1917.
- Recoñecer as causas da intervención militar en Marrocos e valorar as repercusións do desastre de Annual.
- Analizar a conflitividade social e as tensións políticas que provocaron a descomposición do sistema da Restauración.
- Saber como se produciu o golpe de Estado de Miguel Primo de Rivera.
- Explicar as características do sistema político da Ditadura de Primo de Rivera así como as principais medidas de carácter económico e social que se levaron a cabo.
- Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.
- Resolver cuestións formuladas sobre información obtida en cadros cronolóxicos, debuxos, obras de arte, fotografías, mapas e textos.

Participar en discusións e debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 9		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave

<ul style="list-style-type: none"> - A maioría de idade de Alfonso XIII. - As opcións do reformismo: as tendencias internas ao sistema da Restauración, as tendencias dos partidos marxizados do sistema e o rexeneracionismo intelectual. - O reformismo conservador e o reformismo liberal. - A crítica á quenda dinástica. - A Lei do candado. - A oposición política: o republicanismo, o carlismo e o nacionalismo. - O obreirismo e as súas dúas correntes en España: anarquismo e socialismo. - A época do pistoleirismo. - A Semana Tráxica: causas e consecuencias. - A crise de 1917 e as súas causas: o conflito obreiro, o conflito político e o conflito militar. - O empeoramento da crise do sistema da Restauración: a crise económica e a axitación social. - A descomposición do sistema parlamentario. - O problema de Marrocos: o desastre de Annual. - A quebra do réxime constitucional e o golpe de Estado de Primo de Rivera. - A imposición da Ditadura e as súas medidas principais. - O Directorio Militar e o Directorio Civil. - Os opositores á ditadura e o crecemento do seu poder. - As causas da caída da monarquía de Alfonso XIII en 1931. - As causas da crise do sistema da Restauración. 	<p>1. Resumir os factores, tanto internos como externos, que levaron á quebra do sistema da Restauración.</p> <p>Comunicación lingüística - Sociais e Cívicas.</p>	<p>1.1 Expón a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>1.2 Comprende o desenvolvemento e arraigamento en España das dúas grandes correntes do obreirismo e as causas e consecuencias da conflitividade laboral no primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Dixital.</p> <p>1.3 Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>1.4 Especifica as causas do golpe de Estado de Primo de Rivera, os apoios cos que contou, a evolución da súa ditadura e a súa crise final. Comunicación Lingüística - Sociais e Cívicas.</p>
--	--	---

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.	<ul style="list-style-type: none"> - Expón as críticas de Galdós ao sistema da Restauración a partir da lectura dun texto seu. P. 257, Act. 2 - Explica en que consistía a Lei do Candado a partir dun artigo da Gaceta. P. 258, Act. 4 - Comenta un texto de Lerroux e identifica os principais elementos da súa ideoloxía. P. 259, Act. 1, 2 - Analiza o compoñente social do rexionalismo de Blas Infante a partir da lectura dun fragmento de Ideal andaluz. P. 261, Act. 3 - Identifica o detonante do estalido da Semana Tráxica a partir dun texto de Hurtado. P. 264, Act. 1 - Sintetiza os males que lle achaca Ortega e Gasset ao funcionamento político español, expostos nun dos seus textos. P. 265, Act. 2
BLOQUE 9	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Expón a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística	<ul style="list-style-type: none"> - Sintetiza as principais forzas da oposición política e as dificultades para converterse nunha alternativa viable aos partidos dinásticos. P. 261, Act. 4 - Expón as principais opcións republicanas, distinguindo as máis reformistas das que eran máis radicais. P. 261, Act. 5 - Explica a evolución dos nacionalismos catalán e vasco nas primeiras décadas do século XX. P. 261, Act. 6
1.2 Comprende o desenvolvemento e arraigamento en España das dúas grandes correntes do obreirismo e as causas e consecuencias da conflitividade laboral no primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Dixital.	<p>Describe a evolución da conflitividade obreira a principios do século XX e os principais motivos que tiveron as folgas. P. 263, Act. 1</p> <p>Expón onde tiveron máis forza os sindicatos obreiros anarquistas e socialistas. P. 263, Act. 4</p> <p>Define que foi o pistoleirismo, os seus desencadeantes e as súas consecuencias. P. 263, Act. 5</p>
1.3 Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<p>Desenvolve os sucesos acontecidos durante a Semana Tráxica, as súas causas e as súas consecuencias políticas. P. 265, Act. 4, 5, 6</p> <p>Explica como influíron as consecuencias económicas da guerra no desencadeamento do conflito de 1917. P. 267, Act. 1</p> <p>Expón os sectores participantes na protesta de 1917, as súas reivindicacións e as zonas de España que se viron máis afectadas polas folgas obreiras. P. 267, Act. 2, 3</p> <p>Establece tres causas polas que a revolta de 1917 non logrou derivar o sistema da Restauración. P. 267, Act. 5</p> <p>Describe o desastre de Annual e a súas consecuencias políticas. P. 269, Act. 8</p>
1.4 Especifica as causas do golpe de Estado de Primo de Rivera, os apoios cos que contou, a evolución da súa ditadura e a súa crise final. Comunicación Lingüística - Sociais e Cívicas.	<p>Expón as características do golpe de Estado de Primo de Rivera, os seus apoios e xustificación. P. 270, Act. 1. P. 273, Act. 6, 7</p> <p>Explica quen formaban a oposición á ditadura e á monarquía de Alfonso XIII e os seus motivos. P. 273, Act. 11. P. 275, Act. 3</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Este tema pretende que o alumnado comprenda o xeito no que o sistema da Restauración logrou sobrevivir ás sucesivas crises e que coñeza que factores causaron o seu colapso e, posteriormente, o fin da monarquía.

Deste xeito, empezaremos o tema contextualizando os principais intentos de reforma do sistema da Restauración para darlle paso ao período de inestabilidade política inmediatamente posterior. A continuación, explicaremos o golpe de estado militar encabezado por Primo de Rivera e as consecuencias que tivo para a monarquía o apoio de Afonso XIII á ditadura.

Finalmente, pecharemos o tema co colapso da ditadura de Primo de Rivera e trataremos de comprender como a crecente oposición do republicanismo, o movemento obreiro e os nacionalismos contribuíron á proclamación da Segunda República.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Reformismo de Alfonso XIII			Socialismo e anarquismo			A Semana Trágica			Crise do sistema parlamentario			A ditadura de Primo de Rivera			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 12: ECONOMÍA E SOCIEDADE NO PRIMEIRO TERZO DO SÉCULO XX**Obxectivos Didácticos**

- Comprender as causas da transición demográfica do primeiro terzo do século XX.
- Indicar o destino das migracións da poboación española nas primeiras décadas do século XX, así como as causas que as motivaron.
- Especificar os factores que permitiron aumentar a produción agrícola.
- Identificar os principais produtos que conformaban a oferta agrícola española.
- Comprender os factores que limitaban o crecemento agrícola e indicar os intentos realizados para solucionarlos.
- Valorar a importancia que tivo a difusión das novas enerxías no desenvolvemento da industria española.
- Determinar a evolución dos sectores tradicionais da industria española así como o crecemento das novas industrias.
- Indicar as zonas de España nas que se difundiu a industrialización.
- Recoñecer os problemas de competitividade da industria española de principios de século.
- Comprender os efectos do intervencionismo do Estado e das políticas proteccionistas no desenvolvemento das actividades económicas.
- Valorar as repercusións da perda das colonias, a Primeira Guerra Mundial e a crise de 1929 na economía española.
- Explicar os cambios sociais que se produciron no mundo rural e nas cidades como consecuencia do desenvolvemento económico.
- Valorar a importancia da alfabetización da poboación española no primeiro terzo do século XX e recoñecer as novas formas de lecer e de sociabilidade.

Analizar unha táboa de datos ou un gráfico seguindo a metodoloxía do traballo histórico.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 9		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>A transición demográfica: o descenso da natalidade e da mortalidade. Os movementos migratorios. O crecemento das cidades. A crise da sociedade campesiña. A agricultura a principios do século XX. Os problemas agrarios. As reformas do sector agrícola. A expansión da industria: cambio enerxético e innovación tecnolóxica. O crecemento industrial. O carácter da industria española: o desequilibrio . Os límites da actividade industrial. O peso da industria de bens de consumo. O retraso respecto a outras economías. A desigual distribución da renda. A política económica: proteccionismo e intervencionismo. Os efectos da crise de 1898. O fomento das infraestruturas. Os efectos da Gran Guerra na economía española: o crecemento das exportacións e o carácter especulativo dos beneficios. Do auxe económico á crise. As características da política económica durante a ditadura de Primo de Rivera. Os efectos da crise de 1929.</p>	<p>1. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, relacionándoa coa situación herdada do século XIX.</p>	<p>1.1 Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender. 1.2 Expón as principais actividades económicas que se des-empeñaron durante o século XX en España: a agricultura e a industria. Sociais e Cívicas - C. Lingüística. 1.3 Describe a política económica española e as consecuencias que tivo a Gran Guerra nela. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>
<p>As transformacións sociais e os seus límites. As novas formas de cultura e lecer. A situación das mulleres a principios do século XX: a desigualdade legal, a diferenza educativa e a discriminación laboral e salarial.</p>	<p>2. Describir os cambios que se produciron na sociedade a raíz desta evolución.</p>	<p>2.1 Enumera e desenvolve os cambios que se produciron na sociedade española durante o primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Le un texto e enumera as trabas que supuxo para a modernización económica de España o predominio do sector cerealístico tradicional. P. 286, Act. 3 - Cita as vantaxes da perda das colonias segundo un texto de García Delgado e J. C. Jiménez. P. 292, Act. 1
BLOQUE 9	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sintetiza a transición demográfica de España durante o primeiro terzo do século XX. P. 285, Act. 5 - Describe os efectos das migracións interiores sobre a distribución da poboación española. P. 285, Act. 7

<p>1.2 Expón as principais actividades económicas que se desempeñaron durante o século XX en España: a agricultura e a industria. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Expón as diferenzas entre a agricultura cerealista e mediterránea. P. 287, Act. 4</p> <p>Explica a crise do sector agrícola de finais do século XIX e as reformas que se introduciron para melloralo. P. 287, Act. 5</p> <p>Describe as vantaxes da electricidade para a industria española. P. 288, Act. 1</p> <p>Expón o tipo de emprego que xerou o crecemento das grandes cidades españolas e a orixe dos traballadores que se incorporaban a el. P. 289, Act.2</p> <p>Sintetiza as etapas no uso da electricidade en España e o seu impacto no desenvolvemento da industria durante principios do século XX. P. 289, Act. 3</p> <p>Desenvolve a evolución do uso das distintas fontes de enerxía. P. 289, Act. 4</p> <p>Explica que sectores industriais foron os máis beneficiados polo incremento industrial, distinguindo os tradicionais dos novos. P. 289, Act. 5</p> <p>Expón os límites que supuxo manter un sector agrícola cerealista deficiente para o crecemento industrial. P. 291, Act. 1</p> <p>Xustifica e exemplifica se o desenvolvemento da industria foi uniforme e equilibrado. P. 291, Act. 6</p>
<p>1.3 Describe a política económica española e as consecuencias que tivo a Gran Guerra nela. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica os efectos da crise do 98 sobre a economía española. P. 293, Act. 3</p> <p>Describe as consecuencias da neutralidade española durante a Primeira Guerra Mundial na súa estrutura económica. P. 295, Act. 1, 2</p> <p>Elabora unha crónica coas consecuencias económicas da I Guerra Mundial sobre España. P. 295, Act. 3</p>
<p>2.1 Enumera e desenvolve os cambios que se produciron na sociedade española durante o primeiro terzo do século XX. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica os principais cambios sociais do primeiro terzo do século XX e os seus límites. P. 299, Act. 3</p> <p>Expón as novas formas culturais e de lecer que xurdiron e a modernización que supuxeron. P. 299, Act. 4</p> <p>Define como discriminaba a lei a muller no ámbito: laboral e educativo. P. 301, Act. 1, 2, 3, 6</p> <p>Cofece quen son as pioneiras do feminismo español. P. 301, Act. 4</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema ocuparémonos do proceso de modernización social e económica de España no primeiro terzo do século XX e trataremos de comprender as súas limitacións.

Empezaremos este tema coa análise das transformacións sociais producidas durante este período facendo fincapé na evolución demográfica e os movementos migratorios que tiveron lugar. Finalmente, analizaremos as transformacións económicas nos ámbitos da agricultura e a industria sinalando tamén os seus problemas e limitacións.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:
Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Refuerzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Modernización demográfica			Agricultura e industria			Proteccionismo e intervencionismo			A política económica			A condición feminina a inicios do XIX			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 13: A SEGUNDA REPÚBLICA ESPAÑOLA (1931-1936)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer o contexto no que se produciu a proclamación da Segunda República española e analizar os principais problemas aos que tivo que enfrontarse.
- Identificar os partidos políticos e organizacións obreiras da Segunda República, centrándose nos resultados das eleccións de 1931.
- Indicar as medidas desenvolvidas polo goberno provisional xurdido das eleccións de 1931.
- Especificar os principios que defendía a Constitución de 1931.
- Explicar o programa de reformas realizado durante o bienio reformista (1931-1933) para modernizar e democratizar a sociedade española: reforma do exército, secularización da vida social, reforma agraria, reformas sociais e educativas, etc.
- Recoñecer as bases dos primeiros Estatutos de Autonomía que configuraban o Estado durante o bienio reformista.
- Coñecer as causas e as consecuencias do clima de enfrontamentos e conflictividade social que tivo lugar durante a época da Segunda República.
- Analizar as causas e as consecuencias da crise económica internacional dos anos trinta no conxunto da sociedade española.
- Explicar as causas da reorganización da dereita e as liñas de actuación do goberno de Lerroux despois das eleccións de 1933.
- Valorar a incorporación do voto feminino nas eleccións de 1933.
- Analizar os feitos que conduciron á Revolución de outubro de 1934 e identificar os lugares onde tivo incidencia o movemento insurreccional.
- Caracterizar o ideario político das principais forzas políticas que se presentaron ás eleccións de febreiro de 1936.
- Explicar o resultado das eleccións de 1936.
- Enumerar as medidas reformistas levadas a cabo pola Fronte Popular e analizar os contrastes que conduciron ao pronunciamento militar.

Participar en discusións e debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 10		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprendiz. e Com. Clave

<p>As eleccións municipais e a proclamación da República.</p> <p>O comunicado de Alfonso XIII e o goberno provisional.</p> <p>A reacción anticlerical e a queima de conventos.</p> <p>A Constitución de 1931 e os debates parlamentarios.</p> <p>O sistema de partidos e sindicatos.</p> <p>Os cambios que supuxo a Segunda República na vida das mulleres.</p> <p>A lexislación republicana e as súas consecuencias.</p> <p>As reformas emprendidas durante o primeiro bienio.</p> <p>A lei de Reforma Agraria.</p> <p>A secularización da sociedade española.</p> <p>A reforma das institucións militares e policiais: a Lei de Retiro da Oficialidade.</p> <p>A política autonómica en Cataluña, o País Vasco e Galicia.</p> <p>A promoción da ensinanza e da cultura.</p> <p>A crise da coalición de republicano-socialista: os problemas económicos e os levantamentos campesiños.</p> <p>A radicalización das organizacións sindicais.</p> <p>A reorganización da dereita.</p> <p>O cambio de goberno en 1933: o Bienio Conservador.</p>	<p>1. Explicar a Segunda República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no seu contexto adecuado.</p>	<p>1.1 Comprende o proceso que levou á instauración dun réxime republicano en España, desde as eleccións de 1931 ata a formación dun goberno en xuño. Comp. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas.</p> <p>1.2 Describe como a lexislación da Segunda República intentou igualar as diferenzas entre sexos e facilitar a incorporación da muller á educación e ao traballo asalariado. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - C. Dixital.</p> <p>1.3 Explica algunhas das reformas introducidas durante a República e as reaccións que suscitaron. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>
<p>A radicalización obreira e a descomposición política.</p> <p>A democracia en perigo: o ascenso dos totalitarismos no contexto europeo.</p> <p>A unión das esquerda na Fronte Popular e o seu goberno.</p> <p>A preparación do golpe de Estado.</p>	<p>2. Diferenciar as etapas da Segunda República até chegar á Guerra Civil, especificando os principais feitos e actuacións en cada unha delas.</p>	<p>2.1 Relaciona as causas do estalido revolucionario de 1934 coa chegada da CEDA ao poder e co contexto europeo. Sociais e Cívicas - Sentido de Iniciativa e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.	<ul style="list-style-type: none"> - Expón por que Azaña sostén que a República chegou en tempos difíciles e as consecuencias que isto tivo para o réxime. P. 311, Act. 6 - Explica os argumentos cos que se defende a laicidade do Estado nun discurso de Azaña. P. 312, Act. 2 - Define os argumentos cos que se defende a desigualdade entre homes e mulleres nun artigo de El Observador. P. 315, Act. 1 - Comenta a Lei de Reforma Agraria tendo en conta os seus obxectivos. P. 316, Act. 1 - Describe a relación entre República e Igrexa a partir dun artigo da Constitución de 1931. P. 317, Act. 2 - Explica que establecía o Estatuto de 1932 para Cataluña. P. 318, Act. 3
BLOQUE 10	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Comprende o proceso que levou á instauración dun réxime republicano en España, desde as eleccións de 1931 ata a formación dun goberno en xuño. Comp. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas.	<ul style="list-style-type: none"> - Explica por que os resultados das eleccións municipais conduciron á proclamación da Segunda República. P. 311, Act. 1 - Describe como se formou o Goberno Provisional e coñece quen foi elixido presidente. P. 311, Act. 3 - Expón a distribución das distintas tendencias políticas na Segunda República. P. 313, Act. 3 - Enumera os principais partidos, os seus dirixentes e as posicións políticas que defendían. P. 313, Act. 4 - Explica os temas da Constitución republicana que levantaron máis polémica. P. 313, Act. 5
1.2 Describe como a lexislación da Segunda República intentou igualar as diferenzas entre sexos e facilitar a incorporación da muller á educación e ao traballo asalariado. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - C. Dixital.	<p>Expón en que consistiu o debate sobre a concesión do voto feminino. P. 315, Act. 3</p> <p>Coñece as leis que favoreceron a igualdade entre sexos e os campos nos que se mantivo a segregación. P. 315, Act. 3</p> <p>Elabora unha síntese sobre a trascendencia do voto feminino na Segunda República. P. 315, Act. 5</p>
1.3 Explica algunhas das reformas introducidas durante a República e as reaccións que suscitaron. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<p>Explica as principais reformas do primeiro bienio republicano, os seus obxectivos e as medidas que tomaron para isto. P. 319, Act. 5</p> <p>Xustifica por que a cuestión relixiosa, educativa e militar xerou unha grande oposición entre os sectores conservadores. P. 319, Act. 6, 7</p> <p>Expón as causas dos sucesos de Castilblanco e de Casas Viejas. P. 321, Act. 3, 6</p>
2.1 Relaciona as causas do estalido revolucionario de 1934 coa chegada da CEDA ao poder e co contexto europeo. Sociais e Cívicas - Sentido de Iniciativa e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.	<p>Explica a rectificación conservadora do novo bienio e as medidas adoptadas polos gobernos. P. 323, Act. 4</p> <p>Describe os efectos da entrada da CEDA no Goberno. P. 323, Act. 5</p> <p>Expón a situación política en Europa a principios de 1930. P. 325, Act. 1</p> <p>Cita as consecuencias do estalido revolucionario e a súa influencia na creación da Fronte Popular. P. 325, Act.3</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema analizaremos a etapa da Segunda República e trataremos de comprender por que esta non puido consolidar as reformas que se propuxo e terminou cun golpe militar que conduciu a unha guerra civil.

Empezaremos este período coa análise da proclamación da República, o estudo dos partidos que asumiron o Goberno Provisional e as características da nova Constitución. Seguidamente, daremos paso ás reformas que se levaron a cabo durante o bienio 1931-1933, destacando os obxectivos que perseguían e a súa oposición.

Logo trataremos de comprender os factores que contribuíron ao triunfo das dereitas en 1933 e os problemas aos que tiveron que lle facer fronte. Finalmente, pecharemos o tema coas eleccións de 1936, o triunfo da Fronte Popular e o golpe de Estado militar en xullo de 1936.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Instauración da República			O bienio reformista			Crise da coalición republicana			O bienio conservador			O Goberno da Fronte Popular			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 14: A GUERRA CIVIL (1936-1939)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer as causas que desencadearon a Guerra Civil española.
  - Detallar os acontecementos do inicio da Guerra Civil e delimitar as dúas zonas e os bandos enfrontados no conflito.
  - Analizar a opinión internacional e a postura que adoptaron as distintas potencias europeas con respecto á Guerra Civil española.
  - Identificar as ofensivas e as batallas máis significativas do conflito e explicar, coa axuda de mapas, a evolución da guerra.
  - Describir a revolución popular social e política que tivo lugar na zona republicana tras o alzamento militar e as principais liñas de actuación dos distintos gobernos que se sucederon no poder até o final da guerra.
  - Coñecer a evolución do conflito na zona sublevada e explicar a estratexia seguida por Franco para controlar o exército e edificar un poder ditatorial.
  - Reflexionar sobre a política de terror e de represión que caracterizou a Guerra Civil e desenvolver unha actitude de rexeitamento respecto ás solucións bélicas dos conflitos.
  - Tomar conciencia das dificultades económicas da poboación civil durante a guerra, así como dos problemas derivados da militarización e dos bombardeos.
  - Coñecer os principais destinos da poboación refuxiada e exiliada tras a Guerra.
  - Utilizar correctamente o vocabulario específico deste período histórico.
  - Entender a importancia da Guerra Civil no proceso histórico de España e recoñecer as súas repercusións no presente.
  - Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica.
- Participar en discusións e debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado – Procura de información sobre diversos aspectos da época traballada. 	1. Recorrer a ferramentas propias do método histórico para adquirir os coñecementos necesarios da época en cuestión	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais. 1.2 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprend - C. Lingüística.
BLOQUE 10		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
O levantamento militar e as zonas onde triunfou e fracasou. A reacción da República fronte ao alzamento.	1. Identificar as causas que levaron ao estalido da Guerra Civil.	1.1 Describe as causas de que se desatase unha guerra civil tras o golpe de Estado dirixido contra a República. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.

<p>A intervención dos fascismos europeos. O estalido da Guerra Civil. A consolidación dos bandos: os sublevados e os leais á República. As milicias populares. Os grupos ideolóxicos enfrontados durante a guerra. A dimensión internacional da Guerra Civil. A loita contra o fascismo. A axuda militar dos dous bandos. O abandono das democracias e o apoio do fascismo. O bando republicano: o derrubamento do Estado debido á revolución. A evolución da Guerra Civil e as súas batallas principais: a batalla de Madrid, do Xarama e de Guadalaxara, do Norte e do Ebro. O goberno de Largo Caballero e de Negrín. As dúas opcións enfrontadas no bando republicano durante a revolución social. A propaganda política. A construción dun estado totalitario: militarización e creación do partido único. A formación do primeiro goberno de Franco: o goberno de Burgos.</p>	<p>2. Expor as características da Guerra e a súa evolución nos dous bandos.</p>	<p>2.1 Analiza as características ideolóxicas do conflito civil en España e comprende a súa repercusión internacional. Conc. E Exp. Culturais - Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística. 2.2 Compara a evolución política dos dous bandos durante a guerra. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender. 2.3 Describe as etapas da Guerra Civil e os sucesos principais de cada unha delas. Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>
<p>A vida durante a guerra. As penurias económicas, os bombardeos, os refuxiados e exiliados, e a represión da oposición. A visión da muller nos dous bandos. O final do conflito e as súas consecuencias.</p>	<p>3. Especificar os custos humanos e as consecuencias eco-nómicas e sociais da guerra.</p>	<p>3.1 Comprende como a guerra sacudiu a vida da poboación civil e valora a traxedia que supuxo. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Expón as instrucións que deu Mola para o levantamento a partir da lectura dun texto. P. 336, Act. 1 - Comenta un texto de Negrín e sintetiza as súas ideas principais. P. 356, Act. 1
<p>1.2 Busca información en libros ou Internet sobre un feito ou proceso histórico e elabora unha exposición ao respecto. C. Dixital - Sent. Inic. e Esp. Emprend - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Busca información sobre algún dos refuxios antiaéreos que foron construídos ao longo da Guerra Civil. P. 347, Act. 6
BLOQUE 10	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Describe as causas de que se desatase unha guerra civil tras o golpe de Estado dirixido contra a República. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica como se produciu o golpe militar, quen lle deu apoio e quen apoiou a República. P. 337, Act. 3 - Describe por que o pronunciamento non triunfou e se converteu nunha guerra civil. P. 337, Act. 4

<p>2.1 Analiza as características ideolóxicas do conflito civil en España e comprende a súa repercusión internacional. Conc. E Exp. Culturais - Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>	<p>Expón que foron as Brigadas Internacionais, os seus compoñentes e as causas de que combatesen a favor da República. P. 339, Act. 2</p> <p>Xustifica que bando contou con máis apoio internacional. P. 339, Act. 3</p> <p>Compara o comportamento das democracias coa República e o apoio que lles deu Mussolini aos sublevados. P. 339, Act. 4</p>
<p>2.2 Compara a evolución política dos dous bandos durante a guerra. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Describe as tres etapas de goberno que podemos distinguir na zona republicana e as características de cada unha delas. P. 341, Act. 3</p> <p>Explica as posicións que expresan o goberno da República e os comunistas e as causas. P. 343, Act. 3</p> <p>Xustifica unha das posicións do bando republicano e xustificaas desde o punto de vista ideolóxico e bélico. P. 343, Act. 4</p> <p>Expón a formación da Xunta Nacional, o papel de Franco nela e os seus obxectivos. P. 345, Act. 3</p> <p>Describe como e por que se produciu a creación dun partido único. P. 345, Act. 4</p> <p>Explica a formación do primeiro goberno de Franco e os seus trazos. P. 345, Act. 5</p>
<p>2.3 Describe as etapas da Guerra Civil e os sucesos principais de cada unha delas. Aprender a Aprender - Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>	<p>Identifica, a partir dun mapa, os avances que realizaron os sublevados até marzo de 1937. P. 348, Act. 1</p> <p>Describe a evolución das fronteas desde marzo a decembro de 1937. P. 349, Act. 2</p> <p>Sintetiza as etapas da guerra cos territorios en poder de cada un dos bandos. P. 351, Act. 4</p> <p>Explica, a partir dun mapa, a evolución da Guerra Civil. P. 357, Act. 5</p>
<p>3.1 Comprende como a guerra sacudiu a vida da poboación civil e valora a traxedia que supuxo. Sociais e Cívicas - Comunicación Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Describe a situación de penuria que se viviu na zona republicana. P. 347, Act. 1 ☐ Expón as causas e os efectos dos bombardeos sobre a poboación civil desarmada. P. 347, Act. 2 ☐ Establece a diferenza entre o tipo de violencia en cada bando. P. 347, Act. 4

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema trataremos o inicio e desenvolvemento da Guerra Civil Española e trataremos de comprender a composición social dos principios ideolóxicos dos dous bandos que se enfrontaron na guerra, as causas que a orixinaron e as razóns da vitoria dos sublevados.

Empezaremos o tema coa análise da organización do golpe militar e as pretensións dos sublevados en xullo de 1936, describindo as zonas nas que triunfou e fracasou e como o golpe militar converteuse en guerra civil. A continuación, analizaremos o conflito desde o punto de vista interno e a repercusión internacional que tivo.

Logo disto, darase paso ao estudo das etapas do bando republicano durante a guerra, o desenlace bélico e as consecuencias que tivo.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	O golpe de Estado			Discrepancias republicanas			O estado Totalitario			A poboación civil			Culminación do conflito bélico			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 15: A DITADURA FRANQUISTA: A POSGUERRA (1939-1959)**Obxectivos Didácticos**

- Recoñecer as características fundamentais do novo Estado franquista.
- Identificar os grupos que mostraron a súa adhesión ao réxime franquista.
- Describir a política exterior do réxime franquista durante a II Guerra Mundial.
- Valorar as consecuencias económicas do boicot internacional ao réxime franquista.
- Recoñecer as medidas que impulsou o réxime para facilitar o achegamento das potencias occidentais e para liberalizar a economía.
- Coñecer a penuria económica da vida cotiá da posguerra española e algunhas das súas consecuencias: o racionamento e o mercado negro.
- Explicar os motivos da política económica autárquica durante a primeira etapa do franquismo e analizar os seus principais eixes de actuación.
- Reflexionar de forma crítica sobre a represión política, social, económica e ideolóxica que exerceu de forma permanente a ditadura franquista.
- Coñecer os países de destino dos refuxiados e exiliados da fase final da Guerra Civil e da posguerra.
- Identificar os principais movementos de oposición ao franquismo tanto dentro de España como no exterior.
- Analizar o motivos que provocaron a apertura económica ao exterior do réxime franquista na década dos cincuenta.
- Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.

Realizar traballos de grupo e participar en debates cunha actitude construtiva.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 11		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave

<p>O carácter ditatorial do réxime franquista.</p> <p>As bases sobre as que se asentou a ditadura.</p> <p>O apoio do exército, do partido e da Igrexa.</p> <p>As actitudes sociais respecto do franquismo: apoio, pasividade e rexeitamento.</p> <p>As familias do réxime.</p> <p>A represión sobre os vencidos: os represaliados da guerra, exemplaridade e medo, confiscación de bens e depuración, e persecución da lingua.</p> <p>A abstención da intervención española na Segunda Guerra Mundial e a súa evolución.</p> <p>A consolidación do franquismo.</p> <p>A necesidade dun cambio de imaxe: o afastamento do fascismo.</p> <p>O illamento e rexeitamento internacionais tras a Segunda Guerra Mundial.</p> <p>A aceptación internacional do réxime grazas á Guerra Fría.</p> <p>A institucionalización do réxime.</p> <p>A política económica da autarquía: a regulamentación do comercio, o fomento da industria, e a regulación estatal da comercialización e dos prezos.</p> <p>Racionamento, mercado negro e estraperlo.</p> <p>A diminución do nivel de vida da poboación.</p> <p>A entrada no contexto internacional: os acordos cos EUA e o Concordato coa Santa Sé.</p> <p>A necesidade de reorientación económica.</p> <p>A Lei de Principios do Movemento Nacional.</p> <p>O adoutramento franquista e os seus piares.</p> <p>O destino das mulleres segundo o franquismo.</p>	<p>1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo, facendo mención ás transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron.</p>	<p>1.1 Comprende como a represión dos vencidos na Guerra Civil e da nova oposición se converteu nun elemento permanente durante o franquismo. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>1.2 Explica os cambios de actitude do franquismo durante a Segunda Guerra Mundial e a súa xustificación ao finalizar o conflito. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>1.3 Expón como se deu a consolidación do réxime franquista, os fundamentos da súa política económica e os piares da súa educación. Sociais e Cívicas - Matemáticas, Ciencia e Tecnoloxía – C. Lingüística.</p> <p>1.4 Describe o cambio de orientación política do franquismo necesario para a obtención dun recoñecemento internacional. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>
<p>As actitudes sociais respecto do franquismo: apoio, pasividade e rexeitamento.</p> <p>A oposición ao réxime desde o exilio.</p> <p>A resistencia ao réxime desde o interior: do desmantelamento á clandestinidade.</p> <p>O descontento popular e o rexurdimento da conflictividade social.</p>	<p>2. Especificar os diferentes grupos de oposición política ao réxime franquista e comentar a súa evolución no tempo.</p>	<p>2.1 Coñece o peso e a composición da resistencia ao franquismo, tanto interior como exterior, e a súa evolución co paso dos anos. Sociais e Cívicas - Sent. de Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica o obxectivo punitivo e tamén exemplarizante da represión a partir da lectura de diversos textos. P. 363, Act. 3 - Describe a visión das institucións franquistas a partir dun fragmento do Dietario do xeneral Franco Salgado. P. 371, Act. 3
BLOQUE 11	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
1.1 Comprende como a represión dos vencidos na Guerra Civil e da nova oposición se converteu nun elemento permanente durante o franquismo. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<ul style="list-style-type: none"> - Explica os obxectivos que perseguía a represión, os encargados de executala e as leis que elaboraron. P. 363, Act. 1 - Coñece o volume de poboación que foi executada ou recluída durante a guerra e a posguerra e compara a represión franquista e a republicana. P. 363, Act. 2
1.2 Explica os cambios de actitude do franquismo durante a Segunda Guerra Mundial e a súa xustificación ao finalizar o conflito. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<p>Describe a posición de Franco durante a Segunda Guerra Mundial e a xustificación que deu Carrero Blanco ao apoio ao Eixe. P. 365, Act. 1</p> <p>Expón en que consistiu a División Azul e a xustificación do envío de tropas a Rusia. P. 365, Act. 3</p> <p>Sinala as fases da política exterior española durante a guerra mundial. P. 365, Act. 5</p>
1.3 Expón como se deu a consolidación do réxime franquista, os fundamentos da súa política económica e os piares da súa educación. Sociais e Cívicas - Matemáticas, Ciencia e Tecnoloxía – C. Lingüística.	<p>Desenvolve a partir dun esquema como se organizaba institucionalmente o réxime franquista. P. 367, Act. 2</p> <p>Explica se existía unha división de poderes e cales deles se achaban baixo o mando de Franco. P. 367, Act. 3</p> <p>Expón como se xustificaba a conveniencia da autarquía económica a partir da lectura dun texto sobre este tema. P. 368, Act. 6</p> <p>Describe como se organizou o réxime franquista, cales eran as súas institucións e leis, e como negaban os principios básicos dunha democracia. P. 369, Act. 10</p> <p>Explica en que consistía a política autárquica, os seus obxectivos e os seus resultados. P. 369, Act. 11</p> <p>Sintetiza as normas de comportamento e o sistema educativo e de valores que imperaron no franquismo. P. 373, Act. 4, 5, 6</p>
1.4 Describe o cambio de orientación política do franquismo necesario para a obtención dun recoñecemento internacional. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	<p>Enumera os factores que propiciaron un cambio de orientación política do franquismo en 1951. P. 371, Act.4</p> <p>Expón como o franquismo logrou saír do seu illamento e ser recoñecido internacionalmente. P. 371, Act. 5</p> <p>Describe o novo cambio governamental de 1957 e os problemas que o impulsaron. P. 371, Act. 6</p>
2.1 Coñece o peso e a composición da resistencia ao franquismo, tanto interior como exterior, e a súa evolución co paso dos anos. Sociais e Cívicas - Sent. de Inic. e Esp. Emprendedor - C. Lingüística.	<p>Describe o destino dos españois exiliados en 1939 e as consecuencias para o desenvolvemento cultural na España do período de posguerra. P. 375, Act. 1, 2, 3, 4</p> <p>Expón as etapas da organización da oposición durante a posguerra e os problemas cos que se encontrou. P. 377, Act. 4</p> <p>Describe o desenvolvemento da actividade guerrilleira e as causas do seu fracaso. P. 377, Act. 5</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste tema ocuparémonos da análise e as características do réxime ditatorial de Franco, os fundamentos ideolóxicos sobre os que se construíu o réxime franquista e da súa supervivencia tras a Segunda Guerra Mundial.

En primeiro lugar, analizaremos as características que tivo o réxime franquista e por que era un réxime totalitario de inspiración fascista. A continuación, abordaremos as posicións que adoptaron o réxime e as potencias vencedoras durante e despois a Segunda Guerra Mundial.

Logo disto darase paso ao estudo da política económica que puxo en marcha o franquismo e os cambios de orientación política que experimentou España a partir de 1950. Pecharemos o tema coa análise da política exercida contra os vencidos e os exiliados tras a Guerra Civil e as diferentes actuacións que levou a cabo a oposición ao réxime franquista.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Trazos do réxime franquista			O réxime durante a Guerra Fría			Cambio de orientación do réxime			Republicanos no exilio			A oposición durante a posguerra			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 16: A DITADURA FRANQUISTA: O DESENVOLVEMENTISMO (1959-1975)**Obxectivos Didácticos**

- Coñecer a evolución do réxime franquista e das transformacións sociais e económicas que se produciron en España entre 1959 e 1975.
- Describir as principais liñas de actuación do goberno dos tecnócratas e analizar o contido da Lei Orgánica do Estado.
- Explicar os obxectivos principais da nova planificación económica e das medidas estabilizadoras do réxime franquista entre 1960 e 1975.
- Analizar o proceso de industrialización española dos anos 60.
- Explicar as causas e as consecuencias do crecemento demográfico dos anos 60 e dos movementos migratorios que se produciron no territorio español.
- Comprender os cambios na estrutura social urbana e nas pautas de comportamento que tiveron lugar como consecuencia do impulso industrial.
- Entender o proceso de modernización da sociedade española dos anos sesenta e primeiros setenta: os cambios no modelo de familia, a nova mentalidade, etc.
- Describir a evolución da conflitividade social nos anos sesenta e identificar os partidos e os organismos que loitaron contra o réxime franquista.
- Coñecer as orixes de ETA e reflexionar sobre a súa evolución cara á loita armada.
- Analizar as causas da crise da ditadura desde principios dos anos 70 e comprender a configuración do mapa político tras a morte de Franco.
- Formular hipóteses explicativas ás preguntas formuladas sobre a realidade histórica, formándose unha opinión fundamentada nas fontes consultadas.

Resolver cuestións formuladas sobre información obtida en fotos, mapas e textos.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 11		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
<ul style="list-style-type: none"> – O Plan de Estabilización. – O predominio dos tecnócratas. – Os Plans de Desenvolvemento. – O papel do Estado segundo a proposta dos tecnócratas. – O protagonismo da industria e a transformación da agricultura. – A modernización dos servizos e da construción. – A fragilidade do modelo económico: a dependencia de factores externos e a falta de recursos públicos. 	<p>1. Analizar as transformacións políticas e económicas que introduciu o franquismo.</p>	<p>1.1 Describe a política económica do franquismo nas súas diferentes etapas e a evolución económica do país. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p> <p>1.2 Comprende os mecanismos que permitiron evitar o colapso da economía de España a finais de 1950 e estimular a súa etapa de desenvolvementismo económico. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Sentido de Inic. e Esp. Emprendedor.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – O desenvolvemento de Europa tras a guerra mundial e o beneficio de España. – A emigración a Europa. – O boom do turismo europeo. – A chegada do capital exterior e a compensación da balanza de pagos. – O crecemento demográfico. – As migracións do campo á cidade. – Os cambios na estrutura laboral e 	<p>2. Coñecer as consecuencias que tiveron os cambios promovidos polo réxime a todos os niveis: demográfico, social e cultural.</p>	<p>2.1 Expón os cambios demográficos e sociais que se deron en España a raíz dos cambios económicos que experimentou. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p> <p>2.2 Coñece as consecuencias do crecemento acelerado do proceso de urbanización e a heteroxeneidade do crecemento económico</p>

<p>social.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A mellora do nivel de vida. - O proceso de urbanización e os desequilibrios territoriais. - A modernización da sociedade. - O modelo consumista. - O aumento da escolarización. - A secularización. - A figura da muller. - As novas pautas sociais. 		<p>español. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p> <p>2.3 Explica como a apertura ao estranxeiro e o crecemento económico supuxeron un cambio na sociedade española que se opuxo á mentalidade franquista. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - C. Dixital.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Os límites do reformismo político dos tecnócratas. - As reformas institucionais e lexislativas. - Tensións entre inbillistas e aperturistas. - A crise e a renovación da Igrexa. - A reorganización da oposición ao franquismo: nacionalismos, movementos obreiros e protestas estudiantís e cidadás. - A crise da ditadura. - O final da ditadura á morte de Franco. 	<p>3. Describir a situación de crise que viviu o franquismo no seu último período.</p>	<p>3.1 Expoñ os factores que determinaron os últimos días do franquismo até a morte de Franco. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 11	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Describe a política económica do franquismo nas súas diferentes etapas e a evolución económica do país. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Explica, a partir dun esquema, en que consistiu o Plan de Estabilización e os seus obxectivos. P. 386, Act. 2 - Expón a situación económica e política de España en 1957 e a necesidade de cambio. P. 387, Act. 3 - Describe os obxectivos dos Plans de Desenvolvemento, as accións que puxeron en marcha e os seus resultados. P. 387, Act. 5 - Desenvolve os cambios que experimentou a economía española en 1960. P. 389, Act. 4 - Expón os resultados do crecemento económico e a súa comparación coas economías europeas. P. 389, Act. 5
<p>1.2 Comprende os mecanismos que permitiron evitar o colapso da economía de España a finais de 1950 e estimular a súa etapa de desenvolvementismo económico. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - Sentido de Inic. e Esp. Emprendedor.</p>	<p>Identifica as principais zonas turísticas de España e reconece as repercusións do boom turístico para ela. P. 391, Act. 2</p> <p>Expón a evolución dos investimentos estranxeiros e o atractivo que tiña España para elas. P. 391, Act. 3</p> <p>Xustifica se o crecemento económico de 1960 foi froito da política económica franquista. P. 391, Act. 5</p>
<p>2.1 Expón os cambios demográficos e sociais que se deron en España a raíz dos cambios económicos que experimentou. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>	<p>Describe os cambios demográficos da poboación española entre 1960 e 1975. P. 393, Act. 3</p> <p>Explica os movementos migratorios e as súas consecuencias. P. 393, Act. 4</p> <p>Expón os cambios na estrutura social e profesional da poboación. P. 393, Act. 5</p>

<p>2.2 Coñece as consecuencias do crecemento acelerado do proceso de urbanización e a heteroxeneidade do crecemento económico español. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Identifica as cidades cun maior número de inmigrantes e cun crecemento maior. P. 395, Act. 1 Analiza a información de diversos mapas e recoñece o desequilibrio que amosan. P. 395, Act. 3 Argumenta se o crecemento económico de 1960 consolidou os desequilibrios territoriais en España. P.395, Act.4</p>
<p>2.3 Explica como a apertura ao estranxeiro e o crecemento económico supuxeron un cambio na sociedade española que se opuxo á mentalidade franquista. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - C. Dixital.</p>	<p>Expón os factores que posibilitaron a entrada da sociedade española no consumismo e o cambio que se deu no modo de vida das persoas. P. 397, Act. 1 Explica os cambios que se deron no proceso de escolarización a partir de 1960 e as súas consecuencias. P. 397, Act. 2 Describe a actitude social xeneralizada ante o traballo da muller. P. 397, Act. 4</p>
<p>3.1 Expón os factores que determinaron os últimos días do franquismo até a morte de Franco. Sociais e Cívicas - C. Lingüística - Aprender a Aprender.</p>	<p>Explica as reformas no sistema político introducidas en 1960, os seus avances e limitacións. P. 399, Act. 4 Expón as causas das tensións entre inmovilistas e aperturistas e o papel de Carrero Blanco. P. 399, Act. 6 Describe a mobilización de forzas antifranquistas e as súas estratexias. P. 401, Act. 2, 4 Sintetiza a creación de organismos unitarios de oposición e os puntos que esixían para democratizar o réxime. P. 403, Act. 4 Describe o incremento do terrorismo e a represión e as súas consecuencias. P. 403, Act. 5</p>

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste penúltimo tema abordaremos a etapa do desenvolvementismo durante a ditadura franquista e analizaremos a evolución económica e social de España na década de 1960 que provocou o desgaste e a crise final do franquismo.

Empezaremos este tema coa reorientación económica que se propuxo o franquismo en 1957 para dar paso á nova xeración de políticos tecnócratas do réxime, as súas propostas e os cambios políticos que levaron a cabo. Seguidamente, explicaremos con maior detalle en que consistiu o desenvolvementismo franquista e cales foron as súas consecuencias.

A continuación, centrarémonos no estudo das principais forzas de oposición ao franquismo, os seus programas e actuacións. Finalmente, pecharemos o tema coa análise dos factores que propiciaron a crise final do franquismo a partir de 1970 e a influencia da crise no proceso de descolonización do Sáhara.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Reforzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	Liberalización durante os sesenta			O papel de Europa na economía			Diferenzas territoriais			Reformismo limitado dos sesenta			A caída do réxime			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

UNIDADE 17: TRANSICIÓN E DEMOCRACIA**Obxectivos Didácticos**

- Analizar a situación política española tras a morte de Franco e explicar os problemas que tivo que afrontar o goberno de Arias Navarro.
  - Recoñecer os principais puntos do programa político de Adolfo Suárez (1976-1977) e os obxectivos da *Lei para a Reforma política*.
  - Valorar a importancia da acción política da oposición ao réxime de Franco e a mobilización popular durante o período da transición.
  - Saber como se produciu a redacción e a aprobación da Constitución de 1978 e quen participou neste proceso.
  - Analizar e interpretar algúns artigos da Constitución española de 1978.
  - Explicar as etapas diferenciadas da creación das Comunidades Autónomas e coñecer a cronoloxía dos Estatutos de Autonomía.
  - Analizar o impacto da crise de 1973 sobre a economía española.
  - Explicar que eran os Pactos da Moncloa e cales eran os seus obxectivos.
  - Identificar aos principais inimigos da democracia.
  - Describir os aspectos máis destacados da etapa socialista (1982-1996).
  - Especificar as políticas máis destacadas das dúas etapas de goberno do Partido Popular (1996-2004).
  - Expor as principais liñas de actuación política e o desenvolvemento económico nos gobernos do PSOE (2004-2008)
- Explicar os cambios sociais ocorridos en España na transición e a democracia.

Contidos, Criterios de Avaliación, Estándares de Apr. e Competencias Clave por Bloques

BLOQUE 0		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
– Lectura e comentario de textos relacionados co período estudado	1. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos.	1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.
BLOQUE 12		
Contidos	Crit. de Avaliación	Estánd. de Aprend. e Com. Clave
O paso do inmovilismo ao reformismo. A reforma política de Adolfo Suárez. As eleccións democráticas de 1977. A integración de España na Unión Europea e os cambios que supuxo.	1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, explicando as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións.	1.1 Explica as alternativas políticas que se propuxeron tras a morte de Franco e as dificultades que encontraron para poñelas en marcha. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.

<p>A Constitución de 1978 e o Estado das Autonomías. O inicio da política de consenso. A crise económica e os Pactos da Moncloa. O segundo goberno de Adolfo Suárez. O golpe do 23-F. A crise da UCD. As ameazas do involucionismo político, o golpismo militar e o terrorismo extremista. A consolidación do bipartidismo. Os gobernos socialistas e as reformas emprendidas por eles. Os gobernos do Partido Popular e as súas características. O atentado de Atocha e as eleccións de 2004. Os gobernos do século XXI: as lexislaturas socialistas e os gobernos do PP. A crise financeira e as súas consecuencias.</p>	<p>2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións encamiñadas a alcanzar un amplo acordo social e político.</p>	<p>2.1 Comprende a organización descentralizada do Estado proposta pola Constitución de 1978, o funcionamento das institucións democráticas e os dereitos e liberdades que garantiu. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística - C. Dixital. 2.2 Describe o contexto político que envolveu as orixes do proceso de transición á democracia e as dificultades coas que se atopou. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística. 2.3 Expón as distintas actuacións de goberno que tiveron lugar desde 1979 até a actualidade. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.</p>
<p>O cambio demográfico. A nova estrutura sociolaboral. A transformación das mentalidades. O problema da desigualdade entre homes e mulleres na actualidade. A consolidación do sistema democrático en España.</p>	<p>3. Resumir os cambios que se deron en España durante a transición e o seu papel no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea.</p>	<p>3.1 Comenta os feitos máis relevantes do proceso de integración en Europa e as consecuencias que tivo para España. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística. 3.2 Describe os cambios sociais e de mentalidade que tiveron lugar a raíz do paso da ditadura á democracia. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>

Estándares de Aprendizaxe e Descritores para o seguimento dos Estándares

BLOQUE 0	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Responde cuestións formuladas a partir de fontes históricas e historiográficas. Comunicación lingüística - Aprender a Aprender - Conc. E Exp. Culturais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica nun texto os problemas aos que se enfrontou o goberno socialista de Felipe González. P. 419, Act. 1 - Comenta un texto no que aparece o discurso do rei tras o intento de golpe de Estado del 23-F. P. 434, Act. 2
BLOQUE 12	
Estándares de Aprendizaxe	Descritores
<p>1.1 Explica as alternativas políticas que se propuxeron tras a morte de Franco e as dificultades que encontraron para poñelas en marcha. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sintetiza o fracaso de Arias Navarro e as distintas posicións dentro do franquismo respecto ao futuro político de España. P. 413, Act. 3 - Explica en que consistiu a reforma política proposta por Adolfo Suárez. P. 413, Act. 4 - Expón as dificultades coas que se atopou o proceso de transición á democracia. P. 413, Act. 5

2.1 Comprende a organización descentralizada do Estado proposta pola Constitución de 1978, o funcionamento das institucións democráticas e os dereitos e liberdades que garantiu. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística - C. Dixital.	Describe a elaboración da Constitución e as súas características principais. P. 415, Act. 1 Elabora, a través da procura de información na Internet, un cadro dos principais dereitos individuais que outorga a Constitución. P. 415, Act. 2
2.2 Describe o contexto político que envolveu as orixes do proceso de transición á democracia e as dificultades coas que se atopou. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	Explica que foron os Pactos da Moncloa e o contexto económico e social ao que respondían. P. 418, Act. 5 Expón o declive político da UCD e os síntomas de desgaste que se evidenciaron na súa segunda lexislatura. P. 418, Act. 6 Relata a intención do golpe de Estado do 23-F, quen o promoveron e por que fracasou. P. 418, Act. 7 Explica as reaccións ás que tiveron que lle facer fronte os primeiros gobernos. P. 418, Act. 8
2.3 Expón as distintas actuacións de goberno que tiveron lugar desde 1979 até a actualidade. Sociais e Cívicas - C. Lingüística.	Recoñece os principais partidos políticos do espectro político español e a súa evolución até a actualidade. P. 421, Act. 2 Destaca as características principais das lexislaturas de goberno do Partido Socialista e as causas do seu desgaste. P. 421, Act. 3. P. 425, Act. 3 Expón os elementos máis destacables das lexislaturas de goberno do PP. P. 421, Act. 4. P. 425, Act. 5 Describe os sucesos da estación de Atocha de Madrid e o seu impacto na opinión pública. P. 421, Act. 5
3.1 Comenta os feitos máis relevantes do proceso de integración en Europa e as consecuencias que tivo para España. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	Explica como evolucionou España desde a chegada de Fondos Comunitarios europeos e os seus efectos sobre a economía do país. P. 423, Act. 2 Define que é o Estado de benestar e o gasto social público e compara a situación de España e da UE. P. 423, Act. 3 Xustifica se a entrada de España na UE favoreceu o desenvolvemento económico e a consolidación do Estado do benestar. P. 423, Act. 6
3.2 Describe os cambios sociais e de mentalidade que tiveron lugar a raíz do paso da ditadura á democracia. Sociais e Cívicas - Aprender a Aprender - C. Lingüística.	Explica os cambios demográficos, laborais, sociais e culturais que experimentou España durante a democracia. P. 427, Act. 3, 4, 5, 6, 7

Metodoloxía: Actividades e estratexias de ensinanza e aprendizaxe

Neste último tema ocuparémonos da transición española e a creación e consolidación do sistema democrático en España e as dificultades e problemas aos que lles tivo que facer fronte.

Iniciaremos este tema coa análise da transición do franquismo á democracia e o estudo das características que presenta a Constitución de 1978 para dar paso ás dificultades económicas e políticas que tivo que afrontar o proceso de transición democrática.

A continuación, explicaremos en que consiste o Estado das Autonomías e como se construíu. Seguidamente, pasaremos a estudar as diferentes etapas do goberno do Partido Socialista Obreiro Español e do Partido Popular, explicando as súas directrices de goberno.

Finalmente, pecharemos o tema co estudo das dúas grandes crises que sufriron a economía española desde o 1973 até a actualidade e as transformacións que experimentou a sociedade española nas últimas décadas.

Guía Didáctica e outros Recursos Didácticos

Esta Unidade está acompañada por unha Guía Didáctica na que se ofrecen os seguintes recursos:

Solucións das actividades.

Orientacións didácticas con especificación das intencións básicas da Unidade.

Recursos na rede dispoñibles a través da plataforma Tiching.

Ademais da Guía, esta Unidade dispón dos seguintes recursos:

Actividades de Refuerzo e Ampliación, que favorecen o tratamento da diversidade.

Táboas de Estándares de Aprendizaxe, que especifican que actividades do libro correspondentes a esta Unidade traballan e axudan a avaliar os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe do currículo da nosa Comunidade.

Proposta curricular co desglose dos contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e descritores destes estándares traballados na Unidade.

Instrumentos de Avaliación

Cada Unidade contén os seguintes instrumentos básicos de Avaliación:

Actividades de Avaliación Inicial para identificar os coñecementos previos do alumnado.

Actividades de Avaliación Final estruturadas en 10 preguntas seguindo modelos propios desta etapa educativa.

Avaliación dos contidos mínimos da Unidade

Rúbrica de Avaliación do alumnado para valorar a adquisición dos contidos mínimos esixibles para superar a materia especificados no apartado 3.3 da Programación Didáctica Historia de España Vicens Vives. A Avaliación Continua que desenvolva o profesorado deberá prestar unha especial atención á consecución progresiva destes contidos mínimos da Unidade.

Ver dita Rúbrica de Avaliación na páxina seguinte:

Alumnas e alumnos	A transición de Suárez			A Constitución de 1978			O bipartidismo			España na Unión Europea			A igualdade entre homes e mulleres			Valoración global
	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	Consolidado	Con dificultades	Non consolidado	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE.

**INDICADORES DE LOGRO.
COMPETENCIAS CLAVE.**

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 005 A. 03	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 023 A. 04	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 053 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 063 A. 03	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 067 A. 04	Dixital

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 081 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 107 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 119 A. 05	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 131 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 155 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 175 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 201 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 227 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 238 A. 08	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 245 A. 06	Dixital

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 253 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 263 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 278 A. 02, <i>Repasa b)</i>	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 281 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 301 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 307 A. 07	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 315 A. 04	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 330 A. 02, <i>Repasa</i>	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 333 A. 05	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 339 A. 05	Dixital

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 357 A. 05	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 363 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 383 A. 05	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando criticamente a súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 409 A. 06	Dixital
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 018 A. 01, 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 023 A. 04, 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 052 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 081 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 130 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 155 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 201 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 232 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. Est. Apr. HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 357 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 005 A. 01, 03, 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 006 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 013 A. 01-05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 014 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 007 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 009 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 022 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 011 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 026 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 027 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 030 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 031 A. 03, 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 032 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 052 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 053 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 059 A. 01-07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 112 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 113 A. 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 117 A. 02-06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 119 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 120 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 125 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 125 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 130 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 152 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 165 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 181 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 198 A. 01, 02, 03, <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 198 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 211 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 213 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 215 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 216 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 217 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 221 A. 01-05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 222 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 224 A. 01, 02, 03, Repasa, Contesta	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 226 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 233 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 235 A. 05, 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 237 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 238 A. 03, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 248 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 A. 01, 02, 03, <i>Repasa,</i> <i>Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 275 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 278 A. 01, 02, 03, <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 284 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 291 A. 01-04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 295 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 301 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 304 A. 01, 03 <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 315 A. 01-04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 311 A. 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 321 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 330 A. 01, 03, <i>Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 332 A. 01-03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 333 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 343 A. 01-03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 347 A. 01-05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 349 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 354 A. 01, 02, 03, <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 375 A. 01-05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 380 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 391 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 395 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 395 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 402 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 406 A. 01, 02, 03, <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 408 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.3. Comentar e interpretar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas), relacionando a súa información cos coñecementos previos. Est. Apr. HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 429 A. 05, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 397 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 022 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 080 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 104 A. 02, 03 <i>Repasa, Contesta</i>	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 128 A. 02, 03 <i>Repasa, Contesta</i>	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 106 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 122 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 134 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 142 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 145 A. 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 147 A. 01-06	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 154 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 160 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 163 A. 01-07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 164 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 167 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 169 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 174 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 179 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 204 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 205 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 207 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 211 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 215 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 235 A. 01, 04, 06	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 240 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 243 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 245 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 247 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 252 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 256 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 257 A. 02, 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 280 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 295 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 301 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 306 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 322 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 326 A. 01, 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 356 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 357 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 365 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 368 A. 05, 06	Aprender a aprender
Bloque 0 Crit. Aval. B0.4. Recoñecer a utilidade das fontes para o/a historiador/a, á parte da súa fiabilidade. Est. Apr. HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 434 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.1. Explica as diferentas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 007 A. 03, 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.2. Identifica as diferentas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 023 A. 05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrgicas e explica as súas repercusións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 007 A. 03, 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 008 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 011 A. 02, 03, 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 013 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 015 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 015 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 018 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 016 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 017 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 018 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 015 A. 03	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 023 A. 05	Dixital
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 023 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 017 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. Est. Apr. HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 01	P. 018 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 027 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principios acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 033 A. 02, 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principios acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 035 A. 01-04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 027 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 027 A. 03, 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 029 A. 01, 02, 03, 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. Est. Apr. HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 035 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía. Est. Apr. HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 047 A. 01, 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía. Est. Apr. HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 040 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía. Est. Apr. HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 041 A. 02-05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía. Est. Apr. HEB2.2.3. Compara a organización política da coroa de Castela, a de Aragón e o reino de Navarra ao remate da Idade Media.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 045 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía. Est. Apr. HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 035 A. 01-04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Diferenciar as tres grandes fases da evolución económica dos reinos cristiáns durante toda a Idade Media (estancamento, expansión e crise), e sinalar os seus factores e as súas características. Est. Apr. HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 043 A. 01-05	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.3. Diferenciar as tres grandes fases da evolución económica dos reinos cristiáns durante toda a Idade Media (estancamento, expansión e crise), e sinalar os seus factores e as súas características. Est. Apr. HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 036 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 037 A. 02, 03, 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 039 A. 01-05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 044 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 071 A. 03, 06	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 088 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 089 A. 02, 03, 04, 05	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Analizar a estrutura social dos reinos cristiáns e describir o réxime señorial e as características da sociedade estamental. Est. Apr. HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 027 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Describir as relacións culturais de cristiáns, musulmáns e xudeus, e especificar as súas colaboracións e as influencias mutuas. Est. Apr. HEB2.5.1. Describe o labor dos centros de tradución.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 048 A. 02, 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Describir as relacións culturais de cristiáns, musulmáns e xudeus, e especificar as súas colaboracións e as influencias mutuas. Est. Apr. HEB2.5.2. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística do Camiño de Santiago, e elabora unha breve exposición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 02	P. 053 A. 06	Dixital
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 056 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 062 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 057 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 060 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 063 A. 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 081 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 061 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. Est. Apr. HEB3.1.3. Analiza as relacións dos Reis Católicos con Portugal e os obxectivos que perseguían.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 061 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 064 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 065 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 067 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 065 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 068 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 069 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 070 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II. Est. Apr. HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 071 A. 02, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.1. Describe a práctica do valemto e os seus efectos na crise da monarquía.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 072 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.2. Explica os principais proxectos de reforma do Conde Duque de Olivares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 073 A. 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.3. Analiza as causas da guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 073 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal de 1640.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 073 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 075 A. 01-05	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 088 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica. Est. Apr. HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 081 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.4. Recoñecer as grandes achegas culturais e artísticas do Século de Ouro español, extraendo información de interese en fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, internet, etc.).</p> <p>Est. Apr. HEB3.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre os seguintes pintores do Século de Ouro español: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez e Murillo.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 03	P. 079 <i>Cómo se comenta...</i>	Dixital
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.</p> <p>Est. Apr. HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 084 A. 01	Comunicación lingüística
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.</p> <p>Est. Apr. HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 085 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.</p> <p>Est. Apr. HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 102 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional.</p> <p>Est. Apr. HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 104 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional. Est. Apr. HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 107 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional. Est. Apr. HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea xurdida da Paz de Utrecht e o papel de España nela.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 085 A. 05, 06	Comunicación lingüística
Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional. Est. Apr. HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea xurdida da Paz de Utrecht e o papel de España nela.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 087 A. 01, 02, 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 090 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 091 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 102 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.2. Elabora un esquema comparativo do modelo político dos Austrias e dos Borbóns.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 102 A. 03, 05	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 091 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 094 A. @ Para ampliar...	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica. Est. Apr. HEB4.2.4. Describe as relacións Igrexa-Estado e as causas da expulsión dos xesuítas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 095 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica. Est. Apr. HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 098 A. 01, 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica. Est. Apr. HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 099 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica. Est. Apr. HEB4.3.2. Desenvolve os principios problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 095 A. 01, 02, 03, 05, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica. Est. Apr. HEB4.3.2. Desenvolve os principios problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 102 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica. Est. Apr. HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 100 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.4. Explicar a engalaxe económica de Cataluña, en comparación coa evolución económica do resto de España. Est. Apr. HEB4.4.1. Especifica as causas da engalaxe económica de Cataluña no século XVIII.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 101 A. 05, 06, 07	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión. Est. Apr. HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 093 A. 01-05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión. Est. Apr. HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 095 A. 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión. Est. Apr. HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 107 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión. Est. Apr. HEB4.5.2. Razona a importancia das Sociedades Económicas de Amigos do País e da prensa periódica na difusión dos valores da Ilustración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 04	P. 097 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España. Est. Apr. HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 110 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España. Est. Apr. HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 111 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España. Est. Apr. HEB5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 113 A. 05-08	Aprender a aprender
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Comentar o labor legislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo. Est. Apr. HEB5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 115 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Comentar o labor legislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo. Est. Apr. HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 115 A. 02, 03, 04	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Comentar o labor legislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo. Est. Apr. HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 137 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 111 A. 03, 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 112 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 125 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 131 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 135 A. 02, 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 128 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 131 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 121 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 122 A. 04, 05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 123 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 123 A. 07-11	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 125 A. 03-07	Conciencia e expresións culturais
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha. Est. Apr. HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 126 A. 01-05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas e as súas fases, así como as repercusións económicas para España. Est. Apr. HEB5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 119 A. 01, 03	Aprender a aprender
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas e as súas fases, así como as repercusións económicas para España. Est. Apr. HEB5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 243 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Relacionar as pinturas e os gravados de Goya cos acontecementos deste período, e identificar nelas o reflexo da situación e os feitos contemporáneos. Est. Apr. HEB5.5.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre Goya e elabora unha breve exposición sobre a súa visión da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 05	P. 117 A. 01	Dixital
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 135 A. 02, 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 135 A. 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 136 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 137 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 150 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 152 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus componentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 155 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 141 A. 01-05	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 147 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 139 A. 10, 11, 12, 14	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 139 A. 10, 11, 12, 14	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 144 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 143 A. 02, 03, 05, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 145 A. 05, 07, 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 147 A. 01, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 148 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 150 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 152 <i>Repasa, Contesta</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 155 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 170 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 139 A. 15, 16	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 145 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 150 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 207 A. 01, 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 138 A. 07, 08, 09	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 153 <i>Cómo se desarrolla...</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 139 A. 14, 17	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 145 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 149 A. 02-05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 150 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 207 A. 02, 03, 04	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 209 A. 01, 02, 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais. Est. Apr. HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 222 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder. Est. Apr. HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 136 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder. Est. Apr. HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 137 A. 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder. Est. Apr. HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 139 A. 13	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder. Est. Apr. HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 143 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 158 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 167 A. 05, 06, 07	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 169 A. 07	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 170 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 172 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 174 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 159 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 160 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 161 A. 10	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 175 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 159 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 161 A. 07, 08, 09, 11, 12	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 164 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 165 A. 04-06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 168 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 169 A. 02, 04, 05, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 170 A. 01-04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 172 <i>Repasa, Contesta...</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 174 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 175 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país. Est. Apr. HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 205 A. 02, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.5. Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España, en relación co desenvolvemento do movemento obreiro internacional. Est. Apr. HEB6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 219 A. 03-04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 230 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 231 A. 02, 04, 06	Comunicación lingüística
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 231 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 A. 03, Contesta a)	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 232 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 233 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 233 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 236 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 237 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 248 A. 01, 02, 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 248 A. 01, 02, 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 252 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 253 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 <i>Contesta b)</i>	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 233 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 <i>Repasa b), c)</i>	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real. Est. Apr. HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 252 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 241 A. 03-08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 <i>Repasa a)</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 252 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 253 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o regionalismo galego.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 261 A. 03-07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 07	P. 167 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 205 A. 02, 06	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 213 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 217 A. 02, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 218 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 219 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 221 A. 01-05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 222 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 224 A. 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 226 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 227 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado. Est. Apr. HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 238 A. 07	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político. Est. Apr. HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 231 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político. Est. Apr. HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 231 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político. Est. Apr. HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 232 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 7 Crit. Aval. B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político. Est. Apr. HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 238 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 243 A. 02, 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 <i>Contesta d)</i>	Aprender a aprender
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 245 A. 01, 03, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 247 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 247 A. 01, 04, 05, 06, 07, 08	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 248 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 250 (<i>Contesta e</i>)	Conciencia e expresións culturais
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 292 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias. Est. Apr. HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 293 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa. Est. Apr. HEB8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 179 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa. Est. Apr. HEB8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 189 A. 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europa. Est. Apr. HEB8.1.2. Compara a evolución demográfica de Cataluña coa do resto de España no século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 188 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 06	P. 138 A. 07, 08, 09	Aprender a aprender
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 181 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 205 A. 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 179 A. 03, 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 181 A. 02 - 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 201 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 182 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 183 A. 01, 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 184 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 185 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 187 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 188 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 200 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 209 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 200 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 211 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 212 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 291 A. 03, 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 187 A. 01, 02, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 188 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 189 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 191 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 201 A. 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 215 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 216 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 191 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 196 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 193 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 196 A. 01, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 198 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 200 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 201 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 09	P. 205 A. 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.8. Explica o proceso que conduciu á unidade monetaria e á banca moderna.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 195 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.9. Explica a reforma Mon-Santillán da Facenda pública e os seus efectos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 194 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.9. Explica a reforma Mon-Santillán da Facenda pública e os seus efectos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 195 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 187 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias que se derivan delas. Est. Apr. HEB8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 08	P. 193 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.1. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 258 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 281 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 304 A. 02	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 258 A. 07, 08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 263 A. 01, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 264 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 265 A. 02, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 267 A. 04, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 268 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 269 A. 07, 08, 09	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 276 A. 01, 02, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes. Est. Apr. HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 281 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 238 A. 04, 07	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 239 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 241 A. 03-08	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 248 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 252 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 257 A. 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 258 A. 04, 06	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 259 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 263 A. 02, 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 265 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 269 A. 06	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 354 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 265 A. 03-06	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 267 A. 01, 02, 03	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 269 A. 03, 04, 05, 08, 09	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 273 A. 09	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 278 <i>Contesta c)</i>	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos. Est. Apr. HEB9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 267 A. 01-05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 270 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 271 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 273 A. 06, 07, 11	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 276 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 272 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 273 A. 05, 08, 10	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 275 A. 01, 03, 05	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións. Est. Apr. HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 278 Contesta a), e)	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 269 A. 06	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 278 <i>Contesta d)</i>	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 295 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 297 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 286 A. 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 287 A. 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 293 A. 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 297 A. 01, 02, 04	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 298 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 307 A. 06	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 284 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 285 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 286 A. 01, 02, 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 287 A. 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 288 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 289 A. 02-05	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 291 A. 01, 02	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 292 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 299 A. 02, 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 306 A. 01, 02. 03	Comunicación lingüística
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX. Est. Apr. HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 307 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 275 A. 02-07	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 311 A. 01, 02, 06	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 328 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 311 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 313 A. 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 317 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 318 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 321 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social. Est. Apr. HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 330 Contesta a), b)	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 313 A. 06, 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 315 A. 02, 03, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 319 A. 04-08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 312 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 313 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 316 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 315 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 322 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 323 A. 04-06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 328 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 333 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 325 A. 01-04	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 326 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 327 A. 03-06	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 328 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 330 <i>Contesta c), d), e)</i>	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha. Est. Apr. HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 332 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 327 A. 03-06	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 336 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 337 A. 03, 04	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 339 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 352 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 354 A. 01, <i>Contesta b)</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 339 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 340 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 343 A. 01-04	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 347 A. 01, 02, 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 352 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 351 A. 05	Conciencia e expresións culturais
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 352 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 341 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 347 A. 02, 03, 04, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 348 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 349 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 350 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 351 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 355 <i>Contesta a), c), e)</i>	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 356 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 357 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 13	P. 333 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos acontecementos nas dúas zonas. Est. Apr. HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 357 A. 05	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 10 Crit. Aval. B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas. Est. Apr. HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 10	P. 247 A. 08	Conciencia e expresións culturais
Bloque 10 Crit. Aval. B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas. Est. Apr. HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 11	P. 265 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 10 Crit. Aval. B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas. Est. Apr. HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 301 A. 01-06	Conciencia e expresións culturais
Bloque 10 Crit. Aval. B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas. Est. Apr. HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 12	P. 307 A. 07 e)	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 344 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 14	P. 345 A. 03-05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 360 A. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 361 A. 03, 05, 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 375 A. 01, 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 377 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 383 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 363 A. 01-05	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 372 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 373 A. 03-06	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 378 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 382 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 387 A. 03-06	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 361 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 363 A. 01-05	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 369 A. 10	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 371 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 365 A. 01-06	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 366 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 368 A. 05, 06, 07	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 369 A. 08, 11, 12	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 369 A. 09	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 370 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 371 A. 04-07	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 382 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 386 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 387 A. 03, 05, 06	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.6. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 402 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.6. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 403 A. 03-05	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.7. Relaciona a evolución política do réxime cos cambios que se producen no contexto internacional.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 378 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 378 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 380 <i>Contesta c)</i>	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 391 A. 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 392 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 393 A. 02-06	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 395 A. 01-04	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 397 A. 01-05	Aprender a aprender

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 398 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 409 A. 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 399 A. 03-07	Aprender a aprender
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.9. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 391 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 375 A. 03, 04, 05	Comunicación lingüística
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 376 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 377 A. 04, 05, 06	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 378 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 380 A. <i>Contesta e)</i>	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 400 A. 01	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 401 A. 02-04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval. B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación coa cambiante situación internacional. Est. Apr. HEB11.1.11. Representa unha liña do tempo desde 1939 ata 1975, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 378 A. 03	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval. B11.2. Describir a diversidade cultural do período, distinguindo as súas manifestacións. Est. Apr. HEB11.2.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a cultura do exilio durante o franquismo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 15	P. 375 A. 01, 03, 05	Dixital
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 403 A. 02-05	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 16	P. 404 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 412 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 413 A. 03-06	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 417 A. 02, 03	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 418 A. 05, 07, 08	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 434 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 413 A. 03-06	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 417 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 418 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 430 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 432 A. 01, 02, 03 <i>Repasa, Contesta</i>	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 416 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 12 Crit. Aval. B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas. Est. Apr. HEB12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 418 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 12 Crit. Aval. B12.2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político. Est. Apr. HEB12.2.1. Explica o proceso de elaboración e aprobación da Constitución de 1978 e as súas características esenciais.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 415 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 12 Crit. Aval. B12.2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político. Est. Apr. HEB12.2.2. Describe como se estableceron as preautonomías de Cataluña e o País Vasco.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 415 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 417 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
<p>Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa.</p> <p>Est. Apr. HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 418 A. 05-08	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa.</p> <p>Est. Apr. HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 421 A. 02, 03, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa.</p> <p>Est. Apr. HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 430 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
<p>Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa.</p> <p>Est. Apr. HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.</p>	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 435 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 423 A. 03, 06, 07	Conciencia e expresións culturais
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 424 A. 01, 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.3. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 423 A. 01, 02, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.3. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 427 A. 01, 02, 05, 07	Aprender a aprender
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.3. Analiza o impacto da ameaza terrorista sobre a normalización democrática de España, describe e evolución das organizacións terroristas que actuaron desde a transición democrática ata os nosos días (ETA, GRAPO, etc.) e reflexiona sobre outros temas relacionados: a cidadanía ameazada, os movementos asociativos de vítimas, a mediación en conflitos, etc.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 421 A. 05	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.4. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 419 A. 01	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.4. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 425 A. 03-06	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.4. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 429 A. 01-04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 12 Crit. Aval. B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfrenta e os efectos da plena integración en Europa. Est. Apr. HEB12.3.4. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principios acontecementos históricos.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 435 A. 04	Competencia matemática e competencias básicas en ciencias e tecnoloxía
Bloque 12 Crit. Aval. B12.4. Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos. Est. Apr. HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 425 A. 03-06	Conciencia e expresións culturais
Bloque 12 Crit. Aval. B12.4. Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos. Est. Apr. HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 427 A. 03, 04, 07	Conciencia e expresións culturais

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TE- MAS	ACTIVI- DADES	COMPETENC. CLAVE
Bloque 12 Crit. Aval. B12.4. Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos. Est. Apr. HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.	Logro non alcanzado.	Logro básico.	Logro medio.	Logro avanzado.	T. 17	P. 430 A. 04	Conciencia e expresións culturais

4. GRAOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA SUPERAR A MATERIA

Coa fin de garantir o dereito do alumnado a que o seu rendemento escolar sexa valorado conforme a criterios de plena obxectividade, deberán facerse públicos os criterios xerais que se aplicaran para a avaliación das aprendizaxes, promoción e titulación.

Informarase ao comezo do período lectivo sobre os contidos mínimos esixibles para a superación das diferentes materias del dependentes, os procedementos de recuperación e de apoio previstos, e os criterios de avaliación e procedementos de calificación aplicables.

A continuación, e para cada unha das unidades deste curso, indícanse os contidos mínimos esixibles que o alumnado deberá ter adquirido para superar a materia de Historia de España

UNIDADE 1. AS RAÍCES HISTÓRICAS: PREHISTORIA E IDADE ANTIGA

- Estudo dos xacementos paleolíticos da Península Ibérica.
- Das etapas do Neolítico até a chegada dos pobos indoeuropeos.
- A chegada dos pobos prerromanos: iberos, celtas e celtiberos.
- Análise da conquista romana da Península Ibérica.
- Comprensión da conquista visigoda de Hispania fronte á caída do Imperio.

UNIDADE 2. A IDADE MEDIA: AL-ÁNDALUS E OS REINOS CRISTIÁNS (SÉCULOS VIII-XV)

- Contextualización da chegada do Emirato musulmán á Península
- Análise das achegas da presenza musulmá en terras hispánicas.
- A expansión do reino de Asturias e dos condados pirenaicos.
- Caracterización da sociedade estamental e as institucións dos reinos hispánicos.
- Estudo da crise da Baixa Idade Media no Occidente europeo.

UNIDADE 3. OS REIS CATÓLICOS E O IMPERIO DOS AUSTRIAS (SÉCULOS XV-XVII)

- Contextualización da formación da monarquía hispánica.
- O goberno dos Austrias e a dinastía dos Habsburgo.
- Análise da expansión imperial europea no século XVI.
- Estudo da explotación e conquista do territorio americano.
- Comprensión das causas socioeconómicas da crise do século XVII.

UNIDADE 4. O SÉCULO XVIII: O REFORMISMO DOS PRIMEIROS BORBÓNS (1700-1788)

- Contextualización da chegada dos Borbóns ao trono.
- Análise do modelo absolutista dos Borbóns.
- Caracterización das ideas do novo pensamento ilustrado e as súas críticas ao Antigo Réxime.
- Estudo do reformismo borbónico de Carlos III.
- A evolución demográfica e económica no século XVIII.

UNIDADE 5. LIBERALISMO FRONTE A ABSOLUTISMO (1788-1833)

- O impacto da Revolución francesa en España
- Estudo das Cortes de Cádiz e a Constitución de 1812.
- Análise do desenvolvemento e as fases dos movementos independentistas nas colonias americanas.
- A restauración do absolutismo e o Trieno Liberal.

- Comprensión das características da segunda restauración absolutista.

UNIDADE 6. A CONSTRUCIÓN DO ESTADO LIBERAL (1833-1868)

- Contextualización da situación política a partir da primeira guerra carlista.
- Análise das diferentes etapas do proceso de revolución liberal.
- A introdución do parlamentarismo en España e a aparición dos primeiros partidos políticos.
- Lectura e comentario de textos sobre a inestabilidade constitucional na España isabelina.
- Análise do proceso de destintegración da monarquía.

UNIDADE 7. O SEXENIO DEMOCRÁTICO (1868-1874)

- Caracterización das causas e consecuencias da revolución de 1868.
- Lectura e comentario respecto ao sistema de recrutamento das quintas.
- Análise da fragilidade institucional da monarquía de Amadeo de Savoia.
- Comprensión do proceso de advinda e proclamación da República.
- Análise das causas do fracaso da experiencia democrática do Sexenio.

UNIDADE 8. A ECONOMÍA ESPAÑOLA (1833-1900)

- Análise dos obxectivos da reforma agraria en España durante o século XIX.
- Comparación do proceso industrializador español fronte a outras economías de Europa.
- A evolución demográfica na España do século XIX.
- Estudo da situación dos transportes, o ferrocarril e o mercado.
- Lectura e comentario das posicións e os argumentos do librecambismo e o proteccionismo.

UNIDADE 9. SOCIEDADE E MOVEMENTOS SOCIAIS DO SÉCULO XIX

- O paso da sociedade estamental á sociedade de clases.
- Análise das consecuencias sociais do poder económico da nova clase burguesa.
- Caracterización das condicións de vida das clases populares na España do século XIX.
- Estudo do nacemento e expansión do movemento obreiro.
- Comparación das ideoloxías socialista e anarquista e a súa influencia a finais do século XIX.

UNIDADE 10. A RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1875-1902)

- Análise do novo réxime político e a constitución de 1876.
- Caracterización do funcionamento bipartidista e da quenda dinástica.
- Comprensión das forzas políticas marxinas do sistema: o republicanismo e o carlismo.
- Estudo das razóns do desenvolvemento dos nacionalismos e rexionalismos durante o último cuarto do século XIX.
- A guerra contra os Estados Unidos e a perda das últimas colonias de ultramar.

UNIDADE 11. A CRISE DA RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1902-1931)

- Caracterización do reformismo dinástico de Alfonso XIII e a oposición política.
- Lectura e comentario do desenvolvemento e arraigamento do anarquismo e o socialismo en España.
- Análise da Semana Tráxica e as súas consecuencias.
- Estudo da crise e descomposición do sistema parlamentario.
- Caracterización da ditadura de Primo de Rivera.

UNIDADE 12. ECONOMÍA E SOCIEDADE NO PRIMEIRO TERZO DO SÉCULO XX

- Contextualización da modernización da estrutura demográfica en España.

- Análise do papel da agricultura e a industria na economía española.
- Comparativa entre as posicións do proteccionismo e o intervencionismo.
- Comprensión da política económica durante a ditadura de Primo de Rivera.
- Estudo da condición feminina a principios do século XX.

UNIDADE 13. A SEGUNDA REPÚBLICA ESPAÑOLA (1931-1936)

- Comprensión do proceso de instauración dun réxime republicano en España.
- Análise do período do bienio reformista.
- Estudo da entrada en crise da coalición republicano-socialista.
- Caracterización do período do bienio conservador.
- O cambio de rumbo da República co novo Goberno da Fronte Popular.

UNIDADE 14. A GUERRA CIVIL (1936-1939)

- Contextualización do golpe de Estado e do desenlace na guerra civil.
- Análise das discrepancias internas do bando republicano.
- Estudo da construción dun Estado totalitario.
- Caracterización das condicións de vida da poboación civil durante a Guerra Civil.
- A evolución e culminación do conflito bélico.

UNIDADE 15. A DITADURA FRANQUISTA: A POSGUERRA (1939-1959)

- Caracterización do carácter e trazos do réxime franquista.
- Análise da situación do réxime franquista durante a Guerra Fría.
- Estudo do cambio de orientación política do franquismo a partir de 1951.
- Lectura e comentario sobre a situación dos republicanos no exilio.
- Análise das etapas de reorganización da oposición durante a posguerra.

UNIDADE 16. A DITADURA FRANQUISTA: O DESENVOLVEMENTISMO (1959-1975)

- A liberalización económica e os plans de desenvolvemento durante a década dos sesenta.
- Análise dos mecanismos económicos europeos que estimularon o desenvolvementismo en España .
- Caracterización das diferencias territoriais producidas por un crecemento económico heteroxéneo.
- Estudo do reformismo limitado dos tecnócratas da década de 1960.
- Análise dos múltiples factores que contribuíron a caída do réxime.

UNIDADE 17. TRANSICIÓN E DEMOCRACIA

- Contextualización da transición a partir da reforma política de Adolfo Suárez.
- Comprensión da organización descentralizada do Estado da Constitución de 1978.
- Análise da consolidación do bipartidismo en España a partir de 1982.
- Estudo da integración de España na Unión Europea.
- Análise crítica da igualdade entre homes e mulleres na España das últimas décadas.

5. SECUENCIACIÓN E DISTRIBUCIÓN TEMPORAL DAS UNIDADES DIDÁCTICAS

• PRIMEIRO TRIMESTRE: SETEMBRO

UNIDADE 1. AS RAÍCES HISTÓRICAS: PREHISTORIA E IDADE ANTIGA

1. Os primeiros poboadores: o Paleolítico
2. Do Neolítico á Idade dos Metais
3. A chegada dos pobos colonizadores
4. Os pobos prerromanos: iberos, celtas e celtiberos
5. Resolve a cuestión. Por que os romanos desembarcaron na Península?
6. Da pax romana á crise do Imperio
7. O reino visigodo de Toledo
8. Síntese. Cales son as raíces históricas de España?

• PRIMEIRO TRIMESTRE: OUTUBRO

UNIDADE 2. AL-ANDALUS E OS REINOS CRISTIÁNS (SÉCULO VIII-XV)

1. O dominio musulmán: Al-Andalus (séculos VIII-XI)
2. Investiga. Que lles achegou a presenza musulmá ás terras hispánicas?
3. A resistencia cristiá (séculos VIII-XI)
4. Expansión cristiá e retroceso de Al-Andalus (séculos XII-XIII)
5. Resolve a cuestión. Como se repoboaron as terras conquistadas?
6. A economía dos reinos cristiáns
7. Estudo dun caso. A sociedade medieval
8. As institucións políticas
9. Resolve a cuestión. Que foi a crise da Baixa Idade Media?
10. A Baixa Idade Media en Castela e Navarra
11. Crise e decadencia na Coroa de Aragón
12. Síntese. Que dúas culturas compartiron o territorio peninsular na Idade Media?

• PRIMEIRO TRIMESTRE: OUTUBRO- NOVEMBRO

UNIDADE 3. OS REIS CATÓLICOS E O IMPERIO DOS AUSTRIA (SÉCULO XV-XVII)

1. Os Reis Católicos: a construción do Estado moderno
2. Resolve a cuestión. Como conseguiron os Reis Católicos a pacificación social e a unidade relixiosa nos seus reinos?
3. A unificación e a expansión territorial
4. O goberno dos Austria
5. A expansión imperial europea no século XVI
6. Investiga. Que conflitos se produciron nos reinos hispánicos no século XVI?
7. Conquista e colonización de América
8. A sociedade e a economía do século XVI
9. O século XVII: o declive do Imperio
10. Resolve a cuestión. Por que entraron en crise a economía e a sociedade no século XVII?
11. Síntese. Cal foi a evolución da monarquía hispánica nos séculos XVI e XVII?

• **PRIMEIRO TRIMESTRE: NOVEMBRO**

UNIDADE 4. O SÉCULO XVIII: O REFORMISMO DOS PRIMEIROS BORBÓN (1700-1788)

1. A chegada dunha nova dinastía: os Borbón
2. Resolve a cuestión. Que orientación seguiu a política exterior de España tras a paz de Utrecht?
3. O mantemento do Antigo Réxime no século XVIII
4. O modelo absolutista dos Borbón
5. Resolve a cuestión. Como influíron as ideas ilustradas en España?
6. O reformismo borbónico: o reinado de Carlos III
7. Estudo dun caso. As Sociedades Económicas de Amigos do País
8. A evolución demográfica e económica no século XVIII
9. Síntese. Que cambiou e que se mantivo na España do século XVIII?

• **PRIMEIRO TRIMESTRE: NOVEMBRO- DECEMBRO**

UNIDADE 5. LIBERALISMO FRONTE A ABSOLUTISMO (1788-1833)

1. A ocupación napoleónica
2. A guerra: desenvolvemento, actitudes e consecuencias
3. As Cortes de Cádiz e a Constitución de 1812
4. Estudo dun caso. Liberdade de imprenta fronte á Inquisición
5. Resolve a cuestión. Por que se emanciparon as colonias americanas?
6. A restauración do absolutismo e o Trienio Liberal
7. Investiga. Por que foi ominosa a década de 1823 a 1833?
8. Síntese. Por que entrou en crise o Antigo Réxime?

• **PRIMEIRO TRIMESTRE: DECEMBRO**

UNIDADE 6. A CONSTRUCCIÓN DO ESTADO LIBERAL (1833-1868)

1. A primeira guerra carlista (1833-1840)
2. O proceso de revolución liberal (1833-1843)
3. Investiga. Os primeiros partidos políticos
4. A década moderada (1844-1854)
5. O bienio progresista (1854-1856)
6. Resolve a cuestión. Por que non houbo normalidade constitucional na España isabelina?
7. A desintegración da monarquía (1857-1868)
8. Síntese. Como se estableceu a construción do Estado liberal?

• **SEGUNDO TRIMESTRE: XANEIRO**

UNIDADE 7. O SEXENIO DEMOCRÁTICO (1868-1874)

1. A revolución e o Goberno Provisional (1868-1870)
2. Estudo dun caso. Abaixo as quintas!
3. A monarquía de Amadeo de Savoia (1871-1873)
4. Estudo dun caso. Por que unhas Cortes monárquicas proclamaron a República?
5. A Primeira República
6. Síntese. Por que fracasou a experiencia democrática do Sexenio?

• **SEGUNDO TRIMESTRE: XANEIRO-FEBREIRO**

UNIDADE 8. A ECONOMÍA ESPAÑOLA (1833-1900)

1. A agricultura, entre a reforma e o estancamento
2. Resolve a cuestión. Transformou a reforma agraria liberal o campo español?
3. Os inicios da industrialización: o téxtil catalán
4. Minaaría e siderurxia
5. Investiga. Que diferenzas presenta a industrialización en España respecto doutras economías de Europa?
6. A poboación, un crecemento limitado
7. Transportes, ferrocarril e mercado
8. Estudo dun caso. Libre cambio fronte ao proteccionismo
9. Facenda, banca e moeda
10. Síntese. Cales foron os cambios demográficos e económicos na España do século XIX?

• **SEGUNDO TRIMESTRE: FEBREIRO**

UNIDADE 9. SOCIEDADE E MOVEMENTOS SOCIAIS DO SÉCULO XIX

1. A configuración dunha sociedade de clases
2. Resolve a cuestión. Mantívose o poder das clases privilegiadas do Antigo Réxime?
3. Os novos grupos dirixentes
4. Investiga. Novos hábitos sociais
5. As clases populares
6. Investiga. Cales eran as condicións de vida dos traballadores?
7. As orixes do movemento obreiro
8. A chegada do internacionalismo: marxistas e anarquistas
9. Estudo dun caso. Socialismo e anarquismo no derradeiro terzo do século XIX
10. Síntese. Como se transformou a sociedade española no século XIX? Que novos conflitos xurdiron?

• **SEGUNDO TRIMESTRE: FEBREIRO-MARZO**

UNIDADE 10. A RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1875-1902)

1. As claves do novo sistema político
2. O bipartidismo e a quenda pacífica
3. Resolve a cuestión. Era realmente democrático o sistema da Restauración?
4. As forzas políticas marxizadas do sistema
5. O auxe de nacionalismos e rexionalismos
6. A crise de ultramar (Cuba e Filipinas)
7. Investiga. A guerra contra os Estados Unidos e a perda das últimas colonias
8. Estudo dun caso. As consecuencias da crise de 1898
9. Síntese. En que consistía o sistema político da Restauración?

• **SEGUNDO TRIMESTRE: MARZO**

UNIDADE 11. A CRISE DA RESTAURACIÓN BORBÓNICA (1902-1931)

1. O reformismo dinástico
2. A oposición política
3. Investiga. O obreirismo: entre o anarquismo e o socialismo
4. A Semana Tráxica e as súas consecuencias (1909-1917)
5. Estudo dun caso. A crise de 1917
6. A descomposición do sistema parlamentario (1918-1923)
7. A ditadura de Primo de Rivera (1923-1930)
8. Resolve a cuestión. Por que caeu a monarquía en 1931?

9. Síntese. Por que fracasou o sistema da Restauración?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: MARZO-ABRIL**

UNIDADE 12. ECONOMÍA E SOCIEDADE NO PRIMEIRO TERZO DO SÉCULO XX

1. A modernización da estrutura demográfica
2. A agricultura: crise e diversidade dunha sociedade campesiña
3. A expansión da industria
4. Resolve a cuestión. Foi uniforme e equilibrado o desenvolvemento da industria en España?
5. A política económica: proteccionismo e intervencionismo
6. Resolve a cuestión. Como afectou a Gran Guerra á economía española?
7. Estudo dun caso. A política económica durante a ditadura de Primo de Rivera
8. As transformacións sociais
9. Investiga. A condición feminina a principios do século XX
10. Síntese. Cal foi a evolución da economía e da sociedade españolas no primeiro terzo do século XX?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: ABRIL**

UNIDADE 13. A SEGUNDA REPÚBLICA ESPAÑOLA (1931-1936)

1. Resolve a cuestión. Por que unhas eleccións municipais trouxeron a república?
2. O novo réxime republicano
3. Investiga. Como cambiou a Segunda República a vida das mulleres?
4. O bienio reformista (1931-1933)
5. Investiga. A crise da coalición de esquerdas
6. O bienio conservador (1933-1936)
7. Resolve a cuestión. Estaba en perigo a democracia en outubro de 1934?
8. O Fronte Popular (1936)
9. Síntese. Por que a República non conseguiu afianzar unha democracia estable?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: ABRIL-MAIO**

UNIDADE 14. A GUERRA CIVIL (1936-1939)

1. Do golpe de Estado á Guerra Civil
2. Resolve a cuestión. Por que a guerra civil tivo unha dimensión internacional?
3. O bando republicano: guerra e revolución
4. Estudo dun caso. Que dúas opcións se enfrontaron no bando republicano?
5. A zona sublevada: a construción dun Estado totalitario
6. Investiga. Vivir en guerra
7. A evolución do conflito bélico
8. Síntese. Que dous grandes grupos sociais e ideolóxicos se enfrontaron na Guerra Civil?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: MAIO**

UNIDADE 15. A DICTADURA FRANQUISTA: A POSGUERRA (1939-1959)

1. O carácter do réxime franquista
2. Investiga. A represión sobre os vencidos
3. Resolve a cuestión. Por que España non interveu na Segunda Guerra Mundial?
4. A consolidación do franquismo (1939-1951)
5. Os anos do recoñecemento internacional (1951-1959)
6. O adoutrinamento da sociedade

7. Estudo dun caso. A oposición exterior: os republicanos do exilio
8. A resistencia no interior
9. Síntese. Sobre que bases se asentou a ditadura franquista?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: MAIO-XUÑO**

UNIDADE 16. A DICTADURA FRANQUISTA: O GRAN DESENVOLVEMENTO (1959-1975)

1. Liberalización económica e plans de desenvolvemento
2. Os anos do crecemento económico
3. Resolve a cuestión. Europa salvou España?
4. Os cambios demográficos e sociais
5. Estudo dun caso. Proceso de urbanización e desequilibrios territoriais
6. Investiga. A modernización da sociedade
7. Reformismo político sen liberdades
8. A reorganización do antifranquismo
9. A agonía da ditadura
10. Síntese. Por que o desenvolvemento económico e social provocou a crise da ditadura?

• **TERCEIRO TRIMESTRE: XUÑO**

UNIDADE 17. TRANSICIÓN E DEMOCRACIA

1. Da transición á democracia (1975-1978)
2. Investiga. A Constitución de 1978 e o Estado das Autonomías
3. A etapa do consenso político (1978-1982)
4. A consolidación do bipartidismo (1982-2004)
5. Estudo dun caso. A integración de España na Unión Europea
6. Os gobernos do século XXI (2004-2016)
7. Os cambios sociais e de mentalidade
8. Resolve a cuestión. Existe unha igualdade real entre homes e mulleres na España actual?
9. Síntese. Como se consolidou o sistema democrático en España?

6. CONCRECIÓNS METODOLOXICAS.

6.1. METODOLOXÍA XERAL E ESPECÍFICA

As unidades correspondentes a Historia de España pretenden que o alumnado acade un coñecemento do pasado máis entroncado co seu presente, así como que logre posuír unha visión xeral dos aspectos máis salientables da época actual. Farase un labor de construción por medio da utilización de materiais ou fontes sinxelas que procederán do libro ou serán facilitados polo departamento. Sempre intentará facerse referencia á realidade máis próxima ao alumnado, e se é posible tratarase de poñelo en contacto con esa realidade para dese xeito conseguir un achegamento á mesma e unha mellor comprensión do proceso histórico. Por exemplo, o uso e práctica dos exercicios das ABAU para repaso de teoría e preparación para o exame correspondente.

Faremos uso de material complementario de carácter audiovisual: presentacións, documentais, filmes de materia histórica... Tamén empregaremos material procedente dos medios de comunicación (prensa),internet, así como anuarios estatísticos e outras fontes.

Os materiais adaptanse aos vaivéns e cambios nas ABAU, están almacenadas en soporte informático e non hai que ir buscando en diapositivas ou libros. Estas imaxes proxéctanse en clase cun ordenador e un canón e pódese debuxar sobre elas pra complementar a explicación.

7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS E ORGANIZATIVOS

Recursos Didácticos

Para cada tema os Recursos Didácticos dos que se dispón son os seguintes:

- ✚ Manual de texto: VV.AA., Historia de España, 2º Bac. Edit. Vicens Vives. Complementado con libros de outras editoriais e apuntes elaborados polos membros do Departamento.
- ✚ Xornais e revistas. Biblioteca do centro.
- ✚ Videos documentais, páx. Youtube e TIC. (web2), ordenador da aula, tablets e smartphones do alumnado, cando o profesorado o requira e o permita.
- ✚ Mapas murais históricos.
- ✚ Probas das Abau.

8. AVALIACIÓN DO ALUMNADO

8. 1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Debido a que a maioría do alumnado de 2º de Bacharelato presentarase á proba de acceso á universidade (ABAU) parécenos oportuno ao longo do curso utilizar probas escrita de similar ou idéntica presentación á que deberán superar nesa ocasión.

En todo caso, os procedementos de avaliación serán variados, de forma que poidan adaptarse á flexibilidade que esixe a propia avaliación.

A Avaliación realizarase igualmente a través dos Criterios de Avaliación e os Estándares de Aprendizaxe que poderemos avaliar a través da Rúbrica de Avaliación. Igualmente poderemos levar a cabo unha Avaliación Competencial a partir da rúbrica proposta: *Avaliación das Competencias Clave*.

O nivel de cumprimento destes obxectivos en relación cos criterios de avaliación fixados non debe ser medido de forma mecánica, senón con **flexibilidade**, e tendo en conta a situación do alumno, o curso en que se atopa, ademais das súas propias características e posibilidades. Á súa vez, a avaliación, cumpre, fundamentalmente, unha **función formativa**, porque lle ofrece ao profesorado uns indicadores da evolución dos sucesivos niveis de aprendizaxe dos seus alumnos, coa conseguinte posibilidade de aplicar mecanismos correctores das insuficiencias

advertidas. Por outra banda, eses indicadores constitúen unha fonte de información sobre o mesmo proceso de ensino. Por iso, os criterios de avaliación veñen a ser un referente fundamental de todo o proceso interactivo de ensino e aprendizaxe.

8.2. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Desenvolvemento de temas, comentarios de obras de arte.
- Compresión de textos, terminoloxía, técnicas artísticas e corrección ortográfica.
- Resolución de exercicios e traballos de investigación.
- Completar frases, relacionar conceptos ou termos.
- Resposta a preguntas ou cuestións.
- Cuestións Verdadeiro/Falso.
- Lectura expresiva.

Ó comeza-lo curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

A avaliación formativa ou orientadora faise durante o proceso a aprendizaxe, observando sistematicamente o progreso, dificultades,... do alumno en dito proceso.

A avaliación sumativa ou final faise ó remate do proceso de aprendizaxe determinando se o alumno adquiriu as capacidades requiridas e en qué grao.

A avaliación ordinaria:

Farase en tres avaliacións, de tal xeito que os contidos mínimos das primeiras avaliacións poden estar presentes nas seguintes e segundo os criterios de cualificación que se explicitan.

Os instrumentos de avaliación a utilizar co fin de coñecer o grao de comprensión dos conceptos e procesos, son:

- A participación no traballo de grupo.
- A participación en debates e exposicións.
- A realización de sínteses mediante esquemas, resumos ou gráficos.
- A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos.
- A comprensión dos mesmos.
- A capacidade de síntese e análise amosando madurez e crítica.
- A comprensión e desenvolvemento das actividades.
- A utilización das fontes de información.
- Probas escritas e traballos individuais e en grupos.

Nos traballos avaliarase a calidade, exposición, coordinación, interese e participación.

Procedimental (análise e comentario de documentos específicos da materia)

Esta proba pode referirse ao comentario de textos relacionados cos contidos tratados, comentarios de cadros, mapas históricos, económicos, políticos e táboas estadísticas ou gráficos.

É importante realizar ó remate de cada unidade didáctica algún repaso de actividades representativas que nos informen do grao de comprensión da unidade.

Sempre adecuándose ás modalidades citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial utilizarase medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Podcast, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

As probas escritas serven para que o alumno se dea conta dos seus avances e dificultades, o tempo que nos permiten detectar qué conceptos, procedementos ou actitudes deben ser reforzados.

8.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os **criterios** para cualificar os alumnos serán os seguintes:

- Probas escritas (exames) ou dixitais nas que o alumnado deberá contestar a preguntas tanto teóricas como prácticas.
- No caso de ter cadernos do traballo en papel ou dixital. O alumnado deberá ter a o día o seu caderno cos diferentes exercicios e esquemas que se van realizando na aula.
- Ter unha actitude positiva e participativa na aula, tanto no que se refire o seu interese, como no que se refire ao traballo e ao esforzo.
- A ponderación dos exames escritos, dixitais ou traballos específicos na nota de avaliación será como mínimo do 80%, dependendo do número de exámes feitos, en cada avaliación haberá como mínimo dous exames.
- A ponderación de outros traballos escritos, dixitais ou traballos específicos, exposicións oráis, cuestións, tests e as actividades diarias da clase que se realicen durante a avaliación será como máximo do 20%, dependendo do número de traballos feitos.
- Para poder aprobar cada avaliación será imprescindible obter unha calificación de 5 ou superior na nota ponderada dos exames feitos en dita avaliación.
- Ter unha avaliación suspensa implica a obriga de recuperala, non a recupera facendo media coas demais avaliacións.
- Para aprobar o curso e ter a materia superada é necesario ter aprobadas as tres avaliacións. Neste caso a nota final do alumno será a media aritmética das tres.
- Cada exame sinalará o valor de cada unha das preguntas.

- Nas notas da avaliación, que só admiten números enteiros, aplicarase o seguinte criterio:
  - Si o alumno obtivo como promedio unha cifra enteira, transcribírase esta sen alteracións nas actas.
  - Si o alumno obtivo como promedio unha nota con décimas, na súa transcripción nas actas de avaliación:
  - Redondearase ao enteiro superior no caso de que tales décimas teñan un valor igual ou maior de seis(exemplo: 7,6 se transcribirían nas actas como un 8), sempre que a nota chegue ou supere o 5.
  - Redondearase ao enteiro inferior no caso de que estas teñan un valor inferior a seis (exemplo: 6,4 ou 7,3 se transcribirían como un 6 ou un 7).
- Se algún alumno é descuberto copiando nun exame, falando con compañeiros ou utilizando sistemas electrónicos para copiar, cualificaráselle con un 0, e suspenderá dita avaliación.

O alumnado que ao longo do curso non acaden os obxectivos reflectidos nesta programación poderán realizar exames de recuperación. Estes exames realizaranse segundo o criterio do profesor que imparte a materia, aínda que preferentemente ao final da terceira avaliación, tendo dereito á realización dos mesmos o alumnado que teña unha ou como máximo dúas avaliacións suspensas.

- A nota que obteña na recuperación será a que computa para a final da avaliación ordinaria.
- Poderán facer voluntariamente o exame de recuperación o alumnado que desexe obter máis nota da obtida na avaliación ordinaria, no caso de non superala mantense a obtida na avaliación.
- O exame da avaliación extraordinaria será o mesmo para todos os grupos co fin de homoxeneizar os niveis e coordinar a materia impartida polos diferentes profesores.
- Actividades de reforzo e de ampliación: Despois da realización das probas da última avaliación (datas indicadas no calendario escolar) e durante o tempo entre elas e a proba extraordinaria, realizaránse actividades de reforzo e ampliación segundo o caso. O profesorado poderá ofrecer explicacións dos contidos e diferentes tipos de exercicios ou actividades que intenten solucionar o déficit do alumnado na materia.
- O alumnado e as súas familias serán informados destes criterios de cualificación. Na cortiza da aula e na aula virtual de cada grupo, o profesorado engadirá os criterios. Tamén explicaránse de viva voz nas aulas ao inicio do curso e procurarase que o alumnado os comprendan. En canto ás familias poderan acudir a páxina web do centro onde se publicará esta programación.

9. AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE E INDICADORES DE LOGRO

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, a través dos indicadores de logro incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados da aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Os indicadores de logro permítenos avaliar en cinco niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente, ao mesmo tempo, avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acade os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, á súa vez, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensino e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo do alumnado celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

Indicadores de logro do proceso de ensino nunha escala de 1-4

1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.
3. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
4. Combínase o traballo individual e en equipo.
5. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
6. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.
7. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
8. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
9. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
10. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.

Indicadores de logro da práctica docente nunha escala de 1-4

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
6. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
7. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

10. RECUPERACIÓNS E PROBAS EXTRAORDINARIAS**RECUPERACIÓN PARA OS ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES DOUTROS CURSOS**

Tal e como establece o apartado 22.2 do Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro; aqueles alumnos e alumnas que, excepcionalmente, sexan promocionados de curso polo equipo docente con materias pendentes, deberán facelo cun plan personalizado de recuperación destas materias nas que se terán presentes:

- ✓ Os aspectos relacionados coas expectativas de recuperación das materias pendentes por parte do alumnado.
- ✓ Os Criterios de Avaliación establecidos polo centro e o docente da materia.
- ✓ Os Estándares de Aprendizaxe que desenvolven estes Criterios de Avaliación.

- ✓ Os recursos e o equipo docente para realizar as actividades de recuperación para os alumnos con materias pendentes doutros cursos.

Instrumentos de Avaliación

Fichas e traballos de reforzo.

Reunións trimestrais cos alumnos para falar da súa traxectoria dentro da materia.

Pequenos traballos ou informes individuais por escrito.

Asistencia as horas de recuperación no seu caso, que serán fixadas pola dirección en horario de tarde, donde lle se darán pautas a seguir para un mellor aproveitamento da materia que debe superar coa supervisión do profesor que lle axuda na recuperación da devandita materia.

Sistema de Avaliación

Dúas probas escritas teóricas durante o curso académico, probas eliminatorias se son superadas durante a o devandito curso. De non seren así, poderán presentarse a unha proba final que terá lugar no mes de maio ou no mes de setembro, se tamén suspende esta última.

Deberán realizar tamén como mínimo dous traballos a desenvolver ao longo do curso, baixo as directrices do profesorado encargado do alumnado pendente ou polo xefe do Departamento.

Metodoloxía

Reunións periódicas cos alumnos para complementar as súas actividades e estudo dos temas por parte deles para intentar a consecución dunha construción conceptual, procedimental e actitudinal axeitada a súa evolución.

11. PROCEDIMENTOS NO CAMBIO DE MODALIDADE EN BACHARELATO

Non procede.

12. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

Ó comezo de curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

Valorarase os coñecementos previos que se teñen sobre cada un dos aspectos avaliados antes de iniciar un tema ou unidade didáctica valorando se: son suficientes, se deben mellorar ou se descoñecen.

Data prevista de realización: Primeiras semanas de outubro.

Proba escrita: Constará dunha relación de preguntas teóricas, mapas físicos, gráfico, tipo test, etc. O obxectivo da proba será determinar o grao de consolidación de contidos previos (referidos ao curso ou etapa anterior) e tamén o nivel do alumnado nas competencias básicas.

Calificarase en base a 10. As probas de Avaliación Inicial parten dos obxectivos, competencias e contidos mínimos que o alumnado debeu adquirir ao finalizar o curso anterior. Teremos por tanto preguntas de contidos (cortas e concretas) e tamén preguntas máis abertas e a desenvolver por parte do alumnado para que nos poidan proporcionar unha información máis global do nivel do alumnado (comprensión lectora, expresión escrita, razonamento, motivación...)

Mecanismo para informar ás familias: No caso de carencias de contidos moi acusada informarase a familia a través do seu titor/a así como a o departamento de Orientación do Centro.

Consecuencias dos resultados da proba: A avaliación inicial permítenos coñecer o punto de partida do proceso de ensino-aprendizaxe. Servirá para marcar o nivel de partida dos novos contidos do curso, o número de alumnos que deben recibir reforzo na aula, apoio fóra da aula, materiais específicos que se necesitan etc.

13. MEDIDAS ATENCIÓN A DIVERSIDADE

A atención á diversidade enténdese como o conxunto de actuacións dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, situacións sociais, culturais, lingüísticas e de saúde do alumnado.

O Bacharelato forma parte do ensino postobrigatorio. En consecuencia, e unha vez obtido o Título de Graduado en ESO, non debería haber maiores problemas de diversidade. De todos os xeitos, sempre haberá distintos ritmos e diferentes estilos de aprendizaxe e terase Terase en conta o tratamento da diversidade do alumnado en relación aos diferentes ritmos de aprendizaxe que desenvolve cada alumno na aula. En consecuencia, deberán programarse actividades de reforzo e de ampliación.

Así mesmo, ao alumnado, cada vez mais abundante, procedente do exterior (outras Comunidades, Hispanoamérica e Marrocos p.e.) de incorporación tardía ao noso sistema educativo e con problemas na lingua castelá e na lingua galega facilitaránselles apuntamentos, textos e mesmo exames en lingua castelá para unha mellor interacción didáctica.

Diversificación curricular: Nun principio neste nivel non existen adaptacións curriculares individuais.

Adaptación curricular: Non se contemplan este tipo de medidas na etapa postobrigatorio.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.1. FOMENTO DA LECTURA. COMPRENSIÓN LECTORA. EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

Fomento da Lectura. Comprensión Lectora.

O departamento realizará un seguimento da expresión oral e escrita do alumnado. Para isto analizarase a capacidade de construír frases coherentes, elaborar temas e definir conceptos nas distintas actividades realizadas; así como a capacidade do alumnado para levar a cabo unha lectura comprensiva dos contidos do libro e doutros documentos propostos polo profesor ou profesora.

En canto aos posibles instrumentos utilizados para realizar a avaliación do anteriormente exposto pódense salientar entre outros os seguintes:

- ✓ Corrección das probas escritas realizadas polo alumnado, prestando atención e valorando debidamente a capacidade expresiva, a ortografía e a caligrafía.
- ✓ Realización de redaccións sobre temas relacionados coa materia estudada por parte dos alumnos e alumnas, redaccións que unha vez realizadas deberán lerse na clase.
- ✓ Valoración das actividades realizadas no caderno de clase, esixíndose un mínimo de orde, coherencia, limpeza e lexibilidade.
- ✓ Proposta de traballos de índole variada que deberían presentarse escritos a man.
- ✓ Lecturas de textos diversos, ben do libro ben do periódico ou de calquera outro material didáctico, coa finalidade de comprobar se existe unha lectura comprensiva das mesmas.

Realízáense diversas actividades sempre adecuadas ao seu nivel e relacionadas co ámbito de estudo que se está desenvolvendo en cada momento. Na medida do posible se coordinarán estas actividades con outros departamentos, en especial con o de Lingua Castelá e Literatura. Así, ao longo do curso realizáense lecturas e actividades diversas:

- ✓ Lectura dun libro relacionado co currículo. Trala lectura os alumnos realizarán un traballo contestando unha serie de preguntas sobre o libro e o seu contexto histórico e cultural.
- ✓ Lectura de fragmentos de obras literarias que nos axudarán a coñecer o ambiente histórico, artístico e cultural da época de estudo.
- ✓ Lectura e comentario de artigos en revistas especializadas sobre temas concretos da materia.
- ✓ Análise de artigos xornalísticos.
- ✓ Fomentar a participación en actividades programadas polo Centro, municipio, asociacións, etc., que fomente e achegue a lecturá o alumno.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.2. TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN

As TIC son soporte para as actividades de busca de información e para a realización de tarefas complexas. Estes recursos son cada vez máis usados pola súa gran capacidade para motivar aos alumnos, de maneira que se convierten non só nun fin como transmisores de contidos propios da asignatura senón que ademais transfórmanse nun instrumento para o tratamento directo de información por parte do profesor e do alumnado.

O alumnado de 2º de BACH ten á súa disposición para o desenvolvemento das TICs das aulas de Informática de que dispón o Centro máis o encerado dixital con que esta dotada a aula.

Todo o material da materia (teoría, imaxes, gráficos, exercicios, ...) están incorporados á Aula Virtual da Web do Centro e poderá "baixarse" de Internet ou, para aqueles alumnos/as que non dispoñan de conexión a Internet, en formato CDRom ou DVD.

As actividades deseñadas para desenvolver esta competencia son basicamente de 2 tipos:

- a) Apoio e reforzo dos temas explicados. Todos os temas van poder apoiarse en páxinas web, textos e imaxes.
- b) Procura de información utilizando as novas tecnoloxías: dicionarios dixitais, páxinas Web, periódicos dixitais, blogs, foros, ... Sesións de investigación e busca de información de diversos temas en Internet, tanto pola súa conta en casa como en sesións de clase.
- c) Elaboración de traballos que recollen de forma organizada a información atopada nos distintos medios. Para iso deben aproveitar as vantaxes que ofrecen os procesadores de texto xa que teñen que ser entregados en soporte dixital ou enviados a través do correo electrónico.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.3. CONVIVENCIA

Na clase de Xeografía e Historia fanse comentarios sobre valores e sobre actitudes, resulta ser un lugar adecuado para favorecer a convivencia escolar, promovendo un ambiente de respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar. A materia de Xeografía e Historia permite a través dos contidos, as imaxes e os textos, e desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz.

Na educación actual é cada vez máis necesario dispor dun currículo no que valores, saberes, prácticas e comportamentos teñan como finalidade común conseguir que no futuro as alumnas e os alumnos participen plenamente nunha sociedade tolerante, solidaria, responsable e

dialogante. A Educación cívica e constitucional contribúe a desenvolver este novo reto educativo propiciando a adquisición de habilidades e virtudes cívicas para exercer a cidadanía democrática, desenvolvendo o coñecemento das nosas institucións e do noso ordenamento xurídico básico e favorecendo a convivencia en sociedade.

Así, este elemento educativo transversal pretende o desenvolvemento das alumnas e os alumnos como persoas dignas e íntegras, o que esixe reforzar a autonomía, a autoestima e o afán de superación, e favorecer o espírito crítico para axudar á construción de proxectos persoais de vida. Tamén se contribúe a mellorar as relacións interpersoais na medida en que a educación cívica e constitucional favorece a utilización sistemática do diálogo. Para isto, propóñense actividades que favorecen a convivencia, a participación, o coñecemento da diversidade e das situacións de discriminación e inxustiza, que deben permitir consolidar as virtudes cívicas necesarias para unha sociedade democrática.

Desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, débense fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz, e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia. Respecto a iso, queremos subliñar que o decreto 86/2015, destaca de forma significativa a prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.

A educación en valores na materia de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia, está presente en todo o proxecto curricular e reforzase no traballo diario na aula, valorando:

- O diálogo e as actitudes críticas e tolerantes.
- O esforzo e os hábitos de traballo.
- Os valores democráticos e os dereitos e liberdades asociados.
- A diversidade social e cultural do planeta.
- O respecto polo patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e a responsabilidade na súa conservación.

Así mesmo, contribúese a adquirir o coñecemento dos fundamentos e os modos de organización das sociedades democráticas, a valorar positivamente a conquista dos dereitos humanos e a rexeitar os conflitos entre os grupos humanos e as situacións de inxustiza.

A identificación dos deberes cidadáns e a asunción e exercicio de hábitos e virtudes cívicas adecuadas á súa idade na redonda escolar e social, permitirá que os futuros cidadáns se inicien na construción de sociedades máis cohesionadas, libres, prósperas, equitativas e xustas.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.4 OUTROS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Ademais dos elementos transversais especificamente traballados nos anteriores epígrafes do apartado 9 desta Programación Didáctica, e tal e como se establece no Real Decreto

1105/2014, de 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, traballaranse de forma específica os seguintes elementos transversais:

- O desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto aos homes e mulleres por igual, ás persoas con discapacidade e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- A prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico. Evitaranse en todo caso comportamentos sexistas e estereotipos que supoñan discriminación.
- Elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, o abuso e maltrato ás persoas con discapacidade, as situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das Tecnoloxías da Información e da Comunicación, así como a protección ante emerxencias e catástrofes.
- Fomento da alimentación equilibrada e da actividade física moderada como fontes de saúde.

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Ante a continuación da situación excepcional que se presenta neste curso académico e que implica a posibilidade da realización de clases presenciais, semipresenciais e non presenciais. O Departamento non contempla polo de agora fomentar e organizar actividades complementarias e extraescolares, no caso que a situación evolucione favorablemente e sexa factible realizar actividades, propón as seguintes:

As actividades constitúen un dos eixes fundamentais do proceso de aprendizaxe xa que na súa realización o alumnado adquire un papel activo. Realizaranse actividades nas que o alumnado deba despregar a súa capacidade de actuación, de reflexión e de creación. Fundamentalmente, os tipos de actividades que se presentan son os seguintes:

- Actividades referidas á comprensión de contidos conceptuais e ao establecemento de relacións entre estes. Realización dun vocabulario xeográfico e histórico (os alumnos/as elaborarán un glosario de términos que terán que presentar á profesora/or),
- Actividades de síntese de información, realización de esquemas, resumos, toma de apuntes en clase.
- Actividades de análise e interpretación de fontes históricas de diferente natureza: textos, gráficos, obras de arte, mapas históricos, debuxos satíricos, esbozo de batallas, carteis propagandísticos, obras cinematográficas, obxectos, etc.
- Redacción de traballos de temática histórica, pequenos traballos de investigación ofrecendo un guión delimitando os apartados sobre os que queremos obter información.
- Outras saídas de interese coordinadas con outros departamentos didácticos.
  - Visita a Santiago de Compostela, Catedral, Museo do Pobo Galego e cidade vella.
  - Visita a A Coruña (cidade vella e ensanche, cidade xardín).
  - Saídas extraordinarias á actividades e exposicións temporais non publicadas ata agora.
  - ✓ Cada unha das actividades abarca 5 ou 6 períodos lectivos, unha mañá; dependendo do horario marcado pola institución a visitar.

19. ADDENDA. PLAN DE CONTINXENCIA

Plan de reforzo e recuperación

2º BACH. Hº de España

Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas por non desenrolados polo alumnado no curso anterior.

Na previsión dos tres posibles contextos: presencial, semipresencial e telemática usaranse os seguintes instrumentos:

Instrumentos.

A través de medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Podcast, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Youtube, Genially, Educaplay, Socrative, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

O procedemento de comunicación entre o profesorado do Departamento con o alumnado ou as familias utilizará, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.

Metodoloxía.

O Departamento procurará que sexa participativa, ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua a pesar dos evidentes problemas que presenta a ensinanza non presencial: tras a presentación dos conceptos e procedementos por parte do profesor a través de documentos, vídeos, presentación, modelos interactivos ou vídeoconferencias, o alumnado ten que facer por si mesmo os traballos, mapas, imaxes, gráficas, portfolios ou comentarios propostos.

Ferramentas de Avaliación.

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán os instrumentos telemáticos citados anteriormente e que constan na programación, están deseñados de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado, sempre adecuándose ás modalidades xa citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial.

As actividades serán concretadas a través de traballos, exercicios e exames que poderán pedirse de xeito escrito e presentados de forma telemática. Ademais deberán ser entregados no prazo de tempo marcado polo profesor.

Nesta situación resulta esencial a independencia e una axeitada organización por parte do alumnado para atender eficazmente ás tarefas académicas e a vida familiar.

No referente ó alumnado sen conectividade, non existe, pode darse algún caso con conectividade baixa ou cun computador a compartir e continuaremos con o fomento do uso e con gran rendemento dos teléfonos móbiles.

20. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente, a través dos Estándares de Aprendizaxe incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados de aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Á súa vez, estes Estándares valóranse a partir dos indicadores de logro, que nos permiten avaliar en catro niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente tamén avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acadese os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, ao mesmo tempo, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os Estándares de aprendizaxe e, se é o caso, os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno

individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensinanza e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo de alumnos celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente.

O equipo docente deberá adoptar as medidas ordinarias ou extraordinarias máis adecuadas. Estas medidas fixaranse en plans de mellora de resultados colectivos ou individuais, que permitan solventar as dificultades, en colaboración coas familias e mediante recursos de apoio educativo.

Como ferramenta auxiliar para reflexionar e valorar a actividade docente temos unha Rúbrica da Práctica docente na que se valoran os seguintes aspectos:

- ✓ Temporalización das unidades e dos contidos. Planificación das unidades didácticas ao longo do curso e temporalización dos contidos que se deben abordar en cada unidade.
  - ✓ Exposición da información. Claridade nas explicacións docentes, cunha recepción e cunha interacción adecuada co alumnado para comprobar a asimilación das informacións transmitidas.
  - ✓ Eficacia das actividades e recursos. Elección e uso adecuados das actividades e recursos empregados para a consecución dos obxectivos didácticos e dos criterios de Avaliación formulados.
- Diversidade de recursos. Uso de gran diversidade de recursos e materiais, incluíndo as TIC e o uso educativo dos medios de comunicación, para fomentar unha aprendizaxe ampla e unha boa motivación do alumnado.
  - Estratexias de motivación do alumnado. Elaboración de propostas que animen o alumnado a desenvolver as súas capacidades en función dos seus propios intereses e a manter o interese e o esforzo durante a súa aprendizaxe.
  - Interacción co alumnado. Relación fluída do docente co alumnado favorecendo con isto o desenvolvemento das actividades de aprendizaxe.
  - Avaliación das aprendizaxes. Avaliación dos Contidos e das Competencias adquiridos a través dos Estándares de Aprendizaxe.

Rúbrica de Avaliación da Práctica Docente	Pouco Satisfactorio	Satisfactorio	Moi Satisfactorio	Aspectos positivos que se poden destacar	Aspectos que se poden mellorar	Plans ou propostas de mellora
Temporalización das unidades e dos contidos						
Exposición da información						
Eficacia das actividades e recursos						
Diversidade de recursos						
Estratexias de motivación do alumnado						
Interacción co alumnado						
Avaliación das aprendizaxes						